

کتابخانه

شماره ۲۹، مرداد ۱۳۸۵
۲۴ رجب، ۱۹ آگوست ۲۰۰۶
دوره جدید شماره ۲۴، پیاپی ۶۵
صفحه ۱۰۰، اوتومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: سید عبدالجواد موسوی
تألیف: خیابان قائم مقام فراموشی
آرن لجر (جم)، شماره ۹، طبقه دوم
تلفن: ۸۸۳۳۵۳۳۰، ۸۸۳۳۵۳۳۰
لیترگرافی و چاپ: چاپ سید

www.ketabehaftab.ir
E-mail: ketabehaftab@yahoo.com

ویژه مبعث رسول اعظم (ص)

۹-۱۵

ناشران لبنانی و آتش افروزی صهیونیستها

۷

دیدار ماه و مهر

گزارشی از فعالیت های فرهنگی
در عید سعید مبعث

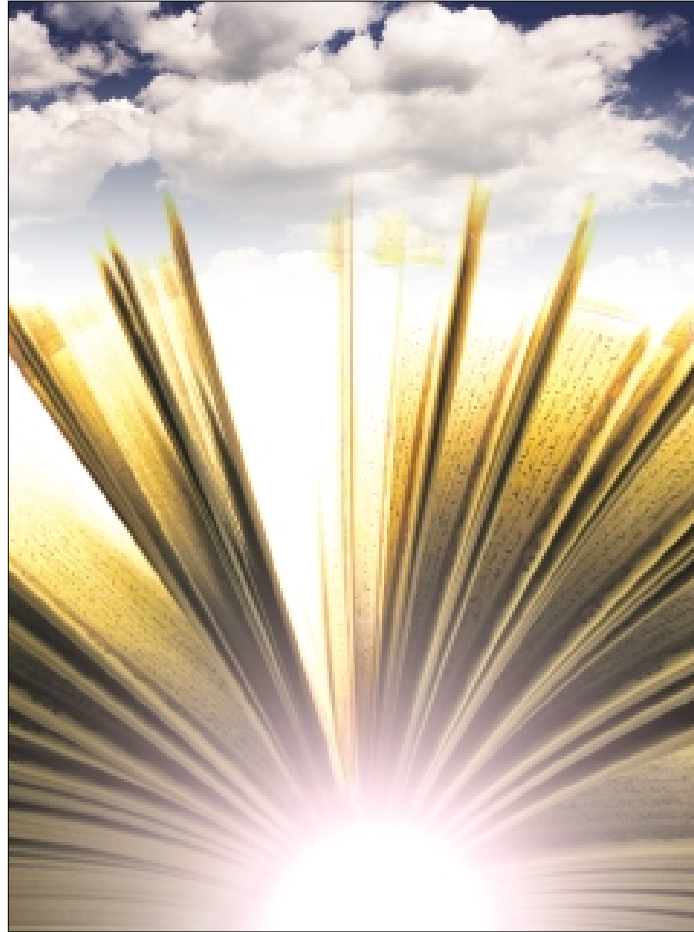
۹

تجدید چاپ آثار امام خمینی (ره)

۸

لذت: اصل فراموش شده کتاب کودک

۲۰

کتابخانه

نشر در حوزه پزشکی

کفت و گو یادکتر
سید شهاب الدین صدر

علم / ۱۷

نقالی مکتوب

کفت و گو یادکتر
منصور رستگار فسائی

ادبیات / ۱۷

به عمر یک غزل حافظانه

یادی از شوهر پرنک
به قلم محمد علی بهمنی

گزارش / ۶

همایش بین‌المللی استاد محمدحسین شهبزایر شهبزیرورماه برگزار می‌شود

گروه خیر کتاب هفته، همایش بین‌المللی بزرگداشت استاد محمدحسین شهبزایر ۲۵ تا ۲۸ شهریورماه امسال در تهران برگزار می‌شود. استفادیار رحیم‌شاهی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با حضور در نشست کمیته مشورتی این همایش با اشاره به اینکه برگزاری این کنفره بین‌المللی از جمله طرح‌های مصوب دولت در سفر به استان آذربایجان است اعلام کرد؛ مسئولیت برپایی این طرح از سوی ریاست جمهوری بر عهده سازمان میراث فرهنگی قرار داده شده است و با حمایت از این طرح در آینده و همچنین با ناسپس پژوهشکنده فرهنگ و تمدن ایران، این‌از همه چهره‌های ماندگار در زمینه فرهنگ، ادب و هنر تجلیل می‌شود.

سیدطه هاشمی، رئیس پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی نیز در این جلسه از آغاز فعالیت‌های پژوهشکنده، مردم‌شناسی در مورد استاد شهبزایر خبرداد و گفت: «این پژوهشکنده در ابتدا با حمایت از انتشار روزنامه‌های با زبان آذری و در گستره ملی گام خواهد‌داشت.

وی در ادامه با ارائه برنامه یک‌ساله این همایش اظهارداشت: «برپایی این برنامه ۲۷شهبزیرور ماه ۸۵ تا ۲۷شهبزیرورماه، ۸۶ فرصت مناسبی برای انجام فعالیت‌های فرهنگی، انشائاری، موسیقی، تصویری و موسیقایی در خورشان استاد شهبزایر فراهم می‌کند. علمی‌سفر شعردوست، دبیر کل همایش بزرگداشت شهبزایر نیز گفت: «پیشنهاد شده است که این کنفره در طول سال در برخی از کشورها از جمله ترکیه، جمهوری آذربایجان و تاجیکستان و همچنین چند استان داخلی از جمله استان فارس برگزار شود. وی بر لزوم انتشار دیوان کاملی از دیوان استاد شهبزایر تاکید و تصریح کرد: این توجه به غلط بودن دیوان‌های منتشر شده از استاد شهبزایر از سوی پژوهشکنده بودن دیوان‌هایی که بعد از فوت شهبزایر تا کنون به چاپ رسیده‌اند، ضروری است چاپ کاملی از این دیوان به مناسبت یکصدمین سال تولد ایشان آماده و منتشر شود.

دبیر این همایش در پایان اعلام کرد: «چاپ تمبر، اعطای جایزه ادبی استاد شهبزایر به شعرای برگزیده، ساخت کتاب، تولید آثار صوتی از مواردی است که در دستور کار این همایش قرار گرفته است.»

شانزدهمین کنفره شعر

میلادآفتاب

گروه خیر کتاب هفته در ایام ولادت باسعادت امام حسین(ع) حضرت ابوالفضل(ع) ایام سجاده(ع) کنفره شعر میلادآفتاب با حضور بیش از یکصدشاعر معاصر در خمین شهراصفهان برگزار می‌شود. این کنفره از شانزده سال پیش به همت جمعی از شاعران و دوستانشان شعر و ادب و مشتاقان اهل بیت در این شهر برگزار می‌شود. امسال نیز این کنفره شانزدهمین سال تولد خود را تجربه می‌کند.

در کنفره امسال شاعرانی چون علی معلم، علی موسوی گربوردی، محمدا علی‌بهمنی، ابوالفضل زوربی نصرآباد، علی‌رضا زوره، فاضل نظری، مرتضی امیری اسفندآه، مصطفی محامی خراسانی، حمیدرضا شکارسری، محمدرضا شهزادی زاده، پرویز بیگی حبیب‌آبادی و… حضور دارند.

حضور هنرمندان برجسته عرصه موسیقی از جمله حسین کتلی، علی‌اسفندشایدی، عثمان حمدریست، محمد ملک‌مسعودی و… در کنفره‌های پیشین با استقبال زیادارصاف دوستداران شعر و موسیقی مواجه‌شد. ختم دکتر مهدیه الهی‌نمشایی نیز در کنفره امسال درباره تعهد در شعر و ادبیات مفاخر اسخرازی خواهد‌داشت.

این کنفره از هفته نهم شهبزیرور ماه هنرمندان یا میلادامام حسین، حضرت ابوالفضل و امام سجاده(ع) در سینما فرهنگ خمینی شهر برگزار خواهد‌شد.

وزیر ارشاد از بیمه شدن همه روزنامه‌نگاران طی سه سال آینده خبرداد

گروه خیر کتاب هفته وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تاکید بر لزوم تکريم اصحاب رسانه و رفع مشکلات آنها، از بیمه شدن همه روزنامه‌نگاران ظرف سه سال آینده خبر داد. محمدحسین صفار هردنی ۱۱ مردامه‌ام با حضور در مراسم بزرگداشت روز خبرنگار در تالار وحدت، روزنامه‌نگاری را از جمله مشاغل دانست که ویژگی‌های منحصر به فرد آن بسیاری از افراد را نسبت به روزیکه در این حرفه و سوسمه می‌کند.

وزیر ارشاد با اشاره به آثار تربیتی و اخلاقی مرتب بر روزنامه‌نگاری گفت: «روزنامه‌نگار می‌تواند آنچه در مردم از آن غافل شده‌اند را به یاد آورد و اصول اخلاقی را به آنها بیاموزد.

به گزارش مهر، وی با بیان اینکه اگر در طول مدت مدیریت خود در این وزارتخانه توانسته کاری مفید و شایسته اصحاب رسانه و آگاهی برای آنها انجام دهد پوزش طلبید و در عین حال با تاکید بر آنکه بر همان عهد که بودیم برآئیم هنوز، گفت: «هرگز در تعهد خود نسبت به روزنامه‌نگاران غفلت و قصور نکردم و کسانی‌هایی که در عمل ظاهر شد، محصول نتوانستن‌ها بود، نه برآئند نتوانستن‌ها». صفار هردنی در عین حال تاکید کرد: «به آینده خوش‌بین و امیدوارم و معتمد با وجود نسل پرورش یافته در روزنامه‌نگاری دوران انقلاب و حمایت انبوه تربیت‌یافتگان مستعد مکتب خبرنگاری متعهد و ملتزم به اخلاقیات این حرفه جایگاه واقعی خود را خواهند یافت و سیر طی شده و پیش رو، رو به رشد و کمال است.»

وی با ابراز امیدواری نسبت به بیمه کردن همه روزنامه‌نگاران سراسر کشور ظرف سه سال آینده تاکید کرد: «اگر کسی در مقام روزنامه‌نگار، نویسنده و اهل فرهنگ تا سه سال آینده تحت پوشش بیمه که ابتدایی‌ترین نیاز زندگی اوست قرار نگیرد، نشانگر ناتوانی ما از انجام مسئولیت‌هایمان است.» وی در عین حال تاکید کرد: «تعداد کسانی که امسال تحت پوشش بیمه قرار گرفتند بیشتر از کسانی است که سال گذشته از این مزیت برخوردار شدند. سال آینده این نسبت باید به مراتب مضاعف و چند برابر باشد. تا این کاروان در زمانی که دولت نهم باز خود را بر زمین می‌گذارد به سرانجام رسیده و انتخاری برای مدیریت فرهنگی کشور ثبت‌شده شود. صفار هردنی از طرح تکريم اصحاب هنر و پیشگويان و پیش‌فراوان عرصه هنر سخن گفت و تاکید کرد که در این زمینه برنامه‌هایی تهیه شده که کام به گام اجرایی‌شود. وزیر ارشاد از لزوم تدوین نظام‌نامه روزنامه‌نگاری سخن گفت و اظهار داشت: «نظام‌نامه روزنامه‌نگاران باید مانند نظام‌نامه دیگر صنوف تدوین شود که اقدامات ابتدایی در این حوزه آغاز شده اما از آنجا که این نظام‌نامه باید منطقی و همه‌جانبه‌نگر باشد به دلیل تنوع در زیرشاخه‌های روزنامه‌نگاری تا پایان سال جاری تهیه نمی‌شود. وی از امیدواری کرد نظام‌نامه جامع روزنامه‌نگاری تا پایان سال آینده به سرانجام خوبی دست یافته و اجرایی‌شود.

صفار هردنی تصریح کرد: «با خبری که برافشاندیم تا در بیست سال آینده بر فله اختراعات علمی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی متفکرة نشسته و قدرت برتر باشیم، انتظار این است که همه ما به عنوان معترفان قطار ترقی و توسعه نقش خود را به درستی ایفا کنیم.»

سلسله هم‌اندیشی‌های

واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

گروه خیر کتاب هفته،سازبان تعظیلات باستانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی،سلسله هم‌اندیشی‌های واژه‌گزینی این فرهنگستان از سرگرفته خواهد‌شد. در این همایش که با حضور استادان زبان و ادبیات فارسی ایران، افغانستان، تاجیکستان و دیگر صاحب‌نظران این زبان برگزار می‌شود، مسائل و مشکلات مربوط به واژه‌گزینی در مقابل با توسعه فرهنگی و اقتصادی در دنیا، امروز مورد بررسی قرار می‌گیرد.

به گفته دبیر این هم‌اندیشی‌ها، نزدیک کردن دیدگاه‌های صاحب‌نظران و استادان زبان برای یافتن راهکارهای علمی برای بینه‌سازی روند واژه‌گزینی در زبان فارسی به گونه‌ای که این فرایند گروه‌های بیشتری از جامعه را دربر بگیرد و واژه‌گزینی فرآیند تر شونده نهی‌ی که مردم خود نیز اقدام به این کار نمایند.

هزمنان باروز کتاب و کتابخوانی

دهمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس برگزار می‌شود

گروه خیر کتاب هفته دهمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس، روز ۲۲ آبان‌ماه هنرمان با روز کتاب و کتابخوانی برگزار می‌شود.

به گزارش ستاد خبری دهمین دوره اهدافی این جایزه از سوی معاونت ادبیات و انتشارات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، محمدرضا سنگری به عنوان دبیر علمی این جشنواره انتخاب شده و به ارزیابی و گزینش آثار منتشرشده با موضوع «دفاع مقدس» در سال ۸۴پردازد. در این دوره، دافوری آثار ارسال شده به دبیرخانه بر عهده ۳۰ داور خواهد بود. محمدرضا سنگری در دوره گذشته نیز به عنوان دبیر علمی نهمین دوره انتخاب کتاب سال مقدس بر عملکرد گروه‌های داستان، خاطره‌نویسی، شعر، تحقیق و پژوهش، جنگ و زندگی‌نامه، کردک و نوجوان و هنر نظارت داشت.

فراخوان نمایشگاه بزرگ کتاب شهرکرد و ارومیه

گروه خیر کتاب هفته، نودودومین و نودوسومین نمایشگاه کتاب استانی به همت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، ادارات کل فرهنگی و ارشاد اسلامی استان‌های چهارمحال بختیاری و آذربایجان غربی در نهمه اول و دوم شهریورماه برگزار می‌شود. نشران می‌توانند برای تکمیل فرم ثبت‌نام تا تاریخ ۲۸ مردامه به نشانی تهران، خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین، پلاک ۱۷۸ مراجعه و یا با تلفن‌های ۶۶۶۶۲۱۹۰ و ۶۶۶۶۶۶۷۵ تماس حاصل کنند.

فرهنگ جامع زبان فارسی تدوین می‌شود

گروه خیر کتاب هفته فرهنگ جامع زبان فارسی به سرپرستی علی‌اشرف صادقی نهمین ترمین می‌شود. این فرهنگ برای نخستین بار در فرهنگستان زبان و ادب فارسی توسط گروه فرهنگ‌نویسی این مرکز زیر نظر علی‌اشرف صادقی تدوین می‌شود. هم‌اکنون، در مرحله آماده‌سازی مراحل مقدماتی کار، این گروه در حال انجام آخرین مراحل تعریف‌نگاری هاست.

ابوالفضل خطیبی، معاون گروه فرهنگ‌نویسی این فرهنگستان در این رابطه اعلام کرد: فرهنگ جامع زبان فارسی تمامی اجزاهای واژگانی فارسی مبتنی بر یکدیگر پایه‌ای را شامل می‌شود و در نهایت حدود هزارمین زبان فارسی از آغاز تا امروز را شامل می‌شود وی در ادامه یادآور شد: «این فرهنگ تفاوت‌های روش شناسانه زیادی با لغت‌نامه دهخدا و از برخی جهات شامل بدایعی در فرهنگ‌نویسی فارسی است.»

خطیبی درباره تفاوت این دیکر فرهنگ‌های قدیمی زبان فارسی گفت: «لغت‌نامه دهخدا قدیمی است و زمان زیادی از انتشار آن می‌گذرد و بسیاری از واژه‌های زبان فارسی به در آن تلفظ و تدوین لغت‌نامه دهخدا رایج نشده که در آن زمان کاربردی نداشتند و همه اینها طبعاً باید مبتنی فرهنگ‌نویسی جدید قرار بگیرد.»

فراخوان چهاردهمین نمایشگاه

بین‌المللی قرآن کریم اعلام شد

گروه خیر کتاب هفته، فراخوان ثبت نام نشران و محصولات چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم اعلام شد.

چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن و عترت با هدف توسعه فرهنگ و معارف قرآن و عترت علیمیه‌السلام و ارائه فعالیت‌های فعالان عرصه‌های مختلف قرآنی، به همت مرکز هماهنگی توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می‌شود.

عرصه محصولات فرهنگی و قدردانی از هنرمندان حوزه‌های مختلف قرآنی نیز از دیگر اهداف برپایی این نمایشگاه است. تمامی نشران و عرصه‌کنندگان کتاب و محصولات قرآنی و فرهنگی که در عرصه و نشر فعالیت قرآنی خود در نمایشگاه تمایل دارند، می‌توانند شرکت‌کننده چهاردهمین نمایشگاه امسال برای ثبت نام و دریافت کارت اطلاع‌ات و مقررات و انجمن‌الاموه اطلاع‌ات و کنفرانسان تهران واقع در خیابان صفی‌علی‌شاه، مقابل سازمان برنامه بودجه، جنب بانک ملی، پلاک ۷۴، طبقه اول مراجعه کنند. برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۳۱۷۳۵۳ تماس بگیرند.

در هفته گذشته ۳۵۶ عنوان کتاب مجوز نشر گرفتند

گروه خیر کتاب هفته، ۳۵۶ عنوان کتاب در هفته منتهی به ۲۷ مردامه، مجوز نشر گرفتند که آمار موضوعی آنها چنین شد است:
آموزشی (۹۹ عنوان)، ادبیات (۳۳ عنوان)، علم و درسی و دانشگاهی (۳۹ عنوان)، ادبیات (۳۳ عنوان)، کلیات (۳۳ عنوان)، علوم اجتماعی (۱۱ عنوان)، علوم سیاسی (۱۱ عنوان)، هنر (۳ عنوان) و روان‌شناسی (۵ عنوان).
همچنین در هفته مذکور ۱۳۰ عنوان کتاب علم از چاپ اول یا چاپ‌های مجدد در اداره کل کتاب و کتابخوانی اعلام وصول شده است.

فراخوان نمایشگاه بین المللی قرآن کریم

گروه خیر کتاب هفته، در راستای معرفی و انعکاس دستاوردها و توانایی‌های قرآنی نظام مقدس اسلامی در حوزه کودک و نوجوان، بخش کودک و نوجوان نمایشگاه چهاردهم از عموم فعالان قرآنی حوزه کودک و نوجوان دعوت به همکاری کرده است.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند حداکثر تا تاریخ پنجم شهریورماه سال جاری با شماره تلفن‌های ۶۶۹۷۰۱۱۶-۶۶۹۷۰۱۱۶ تماس حاصل کنند.

میلت ارسال آثار مسابقه داستان دفاع مقدس تمدید شد

گروه خیر کتاب هفته، مهلت ارسال آثار ادبی به مسابقهٔ سراسری داستان مقدس تا ۱۵مهرماه اسال تمدید شد.

این مسابقه به همت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و با همکاری انجمن قلم ایران، دفتر آفرینش‌های ادبی حوزه‌هنری و خانه داستان برگزار می‌شود و در روز ۲۷ آذرماه مسافد با ولادت امام (رض) در سان نمایشگاه مهر حوزه هنری پایان خواهد یافت.

شبکه جامع کتاب شهری تا پایان سال راه‌اندازی می‌شود

گروه خیر کتاب هفته برای اولین بار در کشور، بانه انتقال اطلاعات کتاب با عنوان شبکهٔ جامع کتاب شهری به همت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و موسسه نشر شعر و با همکاری سازمان اسناد و کتابخانه ملی راه‌اندازی می‌شود.
روابط عمومی موسسه نشر شعر اعلام کرد که این نهران باهدف اصلاح کنفرنرش‌ها و کتابخانه‌های تهران نیز دسترسی آسان از راه منابع برانگند، تا پایان سال به بهره‌برداری می‌رسد.

ارائه خدماتی چون خرید کتاب، امانت کتاب و خرید و فروش کتاب‌های دست دوم از طریق کنفرنرش‌ها، کتابخانه‌ها و رایانه‌های تخصصی از جمله امکانات این پایانه انتقال اطلاعات کتاب است.

همچنین این شبکه با افزایش قابلیت کشف منابع موجود و کاهش هزینه و زمان، امکان دسترسی به اطلاعات و اخبار موجود در حوزه نشر، کتاب‌های منتشر شده، جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های کتاب و غیره را میسر می‌کند.

برترین آثار ادبی دربارۀ خرم‌آباد انتخاب می‌شوند

گروه خیر کتاب هفته، برترین آثار ادبی مربوط به شهر تاریخی خرم‌آباد انتخاب می‌شوند. این مسابقه در بخش‌های نثر، داستان، سفرنامه، مقالهٔ توصیفی و تحقیقی و اضماعی مربوط به خرم‌آباد برگزار می‌شود.

علاقه‌مندان برای شرکت در این مسابقه می‌توانند آثار خود را تا پایان مردادماه به دبیرخانه این مسابقه ارسال کنند.

برای شرکت در این مسابقه هیچ محدودیت سنی وجود ندارد و هر شرکت‌کننده نیز تنها می‌تواند یک اثر به دبیرخانه ارسال کند.
علاقه‌مندان به شرکت در مسابقهٔ انتخاب برترین آثار دربارۀ خرم‌آباد تا پایان فروردست اعلام شد می‌توانند آثار خود را به شمارهٔ مشخصات کامل خود به نشانی اینترنتی **FORMINFORM@YAHOO.COM** و یا به نشانی پستی **۹۸۱۳۹-۹۸۱۳۹** ارسال کنند.
مسئول پستی **۹۸۱۳۹-۹۸۱۳۹** و رضا جلیلی، احمد رستمگارفرد، محمد پورمحمدان و رضا جلیلی هیات داوران این مسابقه را تشکیل می‌دهند.

آثار برگزیده جشنواره تجربی هنرهای تجسمی در یک کتاب منتشر می‌شود

گروه خیر کتاب هفته، به منظور مشارکت جوانان در فرهنگ‌سازی جامعه، سومین جشنواره تجربی هنرهای تجسمی برگزار و تمامی آثار برگزیده در یک کتاب منتشر خواهد شد. هنرمندان جوان ۱۷ تا ۳۰ساله برای شرکت در این جشنواره می‌توانند آثار خود را در پنج رشته تقابلی، تصویرسازی، پوستر، خوشنویسی و کاریکاتور از ۲۰ شهریور تا ۱۰ مهرماه اسال به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

علاقه‌مندان می‌توانند در تمامی رشته‌های فوق شرکت کرده و حداکثر سه اثر را در هر رشته به دبیرخانه ارسال کنند.

آثار برگزیده، پس از بررسی آثار اسامی معرفی خواهد شد و در نمایشگاهی در معرض دید قرار خواهد گرفت. همچنین به آثار راه یافته به نمایشگاه در هر بخش، گواهی شرکت و کتاب نمایشگاه اهدا می‌شود.

دبیرخانه این جشنواره که از سوی مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری و با همکاری دفتر امور هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دیگر سازمان‌ها برگزار می‌شود، در تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، کوچه جنبشیه‌جم، پلاک ۷۳ واقع است و علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره تلفن ۶۶۱۳۳۲۸۰ تماس بگیرند.

انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر تهران

گروه خیر کتاب هفته، امور کتابخانه عمومی استان تهران به انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر تهران پیشنهاد کرد امکان حضور نمایندگان و مسئولان را در این انجمن فراهم کند.

این پیشنهاد به منظور گسترش آ‌ن تاثیرهایی که در تشکیل جلسات این انجمن ایجاد می‌شود، ارائه شده است.

«یوسف عباسی»، کارشناس امور کتابخانه‌های استان تهران با اعلام این خبر گفته: «براساس قانون، انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر تهران با حضور فرماندار، شهردار، رئیس شورای شهر و مدیرکل اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران رسمیت می‌یابد. براین اساس هیچ یک از این مسئولان نمی‌توانند نمایندگان را به جای خود در جلسات انجمن معرفی کنند چرا که از یک سو انجمن از رسمیت خارج می‌شود

نخستین جشنواره کانون‌های ادبی برگزار می‌شود

گروه خیر کتاب هفته، نخستین جشنواره کانون‌های ادبی در دو رشته شعر و داستان برگزار می‌شود.

به گزارش روابط عمومی بنیاد نویسندگان و هنرمندان، این جشنواره به منظور بررسی کتب و کیفی فعالیت‌های ادبی در مراکز سازمان فرهنگی -هنری شهرداری تهران، شناسایی نخبگان فعال و ارتقای سطح فعالیت و تعامل هر چه بیشتر میان مراکز ادبی تحت پوشش این سازمان برگزار می‌شود.

عباس مؤذن، نویسنده و دبیر نخستین جشنواره کانون‌های ادبی در این خصوص گفت: «این جشنواره به منظور تعامل و گفت‌وگو میان نگرش‌های متنوع و متکثر نسل جوان در پی ایجاد فضایی متناسب است.»

وی اعلام کرد: «اعضای کانون‌های ادبی این سازمان می‌توانند آثار (شعرود داستان) خود را تا ۱۰ شهریورماه به بنیاد نویسندگان و هنرمندان واقع در خیابان اقدسیه، خیابان گلستان جنوبی شماره ۲۲ ارسال کنند. مراسم اختتامیه این جشنواره روز ۲۸ شهریور در فرهنگسرای هنر برگزار می‌شود.

خبرنگاران حوزه فرهنگ و هنر

مورد تقدیر قرار گرفتند

گروه خیر کتاب هفته خبرنگاران حوزه فرهنگ و هنر طی مراسمی در فرهنگسرای ارسباران مورد تقدیر قرار گرفت.

نخستین گروه‌هایی بزرگ خبرنگاران فرهنگ و هنر تهران با حضور جمعی از استادان ارتباطات ایران و خبرنگاران این عرصه ۲۲ مردادماه برگزار شد. طی آن ضمن تقدیر از فریدون صدیقی، حسن نمکدوست نهرانی و احمد توکلی، خبرنگاران فعال حوزه فرهنگ و هنر نیز مورد تجلیل قرار گرفتند.

علی سغری، رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از تشکیل انجمن خبرنگاران پایتخت خبر داد و گفت: «شکل‌گیری این انجمن به دور از مسائل سیاسی و تنها با هدف سالم‌دهی مشکلات صنفی خبرنگاران شکل خواهد گرفت.»

مهدی محسنیان راد نیز در این مراسم مقفیه خبرنگاری حوزه فرهنگ و هنر را دیگر حوزه‌ها اظهار داشت: «جمع آوری اطلاعات در روزنامه‌نگاری عمومی، گسترده و سهول است. اما منابع خبری رشته‌های فرهنگی هنری محدود و نفوذ این منابع دشوار است.»

وی تأکید کرد: «امروز مظلومات به سمت کوه‌نمایی پیش می‌رود چراکه حوصله مخاطب امروزی تقلیل یافته است و این درحالی است که حوزه فرهنگ و هنر، کوه‌نمایی را نمی‌پذیرد و بیان احساسات و احوال هنر و فرهنگ در کوه‌نمایی میسر نمی‌شود. در این مراسم همچنین از همسر شهید لیلی، خبرنگار شهید حادفه هویانچی ۱۳۰۰-۵ و خانواده کاظم اخوان، خبرنگار مفقود الاثر اعوامی به لبنان به کار خود پایان داد.

کتابخانه موزه هنرهای معاصر ایران به رایانه مجهز شد

گروه خیر کتاب هفته، به منظور دسترسی آسان پژوهشگران و مراجعه‌کنندگان به اطلاعات شبکه جهانی اطلاع‌رسانی رایانه‌ای (اینترنت) کتابخانه موزه هنرهای معاصر تهران به شش دستگاه رایانه مجهز شد.

از این تعداد، دو رایانه به بانک اطلاعاتی کتابخانه تعلق دارد و علاقه‌مندان به کتاب‌های تخصصی هنر می‌توانند با استفاده از این رایانه‌ها به اطلاعات تمامی کتاب‌های موجود در مخزن کتاب موزه هنرهای معاصر دسترسی داشته و کتاب‌های مورد نظر خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن انتخاب کنند. این کتابخانه با ۱۰ هزار عنوان کتاب تخصصی در زمینه‌های مختلف هنرهای تجسمی پاسخگوی علاقه‌مندان است.

میلت ارسال آثار برای شرکت در مسابقه «انتخاب بهترین آثار چاپی» تمدید شد

گروه خیر کتاب هفته، به گزارش ستاد خبری ششمین جشنواره چاپ ایران، مهلت ارسال آثار چاپی برای شرکت در مسابقه انتخاب بهترین آثار چاپی که هم‌زمان با جشنواره ملی صنعت چاپ برگزار می‌شود تمدید شد. بنا بر این گزارش، داوطلبان شرکت در مسابقه می‌توانند آثار خود را تا تاریخ ۳۰ مردادماه ۸۵ به دبیرخانه جشنواره به نشانی تهران، خیابان لاراب، بین صبا و نلسنطن، ساختمان ۱۷۱۸، موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، طبقه همکف ارسال کنند.

همچنین علاقه‌مندان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۶۶۱۳۳۲۸۰ تماس بگیرند.

قابل ذکر است جوایز این مسابقه در مراسم ویزدای مسافد با روز ملی صنعت چاپ (۱۱ شهریورماه) به برگزیدگان اهدا خواهد شد.

کتابخانه ملی ۳۵۴۸۳ عنوان فیزی در سال گذشته صادر کرده است

گروه خیر کتاب هفته، کتابخانه ملی ایران در سال ۲۵۲۸۲۸۲ عنوان فیزی چاپ اول با چاپ مجدد صادر کرده است.

به گزارش روابط عمومی کتابخانه ملی ایران، ۳۳۲۰۰ عنوان از این تعداد، فیزی چاپ اول و ۱۰۵۲ عنوان دیگر، فیزی آثار تجدید چاپی بوده است.

بر اساس همین گزارش، ۶۹۰۵ نشریه، ۵۲۶۸۶ مقاله، ۳۱۴ برکه مستند، گردهمایی‌ها، جشنواره‌ها، فیلم‌ها و تئاترها و ۳۸۸ برکه مستند اسامی مشاهیر و دولتمردان نیز در این مرکز نمایه‌سازی شده است.

بخش پردازش مواد غیر کتابی این سازمان نیز از فهرست نویسی ۸۱۵ عنوان پایان‌نامه، ۳۲۸۸ عنوان کارت پستال، ۱۳۹۱ عنوان پوستر، ۲۰۲۵ عنوان نوار کاست (سخنرانی، موسیقی و نوار گویا)، ۹۷۸ عنوان تمبر و ۹۰۲ عنوان نقشه در سال گذشته خیر داده است.

همچنین در سال ۸۴، تعداد ۳۵۶۳۷ نسخه از داخل و ۱۵۱۲ نسخه از خارج کشور، منابع کتابی و غیر کتابی دریافتی این سازمان در واحد «مبادله و اهدا» را شامل شده است. در همین واحد ۹۰۸۲۱ نسخه کتابی و غیر کتابی به داخل و ۸۷۷ و ۸۷۷ اسفند به خارج از کشور ارسال شده است.

کتاب هفته

تصویر

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

گروه خیر کتاب هفته

منشست

گروه خبر کوتاه

● نخستین برنامه پادشاه و نقد و بررسی مجموعه شعر هنری آستان کوراه به نقد و بررسی مجموعه شعر هوش قایل است، آثا ترجمه رایج انحصاس داشت. این نشست، دوشنبه ۱۳ مردادماه با حضور عباس کلهر برگزار شد.

منوئلار برنامه پادشاه در نظر دارند با بررسی ماهانه یک اثر ادبی منتشر شده، شعر و داستان متعهد معاصر را فرهنگی را از نظر فکتر حسین پاینده برگزار می‌کنند. قول هرکول از این دوره‌ها، ۲۰ جلسه است.

● نشست روز شنبه (۳۳ مردادماه) کانون ادبیات ایران به نقد و بررسی مجموعه شعر هون، تاریکی کلمات، سیوره حافظ موسوی انحصاسی داشت.

در این نشست، منتقدانی چون لادن نیک‌نام و مهرنوش قربانعلی در حضور شاعران و علاقه‌مندان شعر و ادب آخرین مجموعه شعر حافظ موسوی را نقد و بررسی کردند.

● گروه کتاب مرکزی در شهریور ماه یک دوره آموزشی «داستان کوتاه و نقد ادبی و مطالعات فرهنگی» را از نظر فکتر حسین پاینده برگزار می‌کند. قول هرکول از این دوره‌ها، ۲۰ جلسه است. و این دوره‌ها از روز یکشنبه ۱۲ شهریور ماه آغاز می‌شود. هدف از برگزاری دوره داستان کوتاه، آشنایی با عناصر داستان کوتاه و روش شناسی تحلیل این ژانر است. دوره نقد ادبی و مطالعات فرهنگی نیز با هدف آشنایی با جدیدترین تحولات نقد ادبی برگزار می‌شود. در این دوره مطالعات فرهنگی با نگاه نقدی بر هیات نقدانه نشانه‌شناسی، فمینیسم و مارکسیسم بررسی می‌شود. علاقه‌مندان به حضور و ثبت نام در این کلاس‌ها می‌توانند تا تاریخ ۸ شهریورماه به دفتر کتاب مرکزی آق در حافظ شمالی نشین زیندشت شهری مراجعه و یا با شماره ۰۰۰۰۶۶۳۳ تماس حاصل کنند.

● برنامه یکد صبر، یک دوست، با حضور فرحان نظر آملری، شاعر کودک و نوجوان در کتابخانه شماره ۲۴ شهری برگزار می‌شود.

این نشست در راستای برنامه‌های مهمان نلسانهٔ مراکز کانون پرورش فکری و به همت کانون پرورش فکری شهری روز یکشنبه ۱۹ مردادماه فکری کودکان و نوجوانان واقع در شهری برگزار می‌شود.

در این نشست کودکان و نوجوانان علاقه‌مند به ادبیات و ادبی بی‌بهره‌های گروه موسی خودبه بحث خواهند نشست و در جلسه روز یکشنبه دو اثر در زمینهٔ ادب تنهگی می‌دهد و اجای باطعم عرفان از شاعر و نویسنده کودک و نوجوان عرفان نظر آملری با حضور خود او، توسط محافلین نقد و بررسی خواهد شد.

قابل ذکر است مدیریت کانون پرورش فکری کودک و نوجوان استان تهران، محسن فضل‌ی و معاونت کانون، منیژه پورقبادی و کارشناسان

● سست و هفتمین جلسه علمی پژوهشی انجمن

دوسرستان حافظ با حضور استادان دانشگاه، محققان و علاقه‌مندان روز سه‌شنبه ۲۴ مردادماه ۱۳۸۵ در مرکز توسعه مدیریت زندگی وابسته به

شهرداری تهران برگزار شد.
شهرداری تهران برگزار شد.
● دکتر سعید خال حافظ‌پزوه و از استادان دانشگاه به ایراد سخنرانی با موضوع «بررسی دیوان حافظ از منظر علوم ارتباطات» پرداختند.

● کتاب «سروش پاران دکتور صادق» تألیف دکتر عبدالرضا هوشنگ‌مهدوی از سوی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی نقد و بررسی می‌شود.
این کتاب در نشر نشر علم در سال ۱۳۸۴ منتشر کرده است. دکتر هوشنگ مهدوی این اثر را پیش از ۵۰ اثر ترجمه‌ای و تألیفی نیز داشته است که از جمله آثار آن می‌توان به سیاست خارجی ایران در دوره

پهلوی، «روایت خارجه ایران در دوران پهلوی» و «فرمانروایان شاخ زوین» اشاره کرد.

نشست نقد این کتاب روز یکشنبه ۱۹ مردادماه ساعت مجلس برگزار می‌شود.

● انجمن حکمت و فلسفه ایران با همکاری موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران نشست به مناسبت روز بزرگداشت «ابوعلی سینا» اول شهریور برگزار می‌کنند.

این نشست، ساعت ۱۶ روز دوشنبه ۳۰ مردادماه برگزار می‌شود. در این نشست، سعیدحسین مصطفوی، دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، دکتر غلامرضا اهنوی، دکتر قیام، مولود و دکتر بیوک علیزاده، حضور دارند.

لازم به ذکر است، علاقه‌مندان می‌توانند برای شرکت در این نشست در ساعت و روز یاد شده به موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران واقع در خیابان نوبل نژادکوار، خیابان آرژانتیان، شماره ۶ مراجعه کنند.

گردهمایی

گروه خبر کوتاه

● گروه‌های تخصصی نقد و بررسی ارائه در رسانه، با هدف بررسی جایگاه ادبیات انگلیسی به ویژه ژانر در رسانه‌های تصویری و بررسی با حضور منتقدان و پژوهشگران از کارشناسان این حوزه، یکشنبه ۲۲ مردادماه برگزار شد.

در این گردهمایی که به همت خانه بنیاد نویسندگان و هنرمندان برگزار شد، مسائلی از قبیل ارائه و پیام‌رسانی در رسانه، جایگاه ادبی و هنری ارائه در رسانه، رسانه‌های جمعی و ارائه و… مطرح شد.

● هفتادمین سالگرد تولد مرثعی میور، گرافست نامدار ایرانی با برپایی یک نمایشگاه بین‌المللی و سخنرانی دو گرافست اروپایی، روز شنبه چهارم شهریورماه در خانه هنرمندان ایران برپا می‌شود. نشیبهٔ منتهانه که نشیبه تخصصی گرافیک است نیز برای گرامی‌داشت این هنرمند فقید، شماره ویژه‌ای منتشر می‌کند که به چاپ و نشر پوسترهای نمایشگاه سالگرد تولد میوزر انحصاس دارد. این نشیبه در ویژه‌نامه خود، گفت‌وگویی با مرثعی میوزیه همراه مقاله‌ای از آیدین افشارلو دربارهٔ آثار این هنرمند نیز ارائه‌شده است.

● به مناسبت هفدهمین مجت دومین همایش کتابت و نظیف قرآن کریم و نام حضرت محمد(ص)، ۳۱ مردادماه در کرمان برگزار خواهد شد.

دوازدهمین مدارک ممتاز و عالی انجمن خوشنویسی ایران می‌تواند ثبت‌نام در این همایش در دو بخش «آبایی از کلام الله مجید که در شأن حضرت رسول نازل شده است» و «نام آن حضرت» به حلق آثار هنری بپردازند که از آثار خلق شده در این همایش نمایشگاهی در روز نهمه شمعان برپا خواهد شد و همچنین از بین این آثار ۱۴ اثر برگزیده، انتخاب و از آنها تقدیر خواهد شد.

حوزه هنری کرمان، انجمن علمی معلمان هنر، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان فرهنگی هنری - شهرداری کرمان و روابط عمومی شرکت صنایع سی‌ایران در برگزاری این همایش شرکت خواهند داشت.

علاقه‌مندان به ثبت‌نام می‌توانند تا پایان مرداد به حوزه هنری کرمان واقع در خیابان امام خمینی شهرستان کرمان مراجعه کنند.

● اولین همایش فرهنگی دانشجویی «فطری جابویه» روز دوشنبه ۲۳ مردادماه با حضور بیش از ۱۵۰ نفر از دانشجوین دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی سراسر کشور در تالار فردوسی جهادشکاهی مشهد آغاز به کار کرد.

علی‌اکبر حسیمان، رئیس جهادشکاهی مشهد در این همایش گفت: «ما امروز در قالب مجموعه‌ای از نسل گفت، با جدید یا به عبارتی ترکیبی از سه نسل اول، دوم و سوم انقلاب گروه آمده‌ایم تا دربارهٔ ابعاد شخصیت بزرگ‌مردی سخن گوئیم که مجموعه‌ای از ویژگی‌های برجسته و بی‌منا بود.

وی در ادامه افزود: امام خمینی(ره) علاوه بر اینکه سیاستمداری اخلاقی گرا بود، هیچ‌گاه، وسوسه قدرت

خبرهای کوتاه

نوالتست در شخصیت بزرگ و اراده سترگ او اخلی ایجاد کند، تجربه حضرت امام در سیاست هم درس برای اخلاقیون سیاست‌گیز و هم الگویی برای ملت‌ها که از سبزهٔ سیاستمداران بی‌اخلاق رنج می‌برند بود.

با کتابخانه‌ها

گروه خبر کتاب هفته

● نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اعلام کرد همزمان با ایام ولادت دخت گرامی پیامبر اکرم(ص) کتابخانه‌ای با نام شیرک این بزرگوار در

دهکده «لیک تهران افتخار شد.

این کتابخانه یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های منطقه به شمار می‌رود و دارای هفت هزار جلد کتاب است

و براساس اعلام نهاد کتابخانه‌های عمومی این تقریباً ۲۰ هزار عنوان کتاب در خود دارد

که به علت کمبود امکانات تاکنون ظرفیت آن بر نشده است.
● کتابخانه «شهد فهمیده» فرهنگسرای بهمن به مناسبت میلاد با سعادت مولی الموحلین حضرت امام علی(ع) و به منظور ترویج فرهنگ کتابخوانی اقدام به برگزاری مسافلهٔ خاصه موسی کتاب با موضوع «زندگی پربار و فضایل حضرت علی(ع)» کرده است.

علاقه‌مندان به شرکت در این مسافله می‌توانند به انتخاب خود، یک کتاب با موضوع فوق را خلاصه نویسی کنند.

خلاصه هر کتاب باید حداقل در دو و حداکثر شش صفحه ۸۴ باشد.مطلب در یک روی کاغذ و با خط خوانا نوشته و منبع مورد استفاده به طور کامل در پایان خلاصه نویسی قید شود. مهلت ارسال آثار تا پایان شهریورماه سال جاری است.

شرکت کنندگان می‌توانند آثار خود را به نشانی مشخص راه‌آهن، میدان بهمن، فرهنگسرای بهمن ارسال کنند

با رای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۵۱۲۲۲۷۰۰۰ تماس بگیرند.

با فرهنگسرا‌ها

گروه خبر کتاب هفته

● به منظور بزرگداشت نویسندگان کتاب‌های حوزه ادبیات و علوم انسانی، بیست و یکمین جشن روزمایی کتاب با موضوع کتاب «خطرات عزت‌شاهی» در فرهنگسرای پایتاری برگزار شد.
برگزاری این مراسم روز یکشنبه ۲۱ مردادماه به کوشش سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران صورت گرفته. این کتاب، روایت عزت‌الله مغنولی (عزت‌شاهی) از تاریخ و حوادث ایران در پیش و پس از پیروزی انقلاب اسلامی است که به همت محسن نظامی تدوین و تألیف شده است.

ایران در جهان

گروه خبر کتاب هفته

● راپرتی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان با همکاری مرکز مطالعات فرهنگی ایران و آسپای مرکزی و کتابخانه ملی این کشور، همایش «مقش میراث مکتوب و کتابخانه در تاریخ و فرهنگ ایران و آسپای مرکزی» را آبان ماه امسال در آلمان برگزار می‌کند. میراث مکتوب، فرهنگ و تاریخ آسپای مرکزی، نقش صنایع فارسی در فرهنگ و تاریخ آسپای مرکزی و کتاب و نقش آن در توسعه فرهنگی و عصر جهانی شدن، از دیگر محورهای این همایش روزروز است. دبیرخانه این همایش مهلت ارسال خلاصه مقالات را تا ۲۰ شهریور و اصل مقالات را تا ۲۰ مهرماه اعلام کرده است که باید به نشانی الکترونیکی mailto:O-m-maktab@yahoo.com فرستاده شود.

● فصلنامه شرق شناسی «سرخه» با محوریت فرهنگ و تمدن ایرانی و نگاه به گذشته‌های مولانا در آنگارا به بازار آمد.

مطلب این فصلنامه توسط محققان و اساتدان دانشگاه

آنگارا تألیف و تدوین شده است. فصلنامه «سرخه» هر ماه یک‌بار در آنگارا منتشر می‌شود.

از جمله عناوین آخرین شماره این فصلنامه می‌توان به اقوال مشترک در مولانا و حافظ (حمزه علی فرهادیان و یعقوب شفق)، زن در اندیشه مولانا (مهدی فردوسی شهیدی و حسن الماز)، ادبیات انتقالی در زبان اردو (جلال سویدان)، قصیدهٔ ظهیر قاریابی (ویس دگرمن چای) و غیره اشاره کرد.

بازهم‌خبر

گروه خبر کتاب هفته

● چهارم شهریور ماه، مراسم نهمین سالروز درگذشت بیژن نجفی، شاعر و داستان‌نویس برسر ورزش شهر بزرگوار می‌شود. در این مراسم که دانشجویان اولین حضور خواهند داشت، برنامه‌های شعرخوانی و خاطره‌های و نیز بخش صدای نجفی اجرا می‌شود. «بیوزین‌نگانی» که با من دوباره، دیده‌اند مجموعه داستانی از مرحوم نجفی است که به خاطر آن، جایزه «گرون» دریافت کرده بود.

● نمایشگاه کتاب و محصولات فرهنگی روز یکشنبه ۱۹ مردادماه در نگارخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی مجتمع گنجشک پاکت، پیش از ۲۰ آذر از سراسر استان اردو برگزار می‌شود. این نمایشگاه که به مناسبت بزرگداشت ولادت با سعادت حضرت علی(ع) برگزار شده است، حضور دارند. در این نمایشگاه ۱۰ روز پیش از ۱۰ هزار جلد کتاب با موضوع متنوع به نمایش گذاشته شده است. این نمایشگاه مذکور با همکاری شهرداری منطقه هشت تهران و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کردستان دایر شده است.

● جشنواره فرهنگی - هنری «طیبه ظهور در ریشه‌های عمر، داستان، نقد و ارائه نمایش نامه و نمایشنامه» برگزار می‌شود. زمان برگزاری این مراسم از ۱۱ شهریور به مدت ۱۰ روز و مکان آن مجمع فرهنگی امام خمینی(ره) است. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را تا پایان مردادماه ۱۳۸۵ به دبیرخانه این جشنواره مستقر در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم بفرستند.

● شورای سیاست‌گذاری انتشارات کانون از نویسندگان و مترجمان دعوت کرد کتاب‌های کانون را از زبان فارسی به کردی و آذری ترجمه کنند. در حال حاضر شش عنوان کتاب به زبان کردی و ده‌ای به اماد زبان(عج) برگزار می‌شود. زمان برگزاری این مراسم از ۱۱ شهریور به مدت ۱۰ روز و مکان آن مجمع فرهنگی امام خمینی(ره) است. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را تا پایان مردادماه ۱۳۸۵ به دبیرخانه این جشنواره مستقر در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم بفرستند.

● شورای سیاست‌گذاری انتشارات کانون از نویسندگان و مترجمان دعوت کرد کتاب‌های کانون را از زبان فارسی به کردی و آذری ترجمه کنند. در حال حاضر شش عنوان کتاب به زبان کردی و ده‌ای به اماد زبان(عج) برگزار می‌شود. زمان برگزاری این مراسم از ۱۱ شهریور به مدت ۱۰ روز و مکان آن مجمع فرهنگی امام خمینی(ره) است. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را تا پایان مردادماه ۱۳۸۵ به دبیرخانه این جشنواره مستقر در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم بفرستند.

● نمایشگاه کتاب و صنایع نساجی روز شنبه ۲۱ مردادماه ۸۵ در شهرستان تکلیان واقع در استان مازندران برپا شد و تا ۱۰ مهر مرداد نیز در تار خواهد بود. در این نمایشگاه هنرمندان صنایع نساجی شهرها و استان‌های مختلف از جمله تهران، آذربایجان، همدان، زنجان، ایزدشهر، زنجان، اصفهان، قزوین، خراسان رضوی و… حضور خواهند داشت و ساخته‌های هنری خود را در ظرف ۱۵ دقیقه به نمایش خواهند گذاشت.

● هجینم ۴۰۰۰ عنوان کتاب در زمینه‌های گوناگون اجتماعی، دینی، سیاسی، فرهنگی و… به نمایش گذاشته می‌شود.

کتاب هفته

تصویر از کتاب هفته

گروه جدید شماره ۲۳

نشیبه ۱۹ مرداد ۱۳۸۵

به عمر یک غزل حافظانه ...

مهدی انودرینگ

مهدی علی پهنی

رشدی‌رب انودرینگ مصراع رنگین ریت حافظهٔ عالج‌ب نارنگت هر این بیت شگفت را از شاعری که ارنتش به حافظهٔ وایزد است، می خوانم. به خلاف بسیاری از دوستان که نودرینگ را شاعری پردعا می‌دانند، لذتی بی وصف حاشم را به خوشایندی می‌کنند چرا که می‌نم‌رنگ هرگز مغفوره به توانمندی خویش نداده اگر چه خوانندهٔ شعرش تاگیر به مغفوره نیست.

ریده‌خواج که این بنده از حوالی اوست.

کشتی گنگه این شعر باک، باز کتو

به باور من آنچه دوستی از این خیل را آواز می دهد، باید بیت تو مغفوره بالا باشد که به راسی جزود هیچ معاصری توان رسیدن به حوالی حافظ را که مغم نمی‌کست به دست نپورده است.

چه سبزه گرمی و چه شهریار نامی، که هر دو جایگهٔ ولای خویش را دارند و برای من عزیزتر از آند که حضور می‌نود. انشایی من و نودرینگ در سال‌های نوجوانی بود و ربط آن آشنایی اندک است و بعد از مدتی‌های نشووناد نودرینگ طبعی که حساسی یا غور داشت و مورد ارگوان‌نور پهنیست آن روز گدازهٔ غریزی که طرح بلندترین مجموعهٔ شعرینم اینج گرامی آید چه بگه و چه نیم، خود را زدنگی کرد.

آن روزها بزم دو فصل قرآنم به موازات هم را می‌زد. فصل شکرگویی شعر و فصل مگوه‌را. تورنگ بود و رنگ بود و جمع دوست‌نارشان که یکی من بود. تورنگ از شاه‌عزادین شهری می‌آمد و پرنگ از شمال کلان‌کده‌ها رنگ طرح‌هایی را می‌آورد. رنگ تازهٔ سرود، هایش را من چشم می‌دیدم. و گوش می‌دادم و شیشن‌هلم را آن روزها در آه‌های نودرینگ می‌شنیدم. مردم

شیراز که می‌شد روشن چراغ

دریا از آغز به خور کلاخا

... که همه و همه، همه‌گه، نه، همنحالی کوچه و بازار و خانه و مدرسه و بسوزد. نودرینگ سالی از من بزرگ‌تر و من گویی پنج فرنی از او کوچک‌تر بودم و هنوز در کم به شناختن نمی‌رسید. بیشتر شگفته ترانه‌هایش بودم و دلیل ارادتم به حافظ، غزل‌های نودری را که حافظانه بود و من نمی‌تواندم اما ندلم می‌آمد که من نیز غزلی به قول نودری (انگوش) بگویم که هر چه سعی می‌کردم، موفق نمی‌شدم و همنجانا بودم که دانستم حافظانه گفتن، کار هر کسنداری نیست.

کتاب نودری به آمریکا اگر آتشهٔ کتیم سبزه‌های ۹۹ یا ۵۰ جمع ما را از هم باسند و تنها به نشاند خبری که گاه از او رسیده می‌کردیم، حجت که در نبود او به شناخت بیشتری از او رسیده بودم. بازگشت رنگ به ایران که حدوداً ۱۳۰۳ سال به طول انجامید، با شرایط انقلاب و رشک هم وضع بسیار گزونه او که فرصت حضور، بیشتر و جدی‌تر در جمع شاعران را از توانایی اش گرفته بود. جایگهٔ بلند مرتبه او و از منظر سبلی باگفته شعر، دروغ کرده بود. گر چه خود من هرگاه که در جمعی شعر می‌آز می‌خواندم، می‌دانستم که ساختن هوار روزها باید پاسخگوی نابرابری باشم که دوست‌داشتن او را بیشتر می‌شد.

کوشش نودری کوچک، فرزندان شعر کربخ راستش را با دو جاکمش آشنا کرده‌ایم. می‌آید یک شعر خوشی که به خواشش من پذیرفته بود و در پی سبلی تلاش را می‌خواند، چه نبود و شوقی برپا شده بود و من یاد روزهای جوانی‌مان افتاده بودم که همهٔ حاشرف و شعر و ترانه از نودرینگ بود به راسی که به قول نودری: شش‌شش...

خوشی، سودوری و برای گل آبرو گنگ‌داشت

گنگ‌است لب به لب جای گفت‌وگو گنگ‌داشت

خبر روزی اینکه نودری رنگ رفت اما خبر روزگار آنی که تا حافظ هست، رنگ هم هست. چرا که ما حافظ و حافظهٔ سروران را دوست داریم. غزل‌های رنگی که او هر روز در روزها می‌آند، اگر هنوز او را که سبلی کشایش به قول سبلی‌نوی چون منی، حفظتت را حافظ است، من شش‌شش، رفت نودری از جمع ما این فرصت را بران همه ما که درستانان شعر نیم برام آورده است که به سانش بومیم با ندانیم و بسیم چه مویشی

یاتی در شراب نعلش انداخت

هرتی گفت و یاد بخش انداخت

تا آجا که می‌گوید

شیر نام کجای این شب تار

کجای نیمهٔ دوری ذکر بار

کجی خواب می‌بند که در خواب

بشکری و خوشی که غلهٔ افکند

فشانه‌ایم روی آهوی برد

بسی آنکه سبلی از خوردن سینهٔ را بود

گفت تا حافظ هست، رنگ با ما هست و افسانان دادم بعد از خواندن او با من

مخبران خوانده‌اند که

که هر یک غزل حافظانه با من باش

نظف همین و از این بیشتر نمی‌خواهم

چهل و ششمین نشست از سلسله نشست‌های متن پژوهی مرکز پژوهشی میراث مکتوب با عنوان «بیره‌گری از فضای مجازی و رایانه در متن پژوهی با بررسی نسخه‌های الکترونیگ و پیام بلگ و تاریخ جهانگشای جوینی ...» با سخنرانی دکتر سیماد روزز ۳۳ مردادماه در محل این مرکز برگزار شد.

برشمرده و از برگزاری اولین نشست سال چهارم در شهرپورماه خیر داد سخنران این نشست، دکتر سیما داد، سخنان خود را با تکیه بر محدودیت‌های عملی در فضای واقعی چاپ آغاز کرد و حضار را به استفاده از امکانات فضای مجازی رایانه در متن پژوهی توجه داد. وی مهم‌ترین قابلیت کار با رایانه را اجزای هایلرکتست و هایلر مدیا

متن پژوهی و دنیای مجازی

گزارشی از نشست متن پژوهی مرکز پژوهشی میراث مکتوب

در ابتدای نشست دکتر اکبر ایرانی، رئیس مرکز، گزارشی از فضای حضور خود در سه سمینار آکسفورد و کمبریج ارائه کرد. لندن، آکسفورد و کمبریج ارائه کرد. وی مرکز پژوهشی میراث مکتوب را تنها ناشر ایرانی دانست که در ششمین سمینار بین‌المللی دوسالانه مطالعات ایرانی در لندن حضور داشت.

وی افزود: «کتاب‌های مرکز در میان ناشران غربی و ایران شناسان با استقبال خوبی مواجه شد و با نظر دکتر احسان یارشاطر «میراث مکتوب» نیز در مداخلهٔ دایرةالمعارف ایرانیکا قرار گرفت. وی همچنین از واگذاری نمایندگی به انتشارات «ای بی توپس» به مدیریت دکتر ایرج باقرزاده برای توزیع کتاب‌های مرکز در اروپا و آمریکا خبر داد.

او فراموش شدن مقدمات فهرست نویسی نسخه‌های چند کتابخانه در آکسفورد

و رانیز از دیگر فواید این سفر معلمی دانست.

در ادامه این نشست، کیان‌و که ریاست جلسه

را بر عهده داشت، این برنامه را آخرین نشست از مجموعه نشست‌های سال سوم مرکز

بانک اطلاعات فرهنگی و علمی

توافق‌نامه آغاز عملیات اجرایی پروژه مرکز خدمات داده اینترنتی کشور (IDC) میان سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با همکاری سازمان تبلیغات اسلامی، طی مراسمی ۲۳مردادماه در ساختمان

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران امضا شد.

در این مراسم دکتر علی‌اکبر شعری‌نیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی پایان اینکه این مرکز توانمندی‌های خود را در زمینهٔ خدمات موجود جلوگیری می‌کند، گفت:

سازمان تبلیغات اسلامی برای ایجاد فضای مناسب به منظور فعالیت‌های علمی و فرهنگی کشور در صدها ایجاد مرکز **data center** و داتاسایت‌ها از لحاظ

هزینه، سرعت و امنیت ایجاد خواهد

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با اعلام اینکه ایجاد **data center** شرایط خاصی را از لحاظ فیزیکی و امنیتی می‌طلبد و سازمان تبلیغات اسلامی است، اعلام کرد: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران امر مناسب دیده

اطلاعات منتشر شده در عرصهٔ علمی و اطلاعاتی کشور است. رونق یافتن تولیدات دیجیتال در عرصهٔ علمی و فرهنگی کشور، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران را موظف می‌کند که زمینهٔ آماری گردآوری، ذخیره

و بهره‌برداری از این تولیدات برای تحقیق فراهم کند

او با اشارهٔ اینکه ایجاد این مرکز بانک اطلاعاتی **data center** خواهد آورد، گفت: طرح‌های مطالعاتی برای احداث مرکز **data center** سال طول کشید و در شش ماه آیندهٔ فاز اول و طی یک سال، کلی پروژه به

بهره‌برداری خواهد رسید.

در ادامهٔ این مراسم، علیرضا طالب‌پور مجری پروژه و مدیرمسئولیهٔ

پی‌گیری یک خبر

در شمارهٔ ۳۳(صفحهٔ ۷) نشریه کتاب‌هفته، گزارشی با عنوان «رعایت دقیق آیین نگارش» دربارهٔ ابلاغیهٔ اخیر فرهنگستان به چاپ رسیده که در

پایان این مطلب نوبت گزارشی از چگونگی عملکرد و نظارت فرهنگستان زبان و ادب فارسی را داده بودیم.

پیگیری کردیم و با برخی از استادان زبان و ادب فارسی نیز به گفت‌وگو نشستیم اما بخش دیگر گزارش که به نظرات شورای فرهنگستان اختصاص داده به دلیل تعظیلات تابستانهٔ این شورا به نتیجه نرسیده است.

امیدواریم در شماره‌های آتی، نشریه کتاب‌هفته بتواند گزارشی مفصلی از این موضوع تهیه نماید.

خواننده یا بیننده منتقل کند. یک نابولی نقاشی، یک نوشتهٔ خطی، یک صفحه یادداشت روزانه یا حتی یک قطعه موسیقی و یک صفحه کامپیوتری، به شرط آنکه قادر به انگیزش معنی بشود، متن محسوب می‌شود. هر تحقیقی که به یکی از ابعاد متن-چه از جهت محتوایی، چه به لحاظ فیزیکی-چند از دیدگاه ارتباط با بستر تاریخی و اجتماعی- بپردازد، در حوزهٔ متن پژوهی قرار می‌گیرد.

وی در ادامهٔ اصلی‌ترین بخش متن شناسی را نظریه‌های مربوط به ترمیم و تسحیح متن دانست و به آراء مختلف غربی و شرقی در این عرصوس پرداخت و گفت: نظریه‌های مربوط به حوزهٔ متن پژوهی، حکایت از آن

دارد که پیدایش نسخه‌های انتقادی، همواره در مفاصلی در تمایل تضادوبرای آشتی دادن میان آن دو تمایل وجود داشته است؛ درحالی‌که عناصر فیزیکی و محتوایی درون متن همواره میل به بقا را در پی ازلیضط و ثبوت متون-خواه رقم چاپ باشد، خواه ملاتین چاپ-به‌طور طبیعی در پی ثبیت متن است. اس‌تاکر جمع پژوهشگر هم آن بوده که تا حد امکان میان این دو تمایل تضاده، نوعی برقرار کنند.

وی در بیان تمایز نظرات و تحقیقات موجود، اس‌تاکر جمع پژوهشگر را در پی آشتی با دو نظریهٔ های خود و با انجام پروژه‌های الکترونیکی و بی‌ممن ابینی، هایلرکتست را به خدمت متن پژوهی ترفک.

دکتر داد در پایان به توضیح ساختار و موضوع دو نمونهٔ انتخابی خود پرداخت. از این دو، اولین نمونه، شامل پروژه تاریخ جهانگشای جوینی بوده و نمونه دوم به آرشیب بلگ، شاعر رماتیک انگلیسی مربوط می‌شده که ایشان آن را با همکاری مایکل باپرتیک به انجام رسانده‌اند.

زُدیك شدن به **عیدِ بعثت پیامبر (ص)** و **نام گذاری سال جاری به نام ایشان، دلالِ اصلِ جنب و جوش و ولادت‌های فرهنگی روزهای اخیر در کشورمان است.**
طی هفته‌ای که گذشت، نگامی به اخبار مربوط به این مناسبت داشته‌یم و مجموعه‌ای از آنها را گرد آورده‌ایم که آنها را در ادامه این بخش می‌خوانید.

کتابخوانی شرکت کنند.

مهلت ارسال آثار به این جشنواره تا نهم آذر ماه سال جاری است و نتایج آن نیزدهم دی ماه اعلام می‌شود.
علاقه‌مندان برای مشاهده سایت و کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به نشانی اینترنتی **www.payambar2009** مراجعه و برای عضویت در سایت اقدام کنند.

دیدار ماه و مهر

کِز آن تَشی از فعالیت‌های فرهنگی به مناسبت عید سعید مبعث

ماه و مهر

سومین جشنواره سالانه «ماه و مهر» بیست و هفتم شهریورماه سال جاری با موضوع پیامبر اعظم(ص) در شیراز و بوشهر برگزار می‌شود.

برگزاری این جشنواره همزمان با روز شعر و ادب پارسی، در دو بخش آزاد و ویژه در قالب های داستان کوتاه و شعر (کلاسیک و سپید) با موضوع «آثار مرتبط با دین جاوید پیامبر اعظم(ص)» است. در این جشنواره سخن برگزاری کارگاه‌های نقد و بررسی، به متخان هیات داوران نیز تئیس و جوایز نقدی اهدای می‌شود.

جشنواره الکترونیکی پیامبر (ص)

جشنواره الکترونیکی پیامبر اعظم(ص) برنامه‌ای فرهنگی و هنری است که از سوی سازمان ملی جوانان با همکاری مراکز مختلف فرهنگی و استفاده از طیف گسترده‌ای شبکه جهانی اینترنت به صورت فرایگراف آغاز به کار کرده است.

به گزارش ستاد خبری این جشنواره، جشنواره الکترونیکی پیامبر اعظم(ص) با اهدافی چون آشنایی افکار مختلف جامعه و ویژه جوانان با سیره، شخصیت و رهنمودهای پیامبر، ایجاد زمینه‌های مناسب برای تولید آثار فرهنگی هنری در ارتباط با شخصیت آن حضرت، بزرگداشت شایسته سال پیامبر(ص) ترویج فرهنگ استفاده صحیح و بهینه از شبکه اینترنت و در نهایت شناسایی جوانان هنرمند و فعال در عرصه اینترنت و ایجاد زمینه‌های همکاری با آنان برگزار شده است.

از این رو علاقه‌مندان سنین ۱۳ تا ۲۹ سال می‌توانند در رشته‌های مختلف این جشنواره اهر از شعر، عکاسی، ماسکنگ، ویلاگ نویسی، گرافیک، کاریکاتور، چهل حدیث نویسی، داستان کوتاه، آموزش الکترونیکی، فیلم کوتاه، خوشنویسی و ...

به گزارش خبرگزاری ایکتا، این جشنواره قرار است با هدف فرهنگ استعدادهای جوان استان و کسرتنی و ترویج فرهنگ شعرخوانی و ادبیات در استان آذربایجان شرقی در سه بخش پیامبر اعظم(ص)، استاد محمدحسین شهریار و بخش آزاد برگزار شود.
علاقه‌مندان به شرکت در این جشنواره می‌توانند آثار خود را حداکثر تا پنج شهریور ماه سال جاری به نشانی حوزه هنری استان آذربایجان شرقی، صندوق پستی ۱۲۹۸-۵۱۳۵۸ ارسال کنند.

عسکدر ستاره بزرگداشت سال پیامبر (ص)

گزارش کامل عملکرد ستاد بزرگداشت سال پیامبر اعظم(ص) در معاونت امور مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام شد.
برگزارش گروه فرهنگ و ادبیته شعر گرازی ایلتا، ستاد بزرگداشت سال پیامبر اعظم(ص) با تشکیل شش کمیته تخصصی فعالیت‌های خود را در این زمینه دنبال می‌کند. این کمیته‌ها به قرار زیرند:
کمیته علمی و پژوهشی به مسئولیت حاجت‌الاسلام محمدیان نماینده مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، کمیته امور بین‌الملل به مسئولیت حاجت‌الاسلام عراقی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، کمیته مشارکت‌های مردمی به مسئولیت حاجت‌الاسلام خاموشی؛

شاعر و نویسنده کودک و نوجوان به سخنرانی و شعرخوانی پرداخت.

نمستان

نخستین جشنواره استانی شعر جوان دنیستان به مناسبت سال پیامبر اعظم(ص) ۲۷ شهریورماه سال جاری در تبریز برگزار می‌شود.

آمار موضوعی کتاب‌های منتشرشده درباره حضرت محمد(ص) در یک سال اخیر

۲۸۶ عنوان کتاب درباره حضرت محمد(ص) در یک سال اخیر منتشر شده که از این تعداد، ۱۲۰ عنوان آن چاپ اول است.

طی این مدت براساس آمار موضوعی عمده کتاب، تاریخ، شخصیت و صفات پیغمبر اکرم(ص) (۱۰۰نقشه عیاش صفای حایر، ناشر: مسجد مقدس جمکران، ۸۲۸صفحه، ۲۰۰۰نسخه) بیشترین تعداد صفحه را به خود اختصاص داده است.

دو کتاب «حضرت محمد(ص)» (نقشه مهدی وحیدی صدر، ناشر: عروج اندیشه، ۱۲ صفحه، ۵۰۰ تومان، ۱۰۵۰ نسخه) و «زندگانی حضرت محمد پیامبر خدایمان(ص علیه‌الیه، از تولد تا بعثت، نوشته سهراب همراء، ناشر: نشر همگلاسی، ۱۲ صفحه، ۳۵۰تومان، ۱۲۰۰نسخه) کم‌ترین تعداد صفحات را داشته‌اند. کتاب «ماخ التاریخ، زندگانی پیامبر، رحلت پیامبر، صفات و متعلقات» (نقشه محمدعلی بن محمدعلی سپهر، ناشر: اساطیر، ۶۱۶صفحه، ۷۶۰۰تومان، ۲۲۰۰نسخه) گران قیمت‌ترین کتاب بوده است.

کتاب «محمد(ص) پیامبر بشریت، برای جوانان و نوجوانان» (نقشه مصطفی سبحانی، ترجمه محسن شیخی، ناشر: احسان، ۱۶ صفحه، ۱۰۰ تومان، ۲۰۰۰نسخه) به عنوان ارزان‌ترین کتاب منتشر شده شناخته شده است.

کتاب «گزارش لحظه به لحظه از ولادت پیامبر (ص)» (نقشه محمدرضا انصاری، ناشر: دلیل، ۷۲، ۷۲، ۲۰۰تومان، ۱۰۰۰۰نسخه) پرشمارگان‌ترین عنوان بوده است.

کتاب «سین‌التی» (ص)» (نقشه قسم حدیث‌فی مجمع البحوث الاسلامیه، ناشر: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۲۵۰ صفحه، ۲۵۰۰ تومان، ۳۰۰۰نسخه) کم‌شمارگان‌ترین عنوان به شمار می‌رود.

کتاب «فروع لدیته، تجزیه و تحلیل کاملی از زندگانی پیامبر اکرم(ص)» (نقشه جعفر سبحانی تبریزی، ناشر: بوستان کتاب، ۶۰۰نسخه) با ۲۲ بار تجدید چاپ، بیشترین توبت چاپ را به خود اختصاص داده است.

در بین ناشرانی که طی یک سال گذشته کتاب‌هایی درباره پیامبر اکرم(ص) به چاپ رسانده‌اند، دلیل ما و انصاریان، فعال‌ترین ناشران بوده‌اند.

ساخت یک قطعه موسیقی فاخر در تجلیل از مقام رسول اکرم(ص) از سوی سازمان صدا و سیما، تألیف دانشنامه سیره پیامبر اعظم(ص) توسط پژوهشگاه فرهنگ و ادبینه اسلامی، طرح تدوین دایرة‌المعارف پیامبر اعظم(ص)، تألیف کتاب ۴۰مجلدی جشن‌الذکر سیره رسول اکرم(ص)، برگزاری ۳۰ سمینار در کشور با موضوع جوان، کمک به تجدید چاپ آثار ارزشمند موجود در کشور، تهیه طرح جایزه جهانی فرهنگی و هنری، برگزاری همایش‌های منطقه‌ای در نیش کشور جهان، ایجادبخش ویژه بزرگداشت پیامبر اعظم(ص) در جشنواره‌های فیلم و تئاتر، ضرب سکه با تأکید بر مشارکت کشورهای اسلامی، چاپ اسکناس با طرح عباس ستاد بزرگداشت پیامبر اعظم(ص) این کمیته‌ها در حال اجرای ۲۲ برنامه نیز هستند.
فراخوان مقاله با عنوان طرح «سوه حسنه» از گروهملی ائمه جمعه مناطق مختلف کشور، تولید فیلم سینمایی سلمان فارسی، تویج رایگان یکصد هزار نسخه کتاب اختصاص سالن ویژه آثار منتشر شده درباره پیامبر، برگزاری همایش تهران تهران اسلامی، برگزاری جشنواره خوشنویسی، برپایی همایش بین‌المللی سیره‌شناسی پیامبر اعظم(ص)، تولید یک قطعه موسیقی از سوی آهنگسازان مطرح کشور و تهیه لوح ششده جامع درباره رسول اکرم(ص) از جمله این برنامه‌ها هستند.

پیام پیامبر(ص)

جشنواره پیام پیامبر(ص) از ۲۱ مردادماه تا ۹ شهریورماه سال جاری به مناسبت سال پیامبر اعظم(ص) و همزمان با عید سعید مبعث در موزه ملی قرآن کریم دائر می‌شود.

این جشنواره شامل ۱۲ بخش متنوع فرهنگی و هنری با محوریت شخصیت نبی اکرم(ص) است. نمایش آثار هنرمندان معاصر نیز بخشی از جشنواره پیام پیامبر(ص) است. این بخش شامل هنرهای خوشنویسی (در گرایش‌های نستعلیق، شکسته نستعلیق، نسخ و ثلث)، تذهیب، نگارگری و تصویرگری کتاب‌های کودکان و نوجوانان است.

در بخش دیگری از این جشنواره، قرآن‌های نفیس و قرآن‌های چاپ‌شده در کشورمان طی ۲۷ سال اخیر به مناسبت روز صنعت چاپ به نمایش در خواهد آمد. نمایشگاه عرضه محصولات رایبانه‌ای صوتی و تصویری نیز از دیگر برنامه‌های این جشنواره است. در این بخش، جدیدترین آثار صوتی و تصویری با محوریت پیامبر اعظم(ص) ارائه می‌شوند.

در بخش سرگرمی‌های کودکان و نوجوانان، سیره حضرت رسول(ص) پرکار می‌شود که از آن جمله می‌توان به برگزاری مسابقه هدیه‌ای به پیامبر(ص) اشاره کرد.

این جشنواره از سوی موزه ملی قرآن کریم، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و سازمان میراث فرهنگی با مشارکت سایر نهادها در محل موزه ملی قرآن کریم برگزار می‌شود.

اهدای کتابیه مناسبت مبعث

کتابخانه مجتمع فرهنگی- هنری حکیمیه به مناسبت مبعث حضرت رسول(ص) برنامه اهدای کتاب به اعضای فعال خود را برگزار می‌کند.

در این برنامه که روز دوشنبه، ۳۰ مردادماه سال جاری از ساعت ۱۷ تا ۱۹ برگزار خواهد شد، دیگر شرکت‌کنندگان غیر عضو در این برنامه نیز کارت عضویت یک ساله رایگان اهدای می‌شود.

علاقه‌مندان برای دریافت اطلاعات بیشتر درباره نحوه شرکت در این برنامه می‌توانند به نشانی شهرک حکیمیه، ضلع جنوبی خانه گستر بوستان نور مراجعه کنند یا بشماره تلفن ۰۲۱-۷۷۱۰۷۷۰۰ تماس بگیرند.

ویژه‌مصاحبهٔ رسول خاندان (ص ۱۷) کتابخانهٔ تولد حسین خاندان ۳۴ مهٔ ۱۳۹۵

شرف‌ابری

سیدعلی‌ضاراسی در سال ۱۳۳۳ در ساری متولد شده است. وی دوران کودکی را در شهر محل تولد خود پتس به پای و در ای تحصیل علوم دینی، به مشهد مقدس رفت و در فاصله سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۶ دروس حوزوی را از محضر استادانی چون حضرات آیات **فدّلی، زنجانی** و **سجیدی** فرا گرفت و همزمان با تحصیل در حوزه علمیه، دروس جدید را بی گرفت و با اخذ مدرک کارشناسی از دانشگاه فردوسی مشهد، برای دوره کارشناسی ارشد به دانشگاه تهران رفت. دوره دکتری را نیز در واحد علوم و تحقیقات تهران در رشته تاریخ و تمدن اسلامی گذراند.

از سال ۱۳۶۰ تحصیلهٔ همکاری با مجلهٔ «اندیشه» حوزهٔ علمیه مشهد، وارد فعالیت‌های پژوهشی شد و علاوه بر مدیریت گروه تاریخ، مقالاتی را نیز منتشر کرد. ارتباط با سازمان پژوهش‌های اسلامی، تبلیغات اسلامی تهران، دفتر تبلیغات اسلامی مشهد و مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی قبه، او را به صورت مداومت با پژوهش پیوند داد.

محصول تحقیقات و کارهای وی **آثاری چون «نگاهی به روش‌های تبلیی الهی»، «نگاهی به جریان عاشورا»، «حکمای جمعی از پژوهشگران نظارت بر کتاب «ویدادهای تاریخ اسلام»** یا **تجمه جمعی از پژوهشگران و نوشته‌های در حوزهٔ تاریخ، فلسفه تاریخ، جامعه‌شناسی و سیاست همچون جست‌وجویی در قیام ولین، روابط خارجی پیامبر صلی الله علیه و آله، جریان‌شناسی ششمین یا امام علی(ع)، بررسی جامعه‌شناسی عصر امام حسین(ع)، ستم مغزوری، سیاست و حکومت امام‌خسینی(ع)، تاریخ بخاری و**

تاریخ بودایی و **است. از دیگر کتاب‌ها، «فرهنگ‌نامه موقنان اسلامی»** یا **حکمای جمعی از پژوهشگران، تجمه کتاب «تاریخ سیاسی، اجتماعی و فرهنگی «اسلام در مذهب و اندلس عصر دوحامی»** و **کتاب «فلسفه علم تاریخ در سدهٔ انتشار است.**

وی علاوه بر مسئولیت‌های متعدد آموزشی و پژوهشی و تدوین و چندین دانشگاه معتبر، از سال ۷۸ تاکنون، مدیریت پژوهشکده تاریخ و سیره اهل‌بیت(ع) را بر عهده دارد که مهم‌ترین وظیفه آن، تحقیق و پژوهش در سیره پیامبر (ص) و ارائه اظهار(ع) است.

با توجه به پژوهش‌ها و تحقیقات دکتر **واسعی** و همین‌طور بر کُز تحت مسئولیت ایشان با وی به گفت‌وگو نشستیم که متن آن در وی می‌آید.

شروط نگارش سیره پیامبر(ص) از کجا و چگونه آغاز شد؟

در گذشته تمدن اسلامی هیچ موضوعی به اندازه تاریخ اسلام به ویژه پیامبر(ص) مورد توجه و عنایت مسلمانان قرار نگرفته است. مسلمانان در آغازین روزهای پانزده پیامبری رسول خدا(ص) به حکم ناکند آیات قرآن، سیره و سنت رسول خدا را همچون وحی الهی نگریسته و به نگاهداشت آن همت ورزیده‌اند. درگذردن در قرآن، گفته‌های پیامبر(ص) را بر خاسته از وی و نه هوی می‌داند و می‌فرماید: «و ما نطقن عن الهوی ان هو الا وحی یوحی» یعنی پیامبر از سر هوی سخن نمی‌گوید و گفته‌های او وحی است که به او الهام می‌شود. در جای دیگر هم می‌فرماید: «ما اتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا» یعنی از آنچه رسول خدا فرماید آن فرمان می‌دهد پیروی کنید و از آنچه شما را از می‌دارد، بپرهیزد. از این دو روش، بر آیه‌ای است که آن حضرت را الگویی آدمیان می‌خساند: «و لقد کان لکم فی رسول الله اسوه حسنه» مجموعه این آیات و نیز رفتار و خصلت رسول خدا(ص) خردورزان و دانشوران را به تأمل و ثبت و ضبط زندگی آن حضرت و حتی ریزه‌کاری‌های آن راداشت و کتب سیره تابع همین فلسفه به وجود آمد.

به نظر شما عوامل موثر در تدوین کتب‌سیره چه چیزهایی بودند؟

روشن است، در تدوین کتب‌سیره که جاری رفتارها و گفتارهای رسول هستند، عوامل نقش آفرین بوده‌اند که گاه مولف را از مسیر راستی و درست‌نویسی باز می‌داشته است به ویژه آنچه به مقوله جهت‌گیری‌های سیاسی - اجتماعی و از این مهم‌تر و روشن‌تر به عنصر باورهای مذهبی باز می‌گشت. تجربه‌های قومی و دغدغه‌های فردی نیز تأثیر خود را داشته است. با همه اینها آنچه باید آمده در برتر پژوهش و روشمند از وزن علمی و واقع‌نامی بهره‌مند است و محقق منصف می‌تواند از دل

تا ماع محو و اندراس سنت شوند و به حکم سخن حکیمانه «هل الیت ادری بما فی الیت»اه طرافت و دقائق سنت و سیره رسول خدا(ص) را باورسراسر تمام به محابه و دوستداران خود متقل کند. محصول این رنج‌ها که گاه با هزینه‌های بسیاری همراه بوده کتب حدیث بسیاری است که غنایش فرهنگ دینی شیع است. سیره رسول خدا از این منظر خصوصاً آنجا که به ایجاد معنوی و اخلاقی متعالی آن حضرت برمی‌گردد، درخور توجه است چون الهام(ع) که خود از کمال الهی بهره‌داشته، بهترین می‌توانست کمالات

فرا تر از تشبیه و تنزیه

سیره نگاری در گفت و گو با دکتر سیدعلیرضا واسعی؛ مولف و پژوهشگر

فاده‌های آن، حقایق سنت رسول خدا(ص) را بیرون بکشد و به تصویر درآورد.

از نظر شما سیره‌نگاری چه سیری را به‌خصوص در مراحل اولیه شکل‌گیری طی کرده است؟

کتب سیره در فرآیند زمانی و تابع ضرورت‌های دینی و فرهنگی شکلی پدید یافتند. این یاداری لاتاقی به قرن دوم هجری بازمی‌گردد و تا پیش از این زمان، به هر عنوان، این سنت شفاهی بود که اندیشه مسلمانان را به خود مشغول می‌کرد و در قالب روایت که البته در جای خود از ارزش علمی بیش بر روش

برخوردار است تلویح می‌یافت. در تمام سنت شفاهی سیره علاوه بر بی بهره بودن مسلمانان از فرهنگ کتابت و قرائت نیز حاکمیت اندیشه سیاست و حکومت، جلوترگی و منع از کتابت و نقل حدیث از سوی خلیفه دوم به بهانه ممانعت از خلط سنت با قرآن یا جلوگیری از هجر قرآن در پس رشد سنت، تأثیری آشکار داشته است. مسلمانان تا نزدیک به یک قرن، به نقل شفاهی و همراه با خوف بسنده کرده و در

خفا به نقل حدیث می‌پرداختند تا اینکه دنیای اسلام آرام آرام از عصر ناسبیس یا به عرصه استقرار نهاد، اصحاب‌القولم بر اصحاب‌السلف برتری یافتند و دوره تمدن اسلامی آغاز شد. کتابت جایگاه خود را یافت و مسلمانان برای اثبات وجود خود به هویت دینی نیاز پیدا کردند بنابراین آنها می‌بایست آنچه را در چپته داشتند به مخاطبان به ویژه بیکانگان که از همان دهه آغازین ظهور اسلام با آنان همزیست شده بودند، عرضه می‌کردند. اینجا بود که تدوین و نگارش داشته‌ها، ضرورتی مضاعف یافت و کتب سیره در راس آنها جای گرفت.

نقش امامان شیعه در این مسیر چگونه ارزیابی می‌شود؟

بی‌گمان نقش امامان شیعه در نگاهداشت و انتقال سنت صحیح نبوی به ادوار بعدی، برجسته‌تر از آن بود که هم‌اکنون از لایه لای کتب باقیمانده یافت می‌شود. آنان که تمام دغدغه‌شان حفظ آثار و مآثر رسول خدا بود، از هر فرصت و امکالی بهره می‌گرفتند

تا ماع محو و اندراس سنت شوند و به حکم سخن حکیمانه «هل الیت ادری بما فی الیت»اه طرافت و دقائق سنت و سیره رسول خدا(ص) را باورسراسر تمام به محابه و دوستداران خود متقل کند. محصول این رنج‌ها که گاه با هزینه‌های بسیاری همراه بوده کتب حدیث بسیاری است که غنایش فرهنگ دینی شیع است. سیره رسول خدا از این منظر خصوصاً آنجا که به ایجاد معنوی و اخلاقی متعالی آن حضرت برمی‌گردد، درخور توجه است چون الهام(ع) که خود از کمال الهی بهره‌داشته، بهترین می‌توانست کمالات

ایمان عثمانیان غلبان عروین زینر، شرح‌بین سعد، عاصم‌بن عمرین کتاده، محمدبن شهاب زهری و دیگران چگونگی اندیشه و سیره و نحوه مجورهای سیره بافتاری داشته‌اند بر ما پوشیده است اما آنچه از این اسحاق و پس از او باقی است، حاکی از آن است که سیره‌نویسان بر دو محور اساسی کتاب خود را استوار می‌کردند: یکی بحث و دیگری مغزوری. در مقوله میث، آنچه مربوط به تفصیلات پیش از رحلت پیامبر(ص) می‌شد و نیز به چگونگی میث شدن وی با هنگام هجرت پرداخته می‌شد. علاوه‌بیشترین دغدغه، دست‌نزدک ارائه تصویری از تبار رسول خدا(ص) را به‌هنگ اهلی مشکلاتی که در دوران رسالت پیامبر(ص) وجود داشت و همچنین مواجهه و فتنه‌های مشرانک بود. امامان مقوله مغزوری، پیش از هر چیز این جنگ‌ها و چیده‌های پیامبر(ص) و مسلمانان بود که ادعای سیره‌نگاران را به خود مشغول می‌کرد.

علت اینکه بیشتر سیره‌نویسان در بخش عمده کتاب‌هایشان به مغزوری و جنگ‌ها پرداخته‌اند، چیست؟
پرداختن سیره‌نگاران از آن حیث که بیشترین دوران حیات مدنی پیامبر(ص) با سنت و نیز همراه بوده، امری طبیعی و منطقی است. آنها که در پی شناسایی رسول خدا(ص) و بیان سیره او بوده‌اند، با نگاه دوره فعالیت و جنبش اجتماعی آن حضرت، برجسته‌تر از آن همه، جنگ‌ها را یافته و باطنیع بدان پرداخته و از آن سخن به میان آورده‌اند. این روایان امر نمی‌تواند ریشه خردگیری بر آنها را مهیا کند. بیشترین دغدغه پیامبر(ص) در دوران حاکمیت بر مدینه، فرونشاندن توطئه‌های داخلی و دفع شرارت‌های دشمنان خارجی بوده است. حتی آن زمان که نبردی آشکار به چشم نمی‌آمد، ترس از نفوذ و توطئه دشمن بر ذهن مسلمانان و پیامبر(ص) استیلا داشت و بر این اساس، سیره‌نگاران بخش عمده نوشته خویش را بر محور مغزوری استوار می‌کردند. در پرتو آن به مقولات سیاسی، اجتماعی، اخلاقی، اعتقادی و اقتصادی نیز پرداختند.

برخی افراد، سهم‌نیمه در سیره‌نگاری را اندک و محدود می‌دانند. این اعتقاد را تا چه میزان صحیح می‌دانید و ادوات خلاف آن چه پاسخی دارید؟
سهم شیعیان در سیره نگاری - با وجود تمام محدودیت‌هایی که برای آنها وجود داشت- برخلاف تصور اولیه اندک نیست. بنیاد سیره‌نگاری در مدینه نهاده شد؛ آنجا که نیمه خیمه(بخش عمده زندگی خود را در آن‌جا کردند و در احیای سنت رسول خدا(ص) کوشیدند. تلاش امامان در پاسداختن از سنت و دورسازی آن از تحریف و انحراف، از آن زمان حضرت امیر(ع) - زمانی که فرصتی در اختیار آنان قرار می‌گرفت به ویژه در عصر صفادین(ع) - بر کسی پوشیده نیست. همین حرکت میان‌پیران آنها نیز تمامیت را یافت و اولین سیره‌نگاران از این طیف برخاسته: افرادی چون ابن اسحاق، ابابن عثمان بعلی، ابومعشر یحیی بن سعید، اصعب بن نانه و دیگران که هر یک در این عرصه الگویی - یا لاتاق متنی- برای سیره‌نگاران بعدی بوده‌اند.

سیره‌نگاری و توجه به ایجاد زندگی رسول خدا در

بی‌گمان نقش امامان شیعه

در نگاهداشت و انتقال سنت

صحیح نبوی به ادوار بعدی،

برجسته‌تر از آن بود که

هم‌اکنون از لایه لای کتب

باقیمانده یافت می‌شود

رسول خدا را دیده بودند از دنیا رفتند به همین دلیل روایات شفاهی تا حدی دچار دستبرد و تحریف قرار گرفت و سیره نگار به سختی می‌توانست از بخش‌های پنهان و حتی گاه آشکار زندگی پیامبر (ص) اطلاع پیدا کند و همین عدم آگاهی با کم‌اطلاعی، شامل‌گیری از سیره را عرصه می‌درد. چهارم، داشتن عقده‌ها و فراق‌زینی به سیره است. اعتقاد ایمان مسلمانان به رسول خدا(ص) که در جای خود سونی و سرمشا سبیلی از تحولات ارزشمند بوده است، گاه موجب یک‌نظمی و انحراف شده است. آنجا که مسلمانان باور پیدایی کتند پیامبر(ص) موجودی فوق‌العاده یا مافوق انسان است و همه کارهای وی نیز چنین است. دیگر در نقل و تصویر آنچه با منظر علمی سازگاری ندارد، تردیدی به خود راه نمی‌دهد. شاید پذیرش این سخن به ظاهر ناگوار درباره پیامبر(ص) استگین باشد. آنجا که به محابه ارتباط پیدا می‌کند، دیگر جای تردیدی باقی نیست.

پنجم، منافع شخصی و مادی است. الگیزه‌های مادی و

دروه کوتلی چگونہ آره و نوسندگان و محققان

در حال حاضر به پیوند با ایمادی از شخصیت **رسول خدا(ص)** بیشتر توجه می کنند؟

مسلمانان بطرفدار است و دست‌هایی از محققان چه شیعه و چه سنی در پی وراثتکلی ایام مختلف آن هستند.برای عرضه صحیح‌تر آن می‌کوشند. در نظر معاصران به سیره ثنوری تزییه و پیراستن از امور غیرواقع برجسته‌تر می‌نمایند.برخلاف پیشینان که ناخواسته بر تئوری توپین و آراستن یا می‌شرفند. هر نگاه کنونی پژوهشگران بر آنند که به دوراز جنبه‌های فزاینده، تصویری از حیات پیامبر(ص) عرضه کنند و علاوه بر آن به جنبه‌های کاربردی زندگی آن حضرت نیز توجه بیشتری داشته باشند. البته به این نوع نگاه نیز در دهه‌گیری‌هایی می‌توان گرفت که مهم‌ترین آنها رنگ معاصر داشتن و نیز نوهم‌عنیت پیامبر(ص) یا دیگران است که البته هر دو نکته جای گفت‌وگرهای بسیار دارد. به هر روی نوسندگانگی چون محمدحسین هیکل، طه حسین و رشاکرمصطفی در طالع اهل سنت و هادیم عسری و جعفر مرتضی‌عاملی در جهان نشیء، قابل یادکرد هستند. هر یک از این افراد با مطلق علمای یا مذهبی در پی نقد داده‌هایی سیره‌ای پیشینان آمده و مصرا نه بر تزییه سیره رسول(ص)اگتشت‌گذاشته‌اند.

ارزیابی شما از آثاری که مستشرقان درباره پیامبر ایزان(ص) نوشته‌اند، چیست؟ اساس نوشته‌های آنها چه نافعوی یا آثار مسلمانان دارد؟

مستشرقان که از آغاز آشنایی شان با پدیده اسلام، بر عنصر پیامبر بوده آن حضرت حساس شده بودند، کوشیدند به شناخت بیشتری از آن حضرت کوشیدند. این رون در گذار ایام نگارش‌های متفاوتی را عرضه کردند. آنان که در اولین دادرسی‌های خود آن حضرت را به عنوان انسانی درسی شهرت و قدرت می‌شناختند، آهسته آهسته ایشان را در زرفی قهرماتن و توانی‌های دادند که از ایمان معمولی سر و گردنی بر هستند. اما این نگاه از این مرتبه نیز فرارفت و پژوهشگرانی پیدا شدند که وی را فراتر از انسان‌های عادی و در ایام با علم تکامل دانستند و حتی به پیامبر بودن وی اذعان کردند. در دوره کنونی هم تعداد این نوع محققان که به هر انگیزه‌ای، به زندگی رسول خدا(ص) پرداخته و تصویری از سیره آن حضرت عرضه می‌کنند، اندک نیست. قابل توجه است که نوشته‌های مستشرقان از دو جهت با مشکلات مسلمانان متفاوت است؛ از جهت روش تحقیق و از جهت نگارش به موضوع تحقیق. می‌توان آنچه بیگانگان را به پژوهش در این زمینه فرامی‌خواند، از دل‌نشین‌ها و باورهای درسی کمتر بهره‌دار و از کینه‌ها و دشمنی‌ها هم به دور نیست.

با توجه به نام گذاری سال جاری به نام پیامبر(ص)، به نظر شما پژوهش در این زمینه را چگونه ارزیابی می‌کنید و چه پایسته‌هایی را برای پژوهش درباره کاربردی کردن زندگی رسول خدا(ص) در جامعه لازم می‌دانید؟

در این سال که به نام رسول خدا(ص) نام‌گذاری شده است جادار به دور از رقابت‌های سازمانی و جزئی‌لیغاتی، به ایجاد مختلف زندگی آن حضرت ویژه در میان شیعیان نسبت به رسول خدا(ص) صورت گرفته است. جریان شود و هم در حوزه نگارش و هم در بعد نگارش، سیره و زیست‌نامه پیامبر(ص) سامان یابد.

ایمان دادند اگر کرد که غلبه‌الغلبه دینی سیاسی بر افکار شیعیان به ویژه در دهه‌های اخیر، ک‌البته ضرورت‌های زمانی و مسائل پیشی آمده آن را اقتضا می‌کرد - بر نگارش پژوهشگران به زندگی رسول خدا(ص) سایه اقتصادی و سیاسی از جنبه‌های سیره‌ای آن حضرت را تحت الشعاع قرار داده است. بجااست در این فرصت پیشی آمده به سیره اخلاقی، خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیامبر(ص) جدای از آنچه سیاست و نوع حکومت‌های اقتضا می‌کند، پرداخته شود تا الگویی برای سیاستمداران و حاکمان باشد.

دکتر مه‌بان اسماعیلی عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و مدیر گروه فرهنگ و تمدن اسلامی دارای یک دهه سابقه پژوهش در تاریخ اسلام است. از وی در ارتباط با چارچوب و چگونگی ارائه نگارش‌های متفاوت از سیره رسول‌الله(ص) و همچنین گونه مناسب ساختاری از سیره نبوی که لازم است شکل گیرد و نسخه‌های آن به افعال مخاطبان منتقل شود، پرسش کردیم و او در این باره تصریح کرد: «اولاً گوناگونی می‌توان برای آن برشمرد. البته این نوع نگاه به زندگی پیامبر(ص) نیز که در منون درسی کنونی رواج دارد، به نوعی همان ساختار تاریخی خود را حفظ کرده است. به بیان دیگر، اینکه چه سندهای گوناگونی نمودار بوده‌اند می‌مورد عفتن آثار نگردد و در نهایت چه ساختاری از سیره نبوی شکل بگیرد و نسخه‌های آن به اذهان مخاطبان منتقل شود، پرسشی معنوی و اساسی است که مجال فراوانی برای گفت‌وگر دارد. اما بررسی سیرت‌شناس و آثار آنها نشان می‌دهد که ساختار سیره‌ها از آغاز تاکنون، حواله‌دهی به خودنماینده است. البته عفتن‌هایی وجوددارد که گاه ناشی از اختلاف روایات است و گاه به مبنای فکری یا گرایش‌های سیاسی بازمی‌گردد.

تجربه‌دهنده نگارش صدر اسلام می‌تواند به طرق گوناگون رخ دهد. مثلاً اگر گزارش‌های مربوط به نقش‌آفرینی یکی از محله‌های پیامبر از من حذف شوند، زمینه برای این تصور که دیگران نقش بیشتری داشته‌اند، پیش می‌آید. گاه یک گزارش در موقعیتی به جز موقعیت اصلی خود در من فرامی‌گیرد و مفهوم را که باید منتقل کند، انتقال نمی‌دهد. گاه ترتیب حواوت دچار خلل و ناسامتی می‌شود و آنگاه دیگر نمی‌توان ادعای کرد که کدام پدیده بر کدام پدیده دیگر اثر گذاشته است و در نتیجه برخی روندها متعکس تلقی می‌شوند. در نهایت گاهی اوقات گزارش‌هایی هم ساخته می‌شوند که تصور را متعکس می‌کنند. این حال، دلایل متعددی روایات سیره نبوی مدین حدود نیمی صد ساله بر آنچه ممکن است اتفاق شون اولیه مسیح آن باشد، باید. به نظر من نسخه‌نویسان نیز توجه داشتند، می‌دانید که تاریخ چاپ، به سه سده پانزدهم میلادی برمی‌گردد؛ پیش از این تاریخ، کتاب‌ها از طریق نسخه‌نویسی تکثیر می‌شدند و دیدگاه‌های سیاسی، مذهبی و فکری یک نسخه‌نویس می‌توانست موجب افزایش یا حذف مقطعی از متن شود. تصور تفاوت عظیم و اشتباهات نامواگانه‌نسخه‌نویس را نیز باید به این امور افزود. از آن رو آنچه هم اکنون و بعد از دهه‌ها با اهمیت داشته‌اند، امروزه نیز برای ما مهم باشند. عسکر این گزاره نیز درست است یعنی چه‌سامطانی برای تسل‌های کنونی قابل توجه باشند که برای گفت‌وگای نوسندگان نوسندگان صورت‌آنگز مورخ امروزی بخواهد دوره‌ای از تاریخ را تاریخ‌نگاری کند. به سبب‌های معرکات با مورخ گذشته می‌تواند، خاطرنویسی و سرفرمانه‌نویسی و بسیاری از نگارهای دیگر نیز لچین هستند. در نتیجه امروز وجود دارد که برای مورخ گذشته اهمیت داشته اما امروزه کم‌اهمیت‌اند. مثلاً امروزه دیگر در تاریخ‌نگاری توجه به کسلسله‌ها و اقامات شاعله کمتر شده و بیشتر سعی می‌شود جواب‌دهی‌های انسانی را مدنظر قرار دهند. این رو توجه به جامعه‌معتاد، زبان، فرهنگ و تمدن و بیشتر شده است.

در تاریخ یک دوره به تاریخ سیاسی و جنگ‌ها و معاهدات بسنده نمی‌شود.

تاریخ‌نگاری صدر اسلام نیز از این عطل بی‌بهره نمانده و از روختن عهده‌ای از تاریخ پیامبر(ص) به تاریخ جنگ‌ها، معاهدات و معطوف شده است. البته فرجات و جنگ‌های پیامبر(ص) حوادث مهمی در تاریخ ایشان هستند اما جواب‌دهی‌های حیات پیامبر(ص) که فرستاده‌ای از سوی خداوند و الگویی بشری است، چه کسی باید ثبت می‌کرد؟ بعد عفتنی زندگی پیامبر در ساختاری که از گذشته باقی‌مانده، کم‌رنگ‌تر از بعد عفتنی حادثات‌های ایشان است. همچنین حضور قرآن و نزول‌نامه هم در جمله مهمی که تغییر فراوانی بر صورت‌نگاران جامعه بر جای می‌نهد. نامعلوم به نظر می‌رسد، اکنون پوست به مورخ سله‌های رسد که در نوع معرفت و آشنایی‌های امروزی نسبت به تاریخ پیامبر(ص) تغییر فراوانی داده‌اند و آن شناخت شرایط و فضایی است

که پیامبر(کرام) بر آن قرار داشته و عمل کرده‌اند. گاه‌مشاهده می‌شود میان وضعیت معاصر و وضعیت تاریخی صدر اسلام شناخت‌هایی بیان می‌شود تا خردهای به پیامبر گرفته شود یا رهاکاری‌های مسائل امروزی به دست‌آید. به نظر من شناخت متن تحولات و مطلق حاکم بر آنها مقدم بر شناخت اصل حوادث و رویدادهاست. یعنی پیش از هر چیزه استنتاج، به شناخت فضا و موقعیت نیاز بریم. باید، مفهوم این است که

با تکیه بر اصول دانش تاریخ

گفت و گو با دکتر مه‌بان اسماعیلی

عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

شناخت بشر تحولات، رابطه عفتن‌ها یا اعتبار تاریخی که دریافت می‌کنیم دارد و هر چه شناختمان عمیق‌تر باشد، نتایجمان متن‌تر خواهد بود. پس اگر بخاریم به صورت خلاصه ساله نگارش‌های مورخ عصر نبوی، نحوه تکثیر منابع، ارزیابی اصالت منون در سیرت‌شناسی، تفاوت نگارش‌های سیره‌شناس دوره‌های پیشین تاکنون و وجود شناخت‌مفروضات سیرت‌شناسی در عصر پیامبر را از جمله عوامل

عفتن نگارش سیره نبوی می‌توان شود.

کنکه دیگری که ارزیابی‌کننده اسماعیلی را در دوره آن چواشند، مربوط به سطح کیفی آثار مورخان شیعه‌ها است و مستشرقان بودی در تاریخ اظهار کرد سطح آثار، عفتن‌ها است. به نظر می‌رسد معظوران از آثار شیعی و سنی و مستشرقان همان همه گروه‌ها، گرایش‌های نینی وجوددارد. برای مثال، مسیحیان از هخامنش‌ها آغاز تصویری عفتی از پیامبر(ص) در اذهان یزیدان خود ساختند. این مساله از فرجات اسلامی در اوایل سده ششم میلادی آغاز شده و البته نوسان‌ها و فرار و فرودهای داشته است. هر گاه فکرمی و سنجش‌نشین از سوی سپاهیان مسلمان مورد تهدید قرار می‌گرفت، سران‌فقره‌ای کلسایی مسیحی از عنصر مذهب برای مقلبه‌با مسلماتی که آنها را کفر می‌خواندند، بهره می‌بردند.

نتیجه باید انتظار داشت که عو نگاه آنها، سیره‌محققه باشد. شناخت فرجات عفتنی در اروپا و آمریکا، بر عهده‌های غرب‌نشین آنها قرار نیز برین زمانه‌ها تشدید کرده‌اند.

از این رو مستشرقان، مورخ‌صعوری عفتی از پیامبر اسلام ارائه کرده‌اند. این وضعیت در سده نوزدهم میلادی نیز صوموا به همین صورت ادامه یافت. این مستشرقان ضمن تحقیقات سطحی خود، بدون شناخت کافی از سیرت و تحولات عصر پیامبر(ص) به نقد اسلام و پیامبر آن روی می‌آوردند. اما با ورود به سده بیستم، تحولاتی روی داد که نگارش به جهان و از جمله اسلام آغاز تغییر داد. اروپا و آمریکا، سده هجدهم و نوزدهم میلادی، به فراوانی سیرت‌شناسی شده و از این به بعد، اروپا اصلی بود که دیگر نقاط جهان ننگ آن باشند. جنگ جهانی دوم این مساله آشکار کرد. اولین اثر مورخ‌شناسان و محققان به دیگر فرهنگ‌ها ملل با دید احترام‌نگرند و خود را برتر از دیگران تلقی نکنند. آنگاه بود که مورخان معصرت‌شناس به عرصه‌ها، با این همه، نگارش‌های همگونی در میان

مستشرقان وجود ندارد و در این میان، برخی معتقدان از دیگران، البته من باید به این نکته اشاره کنم که بحث محقق از بحث منبع، جدالت‌کاری که رو نداشتند و اصول روش‌شناختی تاریخی تولیدکننده‌باشند. تحقیق است. بیان آن از اروپایی که مورد نظر است. سیرت‌شناسی گره‌ها هم حاصل چنین آثار و در پایان‌نوع‌ها و آثاری که با عنوان تحقیق به چاپ می‌آید.

می‌توان دید. آنها تلاش می‌کنند دستاوردهای خود را اصولی و معین، معرفی کنند. کنکه دیگری که اینجا باید به عیران یک آشنایه دانش تاریخ عرض کنم آن است که عفتک‌تعملی‌ها به سنی و شیعی، عفتک‌ساله با ملایکی کنری -تو‌فهای است. به نظر آنکه اگر عفتک در بسیاری حوزه‌ها کارگزارگشت اما به نظر من امروزه مستحقان مرفی هستند که با تکیه بر اصول دانش تاریخ بتوانند، معطاطاتی برای تاریخ‌نگاری پیامبر(ص) در گوشه‌گوشه جهان پیدا کنند و

راستی باستان‌های آن حضرت -که عفتن‌هایی در اس

آنها قرار داشت- کار بردارد.

این پژوهشگر بزرگ تاریخ و سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) در زمینه لوب‌ت‌ها و پایسته‌های تحقیقی این حوزه نیز گفت: «بر اساس آنچه درباره کلسایی ساحل‌تاریخ نبوی و عو عو نگارش‌های معاصر درباره تصویری که امروزه سیرت‌شناسی می‌شود بیان شده، باید نگوییم، به نظر من، بنده تحقیق لوب‌ت، شناخت سیرت و محیطی است که در آن عصر وجود داشته؛ اینکه پیامبر یا چه گروه‌های از فرهنگ‌های نیز ارتباط تری به نوع جامع مخاطبان او بوده‌اند؛ اساسی‌ترین نیاز امروز برای شناختن پیامبر(ص) و اقامات ایشان است. برخی روایاتی بستر شناختی عصر پیامبر، مورد توجه محققان قرار گرفته است. شناخت قبیل عصر پیامبر به عنوان واحدهای سیاسی - اجتماعی که پیامبر در عمتل با ایشان مطرب خود را افعال

می‌کرد، در همین راستاست. در مرکز فرهنگ معارف قرآن، اتفاقات شش‌سده‌ای در این زمینه صورت گرفته است. گروه تاریخ و باور، علم‌تاریخ قرآن، این مرکز تولید کلسایی و مطالبی برای آیت‌های بوده‌اند، جامعه‌ای از قبلی و اشعاشی و اقدامات و تحولات آنها در عصر پیامبر بگریز کرده است. که قبلی داخل‌های حرف «ب» در جمله ششم این

دوره‌معارف به چاپ خواهد رسید.

برخی با این‌نامه‌ها، مراکز آموزش عالی از جمله دانشگاه اصفهان و پژوهشکده حوزه و دانشکده بین‌دین‌سنو کام بر داشته‌اند. در میان محققان عرب نیز آثاری در این زمینه مورد توجه است. به نظر می‌رسد اهمیت شناخت قبلی صدر اسلام - که عفتن‌های برای شناخت جامعه مسلمانان است- ضرورت‌ها برای محققان مراکز گوناگون روشن شده است. شاعه‌های جامعه، شناسایی و مردم‌شناسی می‌تواند در این زمینه مساعدت‌های فراوانی در دانش تاریخ ارائه کنند. بررسی وضعیت فریقگی و تمدن مردم در عصر پیامبر(کرام) هم همین چنین مؤلفعاتی، روایاتی گوناگون بقت تاریخی آن دوره را روشن می‌کند. به هر حال با این اقدامات می‌توان زمینه بررسی عمیق عصر نبوی را دنبال کرد و در صحت تاریخ، بیشتر مطمئن بود. راهکاری‌های دیگری که می‌توان دنبال کرد، جمع‌آوری داده‌های

مورد نیاز پژوهش‌کنندگی در میان معاین غیرتاریخی به ویژه معاین خلیجی است، و واقع یک حدیث واحد، ضبط و ثبت شده از سوی بسیاری از اطلاعات در تاریخ است. چنانچه در تحقیقات کنونی، مواد

تاریخی منابعی استخراج شوند و با نگاه تاریخی امروزه عرضه و تحلیل قرار بگیرد. پایسته‌های اساسی برای برخی از مولات امروز به دست می‌آید. اما نکته مهمت آمده از منابع حدیثی که برای مورخان شنس‌شناس اهمیت دارد، از سوی آثاری ضبط نشده‌اند. امروزه بسیار روش‌شناس هستند. نکته‌ای که قصد نویسنده آند امروزه بسیار روش‌شناس تاریخی با تکیه بر منابع حدیثی بود.

مورد نیاز پژوهش‌کنندگی در میان معاین غیرتاریخی به ویژه معاین خلیجی است، و واقع یک حدیث واحد، ضبط و ثبت شده از سوی بسیاری از اطلاعات در تاریخ است. چنانچه در تحقیقات کنونی، مواد تاریخی منابعی استخراج شوند و با نگاه تاریخی امروزه عرضه و تحلیل قرار بگیرد. پایسته‌های اساسی برای برخی از مولات امروز به دست می‌آید. اما نکته مهمت آمده از منابع حدیثی که برای مورخان شنس‌شناس اهمیت دارد، از سوی آثاری ضبط نشده‌اند. امروزه بسیار روش‌شناس هستند. نکته‌ای که قصد نویسنده آند امروزه بسیار روش‌شناس تاریخی با تکیه بر منابع حدیثی بود.

مورد نیاز پژوهش‌کنندگی در میان معاین غیرتاریخی به ویژه معاین خلیجی است، و واقع یک حدیث واحد، ضبط و ثبت شده از سوی بسیاری از اطلاعات در تاریخ است. چنانچه در تحقیقات کنونی، مواد

کتابخانه

مجله‌های علمی

مجله جدید سیدالهدی ۱۳۷۵، مرداد ۱۳۷۵

محمد غفوری در حوزه علمیه، دروس خارج فقه و اصول را گذرانده و با قطع کارشناسی ارشد در رشته تاریخ اسلام نیز تحصیل کرده است. وی علاوه بر تدریس تاریخ اسلام،گزارش چندین اثر علمی در زمینه تاریخ اسلام را نیز در کارنامه علمی خود دارد.غفوری در حال حاضر مدیر فرهنگ نامه مؤلفان اسلامی است.

وی در بیان علت اختلافات و تناقض های موجود در کتاب های سیره،دلائلی را ذکر می کند و می گوید:
از آنجا که رسول خدا(ص) شخص اول اسلام است و رفتار و کردارش مورد توجه و الگویی مسلمانان بوده و هست و خداوند هم در قرآن، آن حضرت را بهترین سرمشق معرفی کرده،مسلمانان به گردآوری و تدوین سیره نبوی(ص) تشویق و ترغیب شدند.
سیره پیامبر(ص) ابعاد مختلفی همچون عبادی، سیاسی، نظامی، اخلاقی و اقتصادی دارد که همه آنها قابل سیره فردی و اجتماعی جایی می گیرند.اما گزارش هایی که از سیره آن حضرت به ما رسیده دارای اختلاف و تناقض های است و عمده علل آن را باید در گزارش های عقیدتی و سیاسی و عوامل زیر جست و جو کرد.

-الدیشه‌ها و عقاید،راویان و مورخان در گزارش و ثبت وقایع تأثیر گذاشته و موجب شده است تمام حوادث و رخدادها ثبت و ضبط نشوند.از این رو در انتخاب روایات،به صورت گزینشی عمل شده است.
طبیعی است که هر مورخ و سیره‌نویس،افکار و عقاید خود را دارد و براساس آنها روایات را برگزیده و ثبت کرده است.

- برداشت هر کس از یک واقعه، متفاوت از دیگران است یعنی چند نفر که شاهد وناظر یک حادثه بوده‌اند، در موارد بسیاری، برداشت متفاوت نسبت به یکدیگر داشته و آنگونه روایت کرده‌اند که خود درک کردند.

- منابع سیره‌نگاران یکسان نبوده و هر کدام، از مجاری و منابع متفاوتی مانند منابع کتبی، روایات شفاهی و مستندهای سیره‌نگاری بهره برده‌اند.

- شیوه سیره‌نگاری، حدیثی و روایت‌است از این رو معنی نقل و تدوین حادثه،موجب از بین رفتن بسیاری از روایات سیره شده و آنچه به ما مانده،مقتضای آن است.به سبب و دشواری است.این امر موجب به وجود آمدن اختلاف و تعارض شدید در روایات سیره شده است.

- یکی از عوامل مهم این اختلاف‌ها، جعل حدیث است. برخی محدثان قلم به مزه برد برای خویش‌اند.

قدرتشندان یا به خواست حاکمان و برای برخورداری از مزایا و مناصب حکومتی، دست به جعل حدیث زده آنان ساخته و وارد منابع حدیثی و تاریخی کرده‌اند.
-طبی ادوار تاریخی گوناگون همواره حاکمان بر تدوین تاریخ حساسیت نشان داده و اعمال نفوذ کرده‌اند تا تاریخ به نفع آنان نگارش یابد و در نتیجه چهره‌ای

سیره پیامبر **به روایت مستشرقان** **حیعیه** **وسنی**

این پژوهشگر تاریخ اسلام در ارزشیابی خود از تألیفات مسلمانان و همچنین مستشرقان درباره پیامبر معتقد است، «تاکون آثار فراروانی از سوی مسلمانان (شیعه و سنی) و شرق شاسان درباره سیره پیامبر اسلام(ص) پدید آمده است که هر کدام ویژگی‌های خاص خود

منشأ اختلاف در نگارش سیره

را دارند.و از حیث اعتبار در یک سطح و درجه نیستند. اصولاً هیچ کتابی فارغ از اندیشه‌های ترویجده آن نیست بنابراین در ورای کتاب‌های مربوط به سیره باید به افکار پیدایندگان پدیدآوردندگان آنها نیز توجه داشت.
از این نظر، آثار مستشرقان دو گونه هستند. گروهی از مستشرقان بدون حب و بغض به تحقیق در سیره رسول خدا(ص) پرداخته‌اند.
آثار این افراد، چه از حیث جمع بودن و چه از نظر واقع گرایی و در حد حقیقت یابی، در حد مطلوبی قرار دارند. اما دسته دیگر، بر اساس فریضیات از پیش تعیین شده به نگارش و بیشتر در صدد تخریب چهره پیامبر اعظم(ص) و وارد کردن خنده در سیره آن حضرت بوده و گزیده‌اند به نتیجه موده نظر خود برسند.

اهل سنت به دلیل به رسمیت نشاندن تمام خلفای پس از پیامبر(ص) و نیز به لحاظ فقهی که به مذاهب صحابه، رسول خدا(ص) و به تفاوت دیدگاهی که با شیعه در وسایل حدیث دارند،به بیشتر تألیفات و تاریخ سیره پیامبر(ص) اعتقاد کرده و آنها را منبع خود آورده‌اند.این امر باعث ورود احادیث و روایات جعلی و همچنین اسرائیلات به منابع اهل سنت است.
آثار این دو عین حال، مهم‌ترین منبع سیره پیامبر(ص) به شمار می‌روند و از نقاط قوت و اهمیت و اعتبار فراوانی

مردم پسند از آنها به جای بماند. از سوی دیگر، غالب محدثان و مورخان، ملاحظاتی سیاسی را سرلوحه کار خویش قرار داده و اگر هم مختار بوده‌اند، تلاش کرده‌اند رشاکت و خشونت و مسامحت قدرت را جلوه کنند و گاه کتاب خود را به آنان تقدیم کرده‌اند تا در صلح و اتمام حکومتم بهره‌مند شوند.از آنها گذشته، برخی از آثار به سفارش حاکمان پدید آمده است از این روست که می‌تیم بسیاری از گزارش‌های موجود علیه خاندان بنی امیه یا بنی عباس حذف یا به نفع آنان تغییر یافته است.

سیره نویسی، نیاز جامعه ما

گفت و گو با حجت الاسلام حمیدرضا مطهری، مدیر گروه سیره اهل بیت(ع)

آنها از این تحت تأثیر قرار می‌داد به عنوان مثال، مردم مدینه طرفدار شیخین بودند، در کوفه کریش‌های شیعی بیشتر بود و در شام هم طرفداران امویان غلبه داشتند و این گزارش‌های شیعه نگارش تاریخ و سیره آنها نیز تأثیر می‌گذاشت.

۳- اختلافات سیاسی، فقه‌ای و قبیله‌ای نیز از عوامل مؤثر در این زمینه بود.

پس از رحلت رسول خدا(ص) اختلاف‌هایی در مورد مسائل سیاسی به وجود آمد که در زمان بنی امیه تشدید شد و اختلافات قومی و قبیله‌ای را نیز پدید آورد. این اختلافات در کتـرش گروه‌های مختلف درباره حوادث آغازین اسلام و گروه‌های موافق و مخالف پیامبر(ص) در واقع مربوط به آنها متفاوت جلوه کرد که نمونه‌های آن در عصر بنی‌امیه فراوان است.

در زمان معاویه، احادیث جعلی فراوانی نیز علیه امام علی(ع) ساخته شد که برخی از افراد در جمع در زمینه سیره نیز در آن نقش داشتند. این امر باعث شد تا شرح صحیح ائمه، حضرتی را به احادیث جعلی که به تحریک معاویه، علیه امام علی(ع) ساخته شده، اختصاص داده است.

آورده شد، که خالدبن عبدالله قسری، حاکم اموی عراق از این‌شهاب زهری خواست تا کتابی در زمینه سوره برای او بنویسد. زهری پرسید: دلیل اخبار علی بن مطالع چه کتاب؟ آیا آنها را بنویسم؟ او خالد گفت: ده! مگر آنچه در ممتد او باشد.

این نکات نشان دهنده این است که تألیفات سیاسی و

برخوردار هستند.

شیمان هم از آن رو که به ولایت خاندان پیامبر(ص) معتقد بودند و اخبار سیره و واقعه(ع) مملکت علم نبوی دریافت می‌کردند. به روایان دور و بر و از اطراف علم خلیف کنند. می‌توانستند آثار بی‌ی در مراب منقن و معتقد خلق کنند. اما شیعه همواره به عنوان یک اقلیت محالفت حاکمیت مطرح بود و به لحاظ عقیدتی و سیاسی به شدت کنترل می‌شد و همگانه که گفته شد حکومت‌ها نسبت به تدوین تاریخ و سیره حساس بودند. از این رو چنین آثاری از سوی شیعه کمتر نگارش یافت و اگر هم نوشته شد، انتشار یافت و به مرور زمان همانند بسیاری از آثار حدیثی و کلامی از میان رفت.

آنچه امروزه از سوی شیعه و سنی پدید می‌آید، متکی به همان آثار باقیمانده از پیشینیان است و در بیشتر کتاب‌ها همان تفاوت دیدگاه‌ها وجود دارد یا این تفاوت که اهل سنت از آثار شیعه چندان استفاده نمی‌کنند ولی شیعیان آن‌ها را رنگه اهل سنت به بازگاری سیره پیامبر(ص) می‌پردازند. کتاب «الصحيح من سیرةالنبی الاطهر(ص)» که کاملاً نقدی است، نمونه‌ای از اینگونه آثار است.

بایسته‌های پژوهشی در سیره پیامبر(ص)
غفوری با اشاره به زمینه‌های پژوهشی سیره، آن را نیازمند تحقیقات جدید و کاربردی می‌داند و تأکید می‌کند: «امروزه بر همگان روشن است که نوشته‌های دارای اعتبار و ارزش علمی هستند که مستند و مستدل باشند. وجود احادیث و گزارش‌های متناقض و متعارض در منابع سیره، ساختگی بودن برخی از این احادیث را ثابت می‌کند. اکنون مسلمانان نیازمند پیرایش روایات سیره و نوین سیره‌هایی در ابعاد مختلف اخلاقی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و… بدون حب و بغض‌های سیاسی و کلامی و صرفاً بر اساس آموزه‌های حین اسلام هستند. مسلمانان نشسته حلقه‌های زندگی پیامبران هستند. تا آن زمانه زندگی خود قرار دهند و بر پایه آن، آینده خود را ترسیم کنند. اما این همه اختلاف فقه‌ای و عقیدتی مانع از رسیدن به یک اجتماع علمی متفق درباره تاریخ و سیره رسول مکرر اسلام، حضرت محمد(ص) شده است.»

.....
زیربان - که او را بن متعددی به آنها متسبب هستند و سر آمد آنها هر و بن ز راست- باعث شده در نگارش نویسندگانی که اخیر خود را از این طریق به دست آورده‌اند، عقول‌هایی بناگارش دیگران دیده شود.
این محقق تاریخ و معارف اسلامی در زمینه نگارش آثار درباره اختلاف آثار نویسندگان شیعه و سنی در زمینه سیره نویسی، شاید بتوان گفت یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های آنها در آن است که شیعه به اصل معتقد توجه داشته و آن اساس کار خود قرار داده و نگاه مقصدی‌ها به سر اسام زندگی پیامبر(ص) افرد اما در این است، تقصیر عصمت در همه دوران زندگی آن حضرت مطرح نیست. نکته دیگر در مورد نگارش‌های شیعی آنکه از آنها که امامان شیعه توجه خاصی به سیره نبوی داشته و آن را بیان کرده و تعلیم می‌دهاده، بسیاری از مطالب مذکور در نگارش‌های شیعی، برگرفته از احادیث آن بزرگواران است.

حجت‌الاسلام مطهری در ارتباط با بایسته‌های پژوهشی در موضوع سیره پیامبر(ص) دیدگاه خود را اینچنین ابراز داشت: «در رابطه با این بایسته‌ها باید گفت که به نظر کلی، جنبه‌های مختلفه سیره و سنت نبوی به خوبی تبیین شده و جامعه نیازمند آن است که سیره پیامبر به صورت روان، شیوا، جذاب و دوست‌نماد تدوین شده و عرضه شود.»
روش پیامبر(ص) در عرضه‌های مختلف زندگی امع از فردی، متراژگویی، اجتماعات، سیاسی و نظامی می‌تواند برای حل بسیاری از مشکلات امروز جامعه بسیار تأثیرگذار است. پیشتر از روش پیامبر، چگونگی رفتار آن شخصیت‌ها همواره، فردند جوانان سلسله‌ها، همواره در و کجاست، رفتار لاشیبا و مغالطی و حتی مدعانات و سوء تویین بر اساس حکومت، روابط خارجی، امور نظامی و… اگر به صورت مناسب به جامعه عرضه شود، می‌تواند بسیاری از مشکلات موجود را برطرف کند.

مذهبی تا چه اندازه در نگارش سیره نبوی مؤثر بوده‌اند و تلاش امویان بر این بوده که در نقل و گزارش و کتابت سیره پیامبر(ص) را وانی را که درباره امام علی(ع) و اهل بیت(ع) وجود داشته حذف کرده و حتی وارونه جلوه می‌فانند.

دشمنی بنی‌امیه با صلح زید بن عرق آنها اخبار و روایات مربوط به صلح اسلام و سیره نبوی مؤثر بوده است. ارتباط و زندگی برخی از اخبار مربوط به سیره مانند این‌شهاب زهری به امویان و پژوهش‌مندان از عطارانی آنها نیز تأسیب بعضی دیگر از روایان به خاندان‌های خاص مانند

پیامبر مهربان

گفت و گو با محمد نصیری رضی

علی آقاپوری

با توجه به اینکه کتاب تاریخ تحلیلی شما با استقبال قابل توجهی مواجه شده است و ده‌ها بار نیز تجدید چاپ شده، دوست دارم درباره این کتاب و ویژگی‌های آن توضیحاتی بفرمایم. ضمن اینکه بفرمایید این کتاب تا چه حد توانسته در سبب فرهنگ اسلامی مؤثر باشد؟

درباره کتاب درس، ما نکته را باید مورد نظر قرار داد: این کتاب با براساس سرفصل مصوبی نوشته می‌شوند و نویسنده آزادی عمل زیادی ندارد، در نتیجه باید همه چیز را در راستای سرفصل پی بگیرد.

نکته دیگر این است که کتاب درسی به نفع سرفصل، محدودیت دارد و حجم متن سرفصل نباید از حد عرف شناخته‌شده فراتر برود. از این رو، ما هم در ویراست اول کتاب تاریخ تحلیلی اسلام، هم در ویراست دوم آن در فصلی که به زندگی پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله اختصاص داشت، به موضوع اخلاق پیامبر و شیوه رفتار آن حضرت تادوسیت، محافاتی و دشمنان پرداخته بودیم. ولی کتاب جدید براساس سرفصل‌های جدید، دروس معارف اسلامی بر خلاف سرفصل قبلی که تا پایان عصری و اولی قرن چهارم هجری را شامل می‌شد، کتاب اسلام تا سال ۴۱ هجری را در بر می‌گیرد.

با آنکه حوادث و خدایه‌های مهم این دوره هم بسیار زیاد است ولی در مقایسه با سرفصل قبلی، مجال بیشتری برای برخی مباحث این دوره باقی‌ماند. به همین خاطر دو فصل از فصول مهم کتاب به زندگی پیامبر صلی‌الله علیه و آله اختصاص یافت و به‌طور مشخص، مباحث تحت عنوان اسیره و بی‌بیمای محمد صلی‌الله علیه و آله و گسترش اسلام مطرح شده که به نظر من از مهم‌ترین دلشین‌ترین مباحث کتاب است که شاید در دیگر کتاب‌های درسی، کمتر به آن پرداخته شده بود چون در بحث از علل و اسباب گسترش اسلام، درست است که نقش قرآن کریم و چندین ستمه از آیات کتاب الهی، فراموش است ولی پیامبر خدا صلی‌الله علیه و آله درحالی که برگزیده و رسول امین خداوند متعال بود، قرآن مجسم هم بود و در واقع آنچه از پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله و خدایت متعالی آن حضرت گفته می‌شود، فراتر از آن نیست.

نکته سوم این است که باید آنجا که می‌توانیم پیامبر صلی‌الله علیه و آله را آنگونه که بوده و آنگونه که قرآن گفته معرفی کنیم. وقتی خداوند متعال به پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله می‌فرماید: و ما ارسلناک الا راحمة للعالمین، انسان این رحمت و مهربانی را در سراسر زندگی پیامبر می‌بیند. یا وقتی خداوند در قرآن خطاب به پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله می‌فرماید: انک لعلی خلق عظیم، هر انسان منفصی با مطالعه زندگی پیامبر صلی‌الله علیه و آله، با تمام وجود این خلق عظیم، اخلاق نیکو و بزرگ و بزرگواران‌ه را درک می‌کند. چنان‌که از خود آن حضرت نقل است، یعنی سیره آن حضرت چنان بوده که فرموده: *انما انا رحمة مهداة* - همانا رحمتی شرف‌شماران مثل گل‌دلیهر و حتی برخی از خود مسلمانان، بی‌اصافی عجیبی کرده‌اند که دانسته یا ندانسته این پیامبر رحمت را این‌قدر قاتل و الحرب یا پیامبر شریف و عارفی کرده‌اند.

ممکن است نمونه‌هایی از اخلاق و رفتار پیامبر را که در کتاب خود به آن اشاره کرده‌اید برای مخاطبان ما

بازگو کنید؟

این پیامبر پیامبر همه‌انسان‌هاست و پیامبر رحمت، پیامبر مهربانی و صلح و دوستی و پیامبر انبیا و نیکو است. او سراسر سیره و سخنان صلح و صفای دوستی و همکاری است. طوری باید از او دفاع شد و سخن گفته شود که شایسته است و معلوم نیست امثال بنده بی‌توانه قطره‌ای از دریاهای خصال نیک آن حضرت را بازگو کنند. از این رو تلاش خواهم کرد با استناد و نقل فرمایش‌های آن حضرت و آنچه مورخان بزرگ و بزرگان نزدیک آن حضرت نقل کرده‌اند، نکاتی را عرض کنم.

ناتیا اگر بخوام نمونه‌هایی را بگویم، ترجیح می‌دهم بیشتر، از آنچه در کتاب بنامده بگویم. البته با رعایت به این گفته مولوی

سوی شهر از باغ شامی آوردند

باغ وستان را کجا آنجا بردند

در اینجا به چند نمونه آن اشاره می‌کنم.
- آن حضرت دربار به مدارا با زنان و حسن معاشرت با آنان می‌فرمود. همه مردمان دارای خصلت‌های نیک و باهستند و مرد نباید تا همه‌های پایین‌تر را در نظر بگیرد و همسر خود را ترک کند، هر گاه از یک خصلت او ناراضی می‌شود، خلق دیگرش باید خشندی اوست و این دو را باید در کنار هم باید پیورده

- پیامبر گرمی صلی‌الله علیه و آله فرمود: بعثت لائتم مکارم الاخلاق، و در حدیثی دیگر فرمود: لطمه‌الاسلام بعثت لاصالح الاخلاق، و جای دیگری فرمود:

بعثت لائم حسن الخلق.

آنچه جزیره سیره و سبت آن حضرت بوده و نقل شده این است، و کان الغلب من احواله صلی‌الله علیه وسلم التسهیم، یعنی در بیشتر احوال و اوقات، خندان لب بود. یعنی مردم هر وقت او را می‌دیدند، دلشان بازمی‌شد و غششان می‌رفت.

- در جریان جنگ احد که دندان‌های پیشین پیامبر صلی‌الله علیه و آله شکست و چهره حضرت زخم برداشت و خونین شد، باران حضرت آمدند و درخاست کردند که دشمنان را غریب کند و گفته‌اند چه می‌شود که بی دشمنان توبین نمی‌تواند پیامبر صلی‌الله علیه و آله در آن حال چه فرمود؟ فرمود: *لا لعن لعنوا علیکم بلعت دما و ارحمه*، سپس فرمود: اللهم اهد قومی فلقم لایحلمون، یعنی خدایا قوم مرا (همان‌ها که لشکر کشی کرده‌اند و آمده‌اند که او و رانانش را از صفحه روز بزدانند و مجبور شده از خود، باران و دینش در مقابل آن دفاع کنند، همان‌ها که چند لحظه لبی که فرموده

شد محمد گفتند، فریاد شادی سر دادند) هدایت کن، ایشان خیر و صلاح خود را نمی‌دانند. فقط همین یک مورد هم نیست.
- در روز فتح مکه، عفو عمومی داد و اعلام کرد: *افانی اقول کما قال اسی یوسف لا تریب علیکم التوب بغفرالله لکم و هو ارحم الازاحین اعدوا* فلقم العظما، یعنی من همان سخنی را به شما می‌گویم که برادم یوسف به برائت‌اش گفت: *امروز بر سر منی بر شما نیست، خدا شما را می‌آزرد و او از همه*.

رحمت او را، مهربان تر است، بر رویه شما از او آید.
- شخصی از آن حضرت طلب داشت و در مطالعه حق خودش درش می‌کرد. رسول اکرم همچنان ساکت بود ولی اصحاب برآفتند و در مدینه تادیب او برآمدند. پس فرمود: متعزض او نشوید، بگذارید صاحب حق حرف خود را بزند، آنگاه دستور داد شری محاسب شتر او خرید و به او بدهد. گفتند: همسال شتر او در دسترس نیست و هر چه هست بهتر از مال اوست، فرمود: همان بهتر و جوان‌تر را به او بدهید.

- در باب اجرای عدالت و رعایت حریم قانون، نوشته‌اند زنی -ظاهر از قبیله بنی‌مخزوم- زدی کرده بود و یکی از صحابه، شفاعت خواهی می‌کرد. حضرت نپذیرفت و فرمود: *اقوام و ملل یبغون دینا سرعوط و تقراض شدند*، بدین سبب که در اجرای قانون عدالت، تبعیض روا می‌داشتند. هر گاه یکی از طبقات بالا مرکب جرم می‌شد او را از مجازات معاف و اگر کسی از زیر دستان به جرم مشابه آن بدارت می‌گوز او را مستحق مجازات دانستند. قسم به خدایی که ما را در قضاه اوست، در اجرای عدل درباره هیچ کس نیاند.

فرودگاری و سستی نمی‌تند، اگر چه مجرم، از نزدیک‌ترین خویشاوندان خودم باشد.
- سیره پیامبر صلی‌الله علیه و آله در دعوت هم عجیب بود. نقل است که مرد جوانی به حضور پیامبر صلی‌الله علیه و آله آمد و گفت: ای محمد به من در زندگاری رحمت‌گردد، پیامبر جایی که پاران پیامبر اورتاویخ و سرزنش کردند، گفت: پیامبر با ملافت و آرامی فرمود: ای جوان، پیش آی. مرد جوان نزدیک رسول خدا آمد و نشست، پیامبر به او فرمود: آیا این کار را برای مادر خود دوست داری؟

جوان گفت:نه به فدایت کردم، پیامبر فرمود: سیر مردم ترین کار را برای مردان خود دوست ندارند، سپس همین پرسش را درباره دختر خود خواهر عمه و خاله او پرسید و همان جواب را از جوان شنید و همان پاسخ او به او گفت. آنگاه دست بر یکی جوان نهاد و گفت: بارخدا! فلانکس را پیامرز و دلش را باز پاک و عفتش را موعون دار.

از وجود مبارک علی علیه‌السلام نقل است که فرمود: رسول خدا چنان بود که چون کسی بی‌مقدمه او را می‌دید، از هیبتش می‌ترسید و همین که به وی نزدیک می‌شد و او را می‌شناخت، به وی عشق می‌ورزید. این راه بدعه‌هاییه و من خالطه معرجه‌اشه.

وقتی اصحاب آن حضرت ، زیادی عبادتس را مشاهده می‌کردند به دلسوزی به او می‌گفتند: شما که بار گناه بر دوش ندارید، دیگر چرا این همه به خود رنج عبادت می‌دهید؟ می‌فرمود: آیا آن بنده وظیفه شناس و سپاسگزار نانشه؟ آن حضرت علاوه بر ماه رمضان و بخش زیادی از شعبان، در سایر ایام سال، یک روز در میان روزه راز بود. دهه آخر ماه رمضان را در مسجد معکف می‌شد ولی نسبت به دیگران تسهیل روا می‌داشت و می‌فرمود: کافی است در هر ماه سه روز روزه بگیرد، همیشه به اندازه آن توان خود به عبادت بپردازد. همیشه نزد خدا محبوب تر از عمل بسیار و حسنه‌گتند است.

رعضان را در مسجد معکف می‌شد ولی نسبت به دیگران تسهیل روا می‌داشت و می‌فرمود: کافی است در هر ماه سه روز روزه بگیرد، همیشه به اندازه آن توان خود به عبادت بپردازد. همیشه نزد خدا محبوب تر از عمل بسیار و حسنه‌گتند است.
مخصوص محدود نمی‌تند، همه حاکم زمین را مسجد و همه بندگان را بدون واسطه، مرتب با خدا می‌بیند.
مجلسی خاص یا به مراسم آداب معین یا با نظارت افراد محدود

نمی‌تند، همه حاکم زمین را مسجد و همه بندگان را بدون واسطه، مرتب با خدا

می‌گفت هر عملی که از سرچشمه اخلاقی ترش

کنند، اگر چه یک کار عادی روزمره باشد، عبادت خدا

و هیولیات و زیاده‌روی در شهودات را به یک نسبت محکوم می‌دانست، به سلسلتهای که می‌شناختند همه وقت خود را به نماز و روزه سبزی کنند، به کارهای زندگی بی‌اعتنا باشند، می‌فرمودند: نماز روز و فرزند پاران تان، همگی بر شما مفوقی دارند که باید آنها را رعایت کنید. در یکی از سفرها که بعضی از اصحاب بر اثر روزه مستحب و شدت گرما به گوشه‌ای افتاده، سایرین بر نصب چادرها و سیراب کردن چهارپایان و عذامات دیگری می‌گوشیدند، پیغمبر فرمود: همه ثواب، ویژه کسانی است که کارها را انجام می‌دهند.

باید آنکه در خلوت، مساعتهای طولانی به نماز نهدداری می‌پرداخت، وقتی به نماز جماعت می‌نستاد، برای رعایت حال نمازگزاران به اختصار می‌گوشید و می‌فرمود: دم می‌خواهد بیشتر در نماز بایستد و بی‌وزر و کار عظیم صحبت کنی ولی همین که صدای گریه طفل یکی از زنان را که در صف جماعت آسوده است می‌شنوم، از رفتن خودصرفت شده‌ام، از آن گریه‌ای می‌شنوم، عذای زرب و خمشنگی‌اش این بود، اللهم لا تکفلن ای نفسی حرفه

کس نیاند.

خلیل سیرطاوسی

باذن توبه‌ی یکی از شاه‌هایی که از دیرباز مورد توجه مورخان بوده، سیره و سیره‌نگاری است. سیره در لغت عبارت است از هیات، مرام، حالت و… این واژه از مصدر سیره مشتق شده که به نوعی حرکت و جریان در جهت خاص اطلاق می‌شود و در اصطلاح، به معنای روش جنگی و شیخ حال نیز آمده و بدین جهت به نوشتن شرح حال بزرگان دین و بیان خصوصیات اخلاقی و

جنگ‌های آن حضرت - می‌شود و از آن جمله می‌توان به قدیمی‌ترین کتاب در این زمینه اشاره کرد: بخش‌هایی از «سیرت رسول‌الله» ابن اسحاق که در قرن هفتم هجری توسط رفیع‌الدین اسحاق بن محمد همدانی قاضی اربوف به فارسی ترجمه شده است. از دیگر کتاب‌های این بخش می‌توان به سیره‌النویه معروف به سیره ابن‌هشام یا تصحیح و تحقیق مصطفی‌استاد ابراهیم اشاره کرد که به نوعی تهذیب سیره ابن اسحاق است و به همراه

رسول‌الله از «غزوه بن‌زبیر بروایه‌ی الاسود» را برشمرد. وی سرسلسله نسل اول سیره‌نویسان بوده و این کتاب را درباره جنگ‌های رسول خدا تحریر کرده است. همچنین «المغازی النبویه» از محمدبن مسلم بن‌شهاب‌الزهری (م ۱۲۲هجری قمری) باتحقیق و تصحیح سهیل زکات‌نیز از ابن‌قیس است که به همراه فهراس کلی مانند آباء قرآنی، اشعار و اعلام، به وسیله دارالفکر به چاپ رسیده است. زهری کتاب خود را با یک مقدمه آغاز کرده و

۱- بخش سیره امانان
۲- بخش سیره امانان
در این بخش بیش از ۹۰۰ عنوان کتاب وجود دارد که به‌طورعمومی شامل کتاب‌هایی است درباره سیره ائمه معصومین(ع) و در این میان کتاب ارزشمند «بخارا الاثر» علامه مجلسی را می‌توان نام برد.
۳- تک‌نگاری‌های ائمه معصومین

شده است. کتاب معروف «مشال‌النبی» از ترمذی و همچنین کتاب «اوصاف‌النبی» او از ابن‌جمله‌اند و کتاب «الاولاد فی شمشال‌النبی» المختاره از حسین بن مسعود الغری نیز در این دسته جای می‌گیرد.
دسته جای می‌گیرد.
ح تک‌نگاری‌های اخلاقی و تربیتی، مانند کتاب معروف اخلاق‌النبی(ص)المصباحی و احمدبن عزیز و اخلاق‌الرسول نهج‌نفضه و حضاره از سید محمد العلوی.
سید محمد العلوی.
د تک‌نگاری‌هایی که به زنان پیامبر و فرزندان و اصحاب او مربوط می‌شود.

۲- بخش سیره امانان
در این بخش بیش از ۹۰۰ عنوان کتاب وجود دارد که به‌طورعمومی شامل کتاب‌هایی است درباره سیره ائمه معصومین(ع) و در این میان کتاب ارزشمند «بخارا الاثر» علامه مجلسی را می‌توان نام برد.

۳- تک‌نگاری‌های ائمه معصومین
در این بخش به تفکیک، کتاب‌هایی که پیرامون هر کدام از ائمه نوشته شده به‌طور جداگانه گردآمده است و از آن جمله می‌توان به کتاب‌های بسیار زیادی درباره حضرت علی(ع) و امام حسین(ع) اشاره کرد.
از جمله بخش‌های قابل توجه در این قسمت، کتاب‌هایی است که درباره امام صادق علیه‌السلام نوشته شده و مجموعاً بیش از ۷۰ عنوان کتاب را شامل می‌شود. از این جمله می‌توان به کتاب‌های ذیل اشاره کرد:
۱- زندگی‌نامه‌ها که عبارتند از: زندگانی امام جعفر صادق، نوشته سیدجواد حسینی
میرعظیمی زندگانی رئیس مذهب تشیع؛ امام جعفر صادق از سیدمحمدتقی مدرس با ترجمه محمدصادق شریعتی و زندگانی امام جعفر صادق از شیخ عباس قمی به کوشش منصور کریمیان. کتاب حاضر که بخشی از منتهل‌الامال است.
۲- زندگانی امام صادق، کرامات، شاگردان و فرزندان و حوادث دوره آن حضرت پرداخته است.

۲- «الفکر السیاسی الامام جعفر صادق» نوشته عمر عبدالعزیز که توسط دارالمهجه البیضاء منتشر شده است. مؤلف این کتاب به بیان اندیشه‌ها و موضع‌گیری‌های امام صادق درباره مسائل و حوادث سیاسی عصر او می‌پردازد و به توصیف شرایط حاکم بر آن عصر اشاره می‌کند و آن استاد به منابع تاریخی و حدیثی، به بیان دیدگاه سیاسی امام و تاثیر آن در جامعه مدنی می‌پردازد. همچنین در این کتاب به برخی از شهادت مساعزان عرب درباره اندیشه امام صادق پاسخ داده شده است.

۳- «الامام الصادق کما عرفه علماء الغرب» با ترجمه نولدالین آل علی.
این کتاب که به وسیله نجیب‌الله منصوری از فرانسه به فارسی برگردان شده، به قلم نویسنده به عربی ترجمه شده و دربردارنده مباحثی است که تا ۵۰ خاورشناس درباره شیعه امامیه و نقش تمدن‌اوست. در این کتاب به زندگی امام‌صادق و برنامه‌های ایشان در نجات شیعه نیز اشاره شده است.
۴- «جایزین حیان، الموسوی العربی و الکیومی التجریبی از رهات عساکری که در آن به معرفی یکی از برجسته‌ترین شاگردان امام صادق و مکتب فکری آن امام پرداخته شده است.
۵- الصحیفة الباقیة و الصادق، سید محمدباقر محمد اطیعی، که در پروردند ۳۹۷ع از امام باقر ۱۱۵۵دع از امام صادق است. نویسنده با استناد به جمیع آوری و تنظیم این رابعه پرداخته است.
۶- الامام جعفر صادق ورمال‌الخصافة الاسلامیه از محمدامین امین، که شامل گزارش تحلیلی از زندگی امام صادق با تاکید بر نقش محوری حضرت در پایه‌گذاری تمدن اسلامی و اظهارات و قصاووت‌های علمای اسلامی درباره عظمت ایشان است.

سپس به موضوعاتی درباره گذشته پیامبر، ولادت آن حضرت و جنگ‌های رسول‌خدا پرداخته است.
از دیگر کتاب‌های این بخش می‌توان به کتاب‌های «المغازی النبویه» یا «خلاصة‌التاریخ» ابن‌کتیره از محمدبن احمد کتنام و کتاب معروف به «المغازی محمدبن‌عمر بن‌واقده» (۲۰۷ قمری) در سه مجلد اشاره کرد. علاوه بر این، تک‌نگاری‌های بسیار زیادی درباره جنگ‌های رسول خدا مانند معرکه احد و معرکه بدر به

گزارشی از بخش سیره در کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران

شخصیتی پیامبر و اهل بیت و اصحاب ایشان هم گفته می‌شود و به عبارت علمی، نوعی روش رفتاری یا رفتارشناسی به شمار می‌رود.
به دلیل اهمیت زیادی که تاریخ اسلام و خصوصاً شرح زندگانی پیامبر اکرم و اهل بیت برای مسلمانان داشته، از دیرباز سیره‌نویسی مورد توجه مورخان و سیره‌نگاران بوده است و آنان با تحقیق و تالیف کتاب‌های متعدد درباره عصر زندگی رسول خدا و اهل بیت، از گذشته تا حال به این امر اهتمام داشته‌اند. در این خصوص نویسندگان به دلیل علاقه خاصی که بدان حضرت و خاندان پاکش داشته‌اند با تدوین کتب گوناگون، از جنبه‌های اخلاقی، تربیتی، اقتصادی و سیاسی و… به ابعاد مختلف زندگی پیامبر و اهل بیت پرداخته‌اند. در یک تقسیم‌بندی کلی، سیره‌نویسی به دو قسم سیره شمایل و سیره فضائل تقسیم می‌شود. علاوه بر اینکه محققان نیز به دو صورت عام و خاص به موضوع سیره پرداخته‌اند. به عبارت دیگر برخی از نویسندگان به طوع‌عام، مسائل مختلف سیره را بیان کرده و برخی دیگر به صورت تک‌نگاری، جنبه‌های ممتاز سیره را به رشته تحریر درآورده‌اند. شاید بتوان گفت کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران که زیر نظر دفتر حضرت آیت‌الله میستانی در سال ۱۳۷۲ هجری شمسی به دست حجت‌الاسلام رسول جعفریان در شهر قم تأسیس شد، از نظر حجم کتاب‌های تخصصی تاریخ سیره، کم‌نظیر و در ایران بی‌رقیب است. گذشته از بخش‌های مختلفی که در زمینه تاریخ اسلام و ایران در این کتابخانه وجود دارد، یک بخش به‌صورت مجزا به کتاب‌هایی که در زمینه سیره نوشته شده، اختصاص یافته است. البته در لابه‌لای قفسه‌ها و در بخش‌های دیگر کتابخانه، کتاب‌های دیگری نیز در زمینه سیره یافت می‌شود که از آن جمله می‌توان به مجلدی از الگوی اثرین سعد و مجلدی از انساب‌الاشراف بلاذری- که در بخش عمومی تاریخ اسلام قرار دارد و به سیره نبوی اختصاص یافته و در شمار منابع دست اول سیره است- اشاره کرد. بخش سیره کتابخانه نیز به دو بخش سیره نبوی و سیره امامان تک‌نگاری‌هایی درباره اهل‌بیت تقسیم می‌شود. بیش از پنج هزار عنوان کتاب در این بخش قرار دارد که به تفکیک، به برخی از آنها اشاره می‌شود.

۱- بخش سیره نبوی
این بخش که مجموعه‌ای نفیس از کتاب‌های قدیمی و تالیفات جدید به شمار می‌رود، شامل سیره‌های عمومی و تک‌نگاری‌هایی درباره روش زندگی پیامبر اسلام است که از جمله آنان موجود در آن می‌توان به کتاب‌هایی در موضوعات ذیل اشاره کرد:

الف، سیره‌های عمومی، شامل کتاب‌هایی در زوایای مختلف زندگی پیامبر - خصوصاً

برخی از شرح آن همانند الروض الالف از عبدالرحمن السهلی (۵۰۸-۵۵۸ق) در دسترس است. همچنین کتاب «ازالمعاد این قیّم» که شرح مفصّلی از سیره است و به‌عنوان معتبرترین شرح لغوی اصطلاحی فکری و فرهنگی سیره پیامبر شناخته می‌شود نیز در این بخش قرار دارد. علاوه بر این می‌توان به کتاب‌های دیگری در این باره چون «سیره‌ الخلیفه المعروف بالسان العیون» از علی بن برهان‌الدین حلّی الشافعی و «سیره‌الرسول از محسن الامین و نیز کتابی با

همین‌عنوان از محمد غره دروزه و کتاب بسیار ارزشمند «الصّحیح من سیره‌النّبی الاکظم» که توسط استاد جعفر مرتضی‌تدوین و با نام «سیره صحیح پیامبر بزرگ اسلام» توسط حسین تاج‌آبادی ترجمه شده اشاره کرد.

ب. مولد‌النّبی، شامل کتاب‌هایی است که به چگونگی ولادت پیامبر و تاریخ آن و تحول‌های مهم‌کلام ولادت آن حضرت اتفاق افتاده اشاره دارد. از آن جمله می‌توان به قدیمی‌ترین اثرین که در این زمینه با عنوان «مولد‌النّبویه اثر ابن‌کثیر مورخ معروف اشاره کرد که به کوشش صلاح‌الدین المنجد چاپ شده و گزارشی است از نسبت آن حضرت، نذر عبدالعظلم، ازدواج عبدالله با آمنه، بارداری آن حضرت، تولد آن حضرت و لرزش در ایوان کسری، اسامی آن حضرت، داستان حق‌صدر و وصف قیافه و شمایل آن حضرت.

همچنین کتاب «مولد‌النّبی محمد ابوالوفاء الصیادالرفاعی» و کتاب «مولد سیدنامحمد» که مؤلفان مختلفی آن نوشته‌اند در این بخش قرار دارد.

پ.المغازی، شامل مجموعه کتاب‌هایی است که در آنها به صورت خاصی به جنگ‌های پیامبر پرداخته شده و از آن جمله می‌توان مغازی

زبان‌های فارسی و عربی نگاشته شده است.
ت. «دلایل نگاری» شامل کتاب‌های مولفانی که به سیره رسول خدا پرداخته‌اند و در اثبات پیامبری رسول خدا، به سیره ایشان و معجزات آن حضرت اشاره کرده‌اند و از آن جمله می‌توان به کتاب «دلایل‌ النبویه موعرّعة احوال صاحب‌ الشریعة از ابوبکر احمدبن‌الحسین البیهقی» (۳۸۵قمری) از محدثان بزرگ اهل سنت در هفت جلد اشاره کرد که در جلد اول به تولد رسول خدا و معجزات مربوط به آن و نسبت آن حضرت و ویژگی‌های ظاهری و معنوی ایشان، در جلد دوم به معجزات ایشان پس از تولد، در جلد سوم به غزوات و سریه‌های رسول خدا، در جلد چهارم به بیان غزوه بنی‌قریظه تا غزوه ذات‌الاسلاسل در سال هفتم، در جلد پنجم به زمینه‌های فتح مکه مکرمه و در جلد ششم به معجزات رسول خدا در دوران زندگی ایشان می‌پردازد.
یهقی نیز در هفتم کتاب خود را به روایه‌هایی که برخی دیده‌اند و دلالت بر صداقت آن حضرت در پیامبری داشته و نیز چگونگی نزول وحی، اختصاص داده است.
ث.شمشال‌نگاری، شامل کتاب‌هایی که در آنها به صفات و خصوصیات ظاهری پیامبر پرداخته

اسیر حسین شرافت

در سال پیامر اعظم(ص) اِمصباحی با حجت‌الاسلام علی جلائیان ملوم بر پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی تریب دبایم. در این گفتو گو طرح‌های در دست اجرا(این مرکز که به مناسبت این سال به زیور طبع آذینه خواهد شد،معمرفی شده است.

برای شروع، از طرح‌های گوییده که به مناسبت سال پیامبر اعظم(ص) در مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی به سامان خواهد رسید.

مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی در سالی که به نام پیامبر اعظم(ص) مزیں است، در راستای اهداف پژوهشی دانشگاه برای تحقق مینویات مقام معظم رهبری در این زمینه انجام تحقیقاتی در این موضوع را از در بخش کتاب و مقاله در دستور کار خود قرار داده است. به آن پیش‌انداز، معاشرت در کتاب و سنت است و موضوع مقاله‌ها محقق بشر در سیره پیامر اعظم(ص) تفسیق دایره جریلم به نفع مجرم در سیره نبوی(ص)، روش‌های پیامر اعظم(ص) از ملامت محیط اجتماعی و بی‌زیوی شدن اسلامی در سیره نبوی(ص). **ضرورت اجرای این طرح چیست؟** از آنجا که اعتراف به خاتمیت پیامبر اسلام(ص) بنا بر گواهی قرآن کریم و سنت نبوی و اتفاق مسلمانان یکی از مبانی دین اسلام به شمار می‌رود و انکار آن به منزله انکار اصل نبوت پیامبر اسلام(ص) است، شایسته است که از این مسأله مهم، تبیین مفارم و روش و درستی اراده خود و اثر و بواع آن به وقت مرید بررسی فرزانگیرد. تردیدی نیست که هرگز در هیچ‌یک از این مسأله، بی‌شناخت دین و پیچونگی اعتقاد و ایمان نمی‌تواند نتیجه تبیین عقلانی از این مسأله بهتر به مسلمانان برآی می‌رسد که دین خود را دربرونوعی نظیر شیطانساند و از تبلیغ و روایت و روایع و تفاسیر در مسأله‌ای جنی بفریاد برود بلکه برای کل بشریت این فرصت را فراهم می‌آورد که به جای آنکه به اسلام تنها به

عنوان یک دین محلی و منطقه‌ای نگاه کنند،این دین بزرگ را به عنوان یک دین جهانی که همه جهانیان را مخاطب خود می‌داند، و بالذاتینه خاتمیت،تحقق رسالت دینی را به عهده خود بشر می‌گذارند،مورد مطالعه قرار دهند.

در این طرح چقدر به ساله نوآوری توجه شده است؟
در این طرح، علاوه بر اتخاذ رویکردی نقادانه به رهیافت‌هایی که تاکنون در این مسأله مطرح شده است و نیز نشان دادن نقاط قوت و ضعف این نظریات، با طرح

تبیین عقلانی خاتمیت

گفت و گو با حجت‌الاسلام علی جلائیان

مدیر مرکز پژوهش دانشگاه علوم اسلامی رضوی

مسائل جدیدی سعی می‌شود،یا توجه به تمام نظریات موجود در این باب دیدگاه جدیدی در این سال ارائه شود تا به لحاظ نظری به بیرون دین کمک کند که نسبت به آینده ایمان دینی،دیدوشن تری پیدا کنند و به لحاظ عملی به سوی آینده بهتر حرکت کنند؛آینده‌ای که در آن عقل و ایمان به جای پرورش بیهیمنی نسبت به یکدیگر، در تعاضل و تعامل و داد و ستد متقابل قرار می‌گیرند.

چه مسرفصل‌هایی را برای این طرح در نظر گرفته‌اید؟

در مقدمه این طرح سه نکته موردبحث قرار می‌گیرد:نظری کوتاه بر پیشینه بحث، بیان ضرورت و اهمیت بحث خاتمیت و توجیح شیوه کار و مشکلات و مسائل آن، ترتیب بحث‌ها و فصل‌های کتاب نیز به فرآیی است که خواهم گفتش، بخش اول با

عنوان راهبردهای معرفت‌شناسانه در بحث خاتمیت که شامل دو فصل است،(۱) نقدینه خاتمیت در آینه معرفت‌شناسی دینی (۲) طرح مسأله‌گذاری اجتماعی بر رهیافت‌های عهده بحث خاتمیت، بخش دوم با عنوان نقش رشد علمی و بلوغ فکری بشر در خاتمیت یا دو فصل بلوغ فکری بشر و رشد و توسعه علمی.

فعالیت‌های پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت(ع) به مناسبت سال پیامبر

در پی نام گذاری سال ۱۳۹۵ به نام پیامر اعظم(ص) از سوی مقام معظم رهبری، پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت(ع) در راستای رسالت اصلی خود، به منظور تنظیم هر چه بیشتر مقام شامخ نبوی(ص) و برای گسترش هر چه بهتر سیره آن بزرگوار، دو طرح پژوهشی را در دستور کار خود قرار داده است. یک کار گسترده به مجموعه مقالاتی درباره سیره نبوی و وضعیت زمان و حکومت پیامبر(ص) بسیار نوشته شده است. اما تا کنون تحقیق مناسبی که ایشان را از دیدگاه اهل بیت(ع) معرفی کرده و به تصویر بکشند، ارائه نشده است. بنابراین پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت(ع) طرح تدوین کتابی با این عنوان را در دستور کار خود قرار داده که می‌تواند با پایان سال ۱۳۹۴ تدوین آن نتیجه‌بخند. به علاوه تدوین اهل بیت(ع) او سیره نبوی(ص) برچه خود پژوهشگران پژوهشکده تدوین مقالاتی درباره زندگی حضرت محمد(ص) در زمان تولد و حکومت آن شخصیت است که مداین و محورهای این پژوهش آماده شده و برخی محققان تالیف مقالات آن آغاز کرده‌اند.

سنوژان پژوهشکده ایفادرت تدوین مقالات تا پایان آذرماه سال جاری خاتمه یابد و در پایان

سیره سیدالانبیاء و المرسلین محمد(ص) جامع المحامد کلبا

کتاب حاضر تحلیلی مفصل درباره تاریخ‌نگاری و سیره‌نگاری نژاد عرب‌ها و همچنین ارائه تاریخ مفصل سیره پیامبر اکرم(ص) و حوادث عصر رسالت با بایاتی تحلیلی و شیوای توصیفی است. این کتاب یک مقدمه و هفت بخش دارد. نویسنده در بخش نخست به مسأله تاریخ‌نگاری نژد عرب‌ها در دوران جاهلیت و اسلام و شرایط و ویژگی‌های آن در آن دوره پرداخته است. تأثیر قرآن از نوشته‌های تاریخی تمدن ایرانی طبری، مسعودی، و ابوالفرج اصفهانی، فصل‌های بعدی کتاب، به سیره پیامبر اکرم(ص) و دوره اسلامی اختصاص دارد. آغاز واهی، پیشینه دینی پیامبر(ص)، نوشته‌های مشرکان، اسلام در مقابل فتنه‌های قریش و اسلام در مدینه، جنگ‌های پیامبر(ص) تا سال پنجم هجری، و سرانجام استقرار حکومت پیامبر(ص) در مدینه از مهم‌ترین موضوعات این بخش‌ها هستند.

کتاب *سیره سیدالانبیاء و المرسلین محمد(ص)* جامع المحامد کلبا، را رسول جعفریان نوشته و علی‌هاشم اسدی آن را به عربی برگردانده است. نشر این کتاب نیز بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی است که آن را در شمارگان ۱۰۰۰ منتشر کرده است.

عناوین بخش‌های سوم و چهارم هم نقش کمال دین در خاتمیت و تقسیم انمه علیهم‌السلام در خاتمیت است.

این طرح را چه کسانی رانمایی و اجرا می‌کنند؟
رهنمایی این پروژه را حجت‌الاسلام دکتر سید مرتضی حسینی‌شاهرودی برعهده دارد. و پژوهشگران گروه فلسفه و کلام اسلامی مرکز پژوهش دانشگاه آن را به سامان می‌رسانند.

گروه علوم قرآن و حدیث، مرکز پژوهش دانشگاه رضوی این طرح را در راستای اهداف پژوهش دانشگاه و به منظور گام برداشتن در سیره سالم‌سازی و جهگ و نهانیت کردن رفتار و برخورد دینی در سطح اجتماع و معرفی نظام معاشرت، با بهره جستن از تجارب استادان با کارگیری نیروهای توانمند در دستور کار خود قرار داده است. **رونه پیشنهاد موضوع و تعیین مسرفصل‌های این طرح چگونگی بود؟**

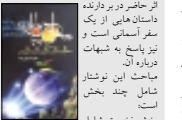
این طرح با ۸۸ عنوان از سوی حجت‌الاسلام و المسلمین الهی‌زاده پیشنهاد شد و هر یک از مسرفصل‌های آن با پیشنهاد یکی از پژوهشگران جلسه شورای گروه مورد بررسی قرار گرفت که پس از تصویب، زیر نظر استادان مشاور گروه به انجام رسید.

مسرفصل‌های این طرح که مبانی و جلوه‌هایی از فرهنگ معاشرت به شمار می‌آیند، در سه بخش مهارت‌های رفتاری، گفتاری و شخصیتی ارائه می‌شوند. مهارت‌های رفتاری شامل مسرفصل‌های اعتدال رفتاری به عنوان آمانت‌داری، اعتدال داد و ستد، مهارت‌های تواضع و تعارف و تبادل فرهنگی هستند. مهارت‌های گفتاری شامل مسرفصل‌های پندیمی و پندیداری، مشاوره، آداب گفت‌وگو، امر به معروف و مدارا و عقو و مهارت‌های شخصیتی شامل مسرفصل‌های اعتدال، ظن، مسئولیت‌پذیری، شخصیت، امنیت و نظم هستند.

این طرح با تأکید بر کاربردی بودن آن و ارائه نمونه‌های عملی از سیره پیامبر اعظم(ص) و ارائه معمول علیهم‌السلام به بیان راهکارهای سازنده آموزه‌های دینی در سالم‌سازی روابط میان افراد جامعه پرداخته است. پژوهشگران واحد معارف برای رسیدن به این هدف، ضمن بررسی آیت قرآن و روایات اسلامی، در حد امکان به مطالعه تطبیقی آموزه‌های دینی و ستاندرهای علوم رفتاری نیز پرداخته‌اند.

واحد معارف در تدوین این طرح از مشاوره استاد الهی‌آدمه نزاری، دانشجوی مروجان بهره‌حسته است و مقاله‌های این طرح را نیز محسن جلیلی، اسلام و رضا وطن‌دوست، جواد ابوالرئی، غلامحسین گلپور، رضا حق‌بنده میرزا مطهرزاده و علی جلائیان آفرینا تألیف و تدوین کرده‌اند. طبق برنامه‌ریزی‌های انجام داده، این طرح تا پایان سال پیامبر اعظم(ص) در سه مجلد به چاپ خواهد رسید.

معراج پیامبر(ص)

اگر حاضر در بر دارنده داستان‌هایی از یک سفر آسمانی است و نیز پایشخ به شهبات دریاچه آن، مباحث این نوشتار شامل چند بخش است.

بخش نخست شامل دو فصل جداگانه است. در فصل اول این بخش، شنیده‌ها و داستان‌های معراج آمده است. که از لحظه معراج تا پایان بازگشت رسول‌الله را دربرمی‌گیرد.

مطلب این بخش بیشتر به صورت جمع‌آوری و تدوین است و نویسنده در آنها هیچگونه نقد و تحلیل و بررسی خاصی انجام نداده است.

فصل دوم این بخش شامل داستان‌ها و شنیده‌هایی از اهل سنت علیهم‌السلام و ویژه امام علی(ع) (درباره معراج است. در این فصل با استناد به روایات و منابع تاریخی، ۵۳۳ حدیث از آنها نقل شده است.

بخش دوم کتاب، نگاهي به معراج از زوایای مختلف و سؤالات و شبهات مطرح شده درباره معراج پیامبر صلوات‌الله علیه، همراه با جواب تحلیلی آن را در بر دارد.

در این بخش همچنین مبحث اخلاقی با نام حلیت معراج درج شده که می‌تواند راهنمائی زندگی فردی و اجتماعی باشد.

کتاب مزبور نوشته استی از علی‌رضا زکی‌زاده ربانی که نشر معمود اسلام آن با شمارگان ۲۰۰ نسخه و بهای ۲۸۰۰ تومان عرضه کرده است.

درباره طرح فرهنگ معاشرت بگویی.

انسان موجودی اجتماعی است و برای زیستن، به ارتباط و معاشرت با دیگران نیازمند است. از این رو، بر هر انسان فرض است که با غور در باقی‌مانوس آموزه‌های دینی کتاب (سنت) و نظام معاشرت و برخورد کارآمد ایاموزد و به عمل کند.

اسلام، شاعده انتشار آن باشند. بنابراین، پژوهشکده علوم قرآن و حدیث و محققان عرصه تاریخ نیز استمال می‌کنند. در پایان، عناوین مقالات ویژه نامه سال پیامر اعظم(ص) که در سه بخش، در حال تالیف و تدوین هستند به شرح زیر قرار می‌شوند:

بخش اول، در شخصیت پیامبر(ص) شامل: مبدا و منظر اهل بیت(ع) اخلاق خوادوگی پیامبر، پیامبر(ص) از منظر مردم زمان خویش، آراستگی و بهداشت فردی پیامبر(ص) او پیامبر در قرآن. بخش دوم، مقالاتی در مسائل فرهنگی زمان پیامبر(ص) با عناوین از قبیل: پیامبر(ص) و تاجاری‌های اجتماعی، روابط اجتماعی عصر پیامبر(ص) پیامبر(ص) او قرآن و نقش فرهنگی جوانان عصر نبوی، دو محور سوم که عنوان آن، مسائل سیاسی نظامی نشر عزیمت است. عناوین زیر در بخش مقاله به چشم می‌آیند:عزل حاکم بر سیاست خارجی پیامبر(ص)، مدارا و خوشرفت در سیره نبوی، پیامبر(ص) او محققان داخلی نقش‌شان در حکومت پیامبر(ص)، مناسبات پیامبر(ص) با مسیحیان، تعامل پیامبر(ص) با از نشانیان و مشایخ، حضور سیاسی جوانان در حکومت رسول خدا(ص)، نقش نظامی جوانان در زمان پیامبر(ص) او پیامبر و جانشینی.

ویژه معراج رسول اعظم(ص) ۱۳۹۵

کتابخانه

گروه جدید مشاوره ۲۰۱۳

شنیده ۱۸ معراج ۱۳۹۵

گروه جدید مشاوره ۲۰۱۳

شنیده ۱۸ معراج ۱۳۹۵

گروه جدید مشاوره ۲۰۱۳

شنیده ۱۸ معراج ۱۳۹۵

صنایع دستی استان مرکزی

طبق تعریف شورای صنایع دستی ایران، صنایع دستی به صنایعی اطلاق می‌شود که تمام یا قسمتی از مراحل ساخت فرآورده‌های آن با دست انجام گرفته و در چهارچوب فرهنگ و پیشه‌های فلسفی، ذوق و هنر انسان‌های هر منطقه و با توجه به میراث‌های قومی آنان ساخته و پرداخته شود.

صنایع دستی هر شهر که بخشی از فرهنگ آن شهر را نشان می‌دهد، حوزه گسترده‌ای از هنرها را در برمی‌گیرد. تولیدات فرش، گلیم، پارچه، زلفه، جاجیم، ظروف فلزی، سفالی، شیشه‌ای، همچنین آثار سنگی و چوبی و… نمونه‌هایی از هنر ایرانیان است که در زندگی مردمان دیروز و امروز ریشه‌دوخته است.

شناخت - صنایع دستی دوران قلمبه که در زندگلی روزمره کاربرد داشته‌اند و به شناخت بخش مهمی از فرهنگ، هنر و سنت ایران کمک می‌کنند.
سازمان صنایع دستی استان مرکزی با همکاری انتشارات زرین و مسیمن در کتابی به معرفی صنایع دستی استان مرکزی پرداخته است. این کتاب به همت لایلا موسوی گوداوری شده و مدیریت پروژه را مصطفی کیلیلی اصفهانی، رئیس سازمان صنایع دستی استان مرکزی بر عهده داشته است.
کتاب صنایع دستی استان مرکزی؛ اینتا جغرافیای طبیعی استان مرکزی را توصیف کرده و به تعریف و معرفی رشته‌های صنایع دستی این استان می‌پردازد.
فرش، رنگرزی، طراحی و نقشه‌کشی فرش، گلیم گل برجسته، ساختن ساروهای سنتی، مستح و کنده‌کاری روی چوب، تراش سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی، تذهیب، رودرزی‌های سنتی، مشکبگ چوب، مسگری، چکشگری، گچبری سنتی، چلنگری، سلانگوری، قلمزنی مسی، نگارگری، معرق، گیوه‌بافی و گیوه‌دوزی از مواردی است که در این کتاب معرفی شده‌اند.
مهریبت صنایع دستی استان مرکزی طی سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۹۰ آمده است.
مهرای مهرانگان خانه‌های صنایع دستی استان عیسایی بهاری و استاد فتحعلی واشقانی فرامانی، موزه صنایع دستی و بازارچه صنایع دستی خرمین، باناهای معروف نام پروده در این کتاب هستند.
با وجود آنکه اطلاعات هر رشته از صنایع دستی استان مرکزی خلاصه و کوتاه نوشته شده اما این مختصر نیز در معرفی هنرهای استان غنیمت است. کتاب در سه هزار جلد و با مقدمه عربی و انگلیسی به چاپ رسیده است.

ابرنش مهر۹۷دانش آموزان به چهار سال رؤس جمهور سابق ایران، آق‌ی خامنی است که در قالب سه عنوان کتاب منتشر شده است. در این سه کتاب، آثار برگزیده هنرهای تجسمی، فیلمنامه‌ها و نمایش‌نامه‌های برگزیده دانش آموزان که هر یک در پاسخ به سوالات مذکور تهیه شده‌اند، درج شده است.

اولین دوره این طرح در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ اجرا شد. در آن سال، پنج میلیون دانش آموز آثاری در قالب‌های مقاله، نشریه، دیواری، شعر، داستان، نقاشی، کارپنکاتور، طراحی و قطعات ادبی ارائه کردند. هدف اولین دوره این طرح، پرداختن به علوم اجزایم به قانون و قانونمندی در جامعه و راهکارهای استقراریست در کشور و نیز ارائه حل‌های عملی برای بیرون راندن مشکلات از منطقه بود.

در سال تحصیلی ۹۹-۹۸ رؤس جمهور وقت دو موضوع دیگر را مطرح کرد: «جایگاه دین و آزادی در قرون آسامی» به عنوان روح ملت و اساس وحدت ملی و نیز «جهانی زیباتر و آسان‌تری با گفت‌وگوی تمدن‌ها». سومین دوره این طرح با آغاز سال تحصیلی ۸۲-۸۱ شکل گرفته‌آه. در این دوره علاوه بر دانش آموزان، فرهنگیان نیز به سوالات زیر پاسخ دادند:
«با وجود آنکه تمدن اسلامی یکی از درخشان‌ترین تمدن‌های بشری بوده است، علل و راز و رمز انحطاط این تمدن چیست؟ انقلاب اسلامی در کشورن این راه‌هایی از انحطاط چه نقشی داشته است؟ برای ارتقای ملت به جایگاه شایسته خود، در جهان امروز تاریخ چه باید کرد؟»

در نهایت حاصل برگزاری دوره «ابرنش مهر۹۷» پس از دوری و ارزیابی به‌ترین آثار رسیده به دبیرخانه این فراخوان، در قالب شش جلد منتشر شد. «ابرنش مهر۹۷» نیز با تکاپر بر سیاست گسترش مشارکت همگانی، تنوع

چرا دوره معاصر تاریخ و ۵۰ سال گذشته

برای بیان فضای نمایش انتخاب کردید؟
به نظر من بین اتفاقات گذشته و وقایع زمان کنونی، شباهت‌هایی وجود دارد. قصد داشتم این دو دوره تاریخی را با یکدیگر مقایسه کرده و از این راه نشان دهم که یک حادثه تلخ در هر زمان ممکن است دوباره تکرار شود.

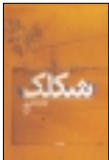
این نمایش‌نامه با نگاهی به فعالیت‌ها و زندگی «شعبان بی‌مع» نوشته شده. هدفم این بود که روی این شخصیت که یکی از شخصیت‌های مهم تاریخ معاصر ایران است کار کنم.

تداخل زمان‌ها در بسیاری از کارهای شما وجود دارد. علت علاقه شما به این شیوه روایت چیست؟

فکر می‌کنم ادبیات نمایشی در طول تاریخ محافظه‌کارتر از اجرای نمایش و شکردهای اجرای آن بوده است. شاید به این دلیل که در اچراهم چیزی به هم می‌ریزد اما در ادبیات نمایشی این اتفاق کمتر رخ داده است. من اساساً کردم نمایش نیز به چنین نحوی نیاز دارد. البته تا به حال حرکت‌هایی در این زمینه انجام شده، به‌طور مثال تمام کارهای آقای چرمشیر چنین ویژگی دارند و هیچ‌کدام از ساختار رایج تبعیت نمی‌کنند. به هر حال از چندنی پیش تصمیم گرفتم در شکل و شیوه روایت خلاقیت به خرج دهم. بعد از نگارش «خواب در فتنان خالی» متوجه شدم که بقدر این روش یعنی بازی با زمان در متن تحول ایجاد می‌کند. به‌طور مثال در «حواب در فتنان خالی» قصه از آخر

به اول روایت می‌شود. در «شکلک» نیز

می‌خواستم این روش را تکرار کنم در نتیجه دو راه را می‌توانستم انتخاب کنم: یکی اینکه ابتدا و انتهای نمایش‌نامه با هم تداخل داشته و به‌طور همزمان بیان شوند، به گونه‌ای که در پایان نمایش ابتدا و انتهای آن یک بار بیان شده باشد. شکردهایی این بود که مساله دو نسل یا دو خانواده با تفاوت ۵۰سال به کار گرفته شود. در نهایت این روش را انتخاب

حرف من این بوده که نسل‌های

آینده معلول فشارهای نسل‌های گذشته هستند و اگر آن کودک پیر است، بار تجربه‌های دشوار گذشته

را به دوش می‌کشد

و این دو خانواده بر اثر یک اتفاق در کنار هم قرار می‌گیرند اما در واقع داستان در دو زمان بیان می‌شود.

در نمایش‌نامه «شکلک» دو نسل را در

«شکلک» عنوان آخرین نمایش‌نامه نوشته شبنم است که توسط نشر نی منتشر شده است. این نمایش‌نامه داستان پسر و دختری را در دوره معاصر به تصویر می‌کشد که از شهرستان به خانه محروم‌های در تهران پناهمی‌برند. در این خانه تقابل دو نسل امروز و نسل دیروز شکل می‌گیرد و حاصل آن نوزاد کهنشالی است که گویش سال‌ها در این جهان می‌زیسته است.

رویداد تاریخی، داستان وقایع امروز با ۵۰سال پیش از ویژگی‌های نمایش‌نامه «شکلک» است. این نمایش‌نامه دو مین جشنواره تئاتر فجر اجرا و با استقبال مخاطبان روبه‌رو شد.

تقابل دو نسل

گفت و گو با نغمه شمینی: نمایش‌نامه نویسن

نگار بهرام

مقابل یکدیگر قرار داده‌اید. کودکی که در پایان نمایش و با آن شرایط خاص متولد می‌شود، نماینده چه نسلی است؟
حکام نگارش نمایش‌نامه نگاهم به آینده بود. در واقع می‌خواستم نگاه واقع‌گرایانه داشته باشم. حافظور که در نمایش‌نامه می‌خوانیم، کودکی که متولد شده، کودکی طبیعی نیست. چرا که او در بدو تولد پسر شده و حتی نسل قبل حاضر نیست آن را بپذیرد. حرف من این بود که نسل‌های آینده معلول فشارهای نسل‌های گذشته هستند و اگر آن کودک پیر است، بار تجربه‌های دشوار گذشته را به دوش می‌کشد و در پایان مادر جوان که متعلق به زمان حال است، مسئولیت آن چه را می‌پذیرد.

چرا «شکلک» را به عنوان نام نمایش‌نامه انتخاب کردید؟

از یک سو نام یکی از شخصیت‌های اصلی حسن شکلک است و از طرفی نمایش می‌خواهد بگوید که همه چیز یک بازی و مانند یک شکلک بزرگ است.

نقطهٔ آغاز کارهایی که در حال چاپ یا در دست نگارش دارید، بگویید.

نمایش‌نامه‌ای به نام «اسم‌های آسمان» کاستر می‌بازنده نوشته‌ام که به در زبان فارسی و فرانسوی اجرا شده و قصد دارم آن را به دو زبان منتشر کنم. اجرا شوند. چون پس از اجرای نمایش، نویسنده امرگ و شاعر و نویسنده‌ام که می‌خواهم اول پروژه اجرا شوند. چون پس از اجرای نمایش، نویسنده متوجه ایرادهای کارش می‌شود. همچنین پایان‌نامه دوره دکتری من با عنوان «تضامناخته اساطیر» در نشر نی در حال چاپ است.

انقلابی نیز پذیرفته شد که اولین دو میلیون نفر شرکت کننده و چهار میلیون نفر رسیده، ۲۲۲ نفر به عنوان برگزیده نهایی انتخاب شدند و جوایز را از آن خود کردند.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمحمد خاتمی در آخرین سال ریاست جمهوری خود چهار پرسش برای اجرای طرح مهر۹۷ طرح کرد:
-نسبت رشد عدلانی، آزادی، برابری و اخلاق در نظام «ادبیتابه» مهدوی
-مورد تقاضا با چگونه است؟
-کامی و اراده آدمی در رسیدن به این نظام نقش دارد؟

مهدویت در ادیان الهی به ویژه یهودیت، مسیحیت و زرتشت چگونه است؟
-از نفس مشروطیت و ملی شدن صنعت نفت و انقلاب بزرگ اسلامی ایران چه درس‌هایی می‌آموزیم؟
-ملت رشید ایران چه می‌خواست و به چه رسید؟

«اصلاحات در ۱۰-۱۵ سال اخیر در کشور ما تاکنون چه نقشی داشته است؟

مواج و دستاوردهای این چیست؟»

پاسخ دانش آموزان به این پرسش‌ها در یک کتاب با عنوان «ابرنش مهر ۹۷» مجموعه آثار برگزیده هنرهای تجسمی و نشریات دانش آموزان گردآوری شده است. در این کتاب، آثار دانش آموزان در رشته‌های نقاشی، کارپنکاتور و نشریات دانش آموزی که مرتبط با پرسش‌های مهر۹۷ بوده‌اند، آمده است. همچنین فیلمنامه‌ها و نمایش‌نامه‌های مرتبط با این پرسش‌ها را که فرهنگیان تولید کرده‌اند، در دو کتاب جایگاه نمایش‌نامه شده است. هر جلد از این مجموعه را که دبیرخانه فراخوان «ابرنش مهر ۹۷» تهیه کرده، در دو هزار جلد و با همکاری مرکز فرهنگی و انتشاراتی آفتابشار یافته است.

این مجموعه در سال ۸۲متمش و در سال۸۵توزیع شده است.

این مجموعه در سال ۸۲متمش و در سال۸۵توزیع شده است.

لایه‌فازی

جناب رستگار فاسایی، **مهاطوره** که می‌داند بسیاری از **اهل باب** معتقدند به **بُتر** در آوردن **موتون نظم فاعل** حتی آنها که **مجنوی داستانی دارند مثل اثر سترگ فردوسی**، باعث از دست رفتن **ارزش ادبیی آنها** می‌شود **نظراً چیست؟**

در تبدیلی یک اثر شعر به اثر یا به عکس، باید دید که هدف چیست. در اینکه کارها ما مقصد نداریم کاری نظیر اصل اثر و در سطح آن ارائه چون اصلاً چنین کاری از ما بر نمی‌آید بلکه هدف، آشنا کردن جوانان با موتوی مثل شاهنامه است که شاید فهم آنها برایشان دشوار باشد. ما با این کار آنها را با موتون ساده شده روبه‌رو می‌کنیم تا آنها را بخوانند و بفهمند و اگر بعداً به اصل کتاب مراجعه کرده، درک معنایشان آسان‌تر باشد.

اگر ما این موتون را امروز به اثر در نیآوریم، رابطه جوان‌ها و متون و جهان‌ها را با ادبیات قطع می‌کنیم چون آنها قادر به خواندن این موتون نیستند. ما آثار را به انجام چنین کارهایی می‌زنیم چراغی در ذهن آنها روشن کنیم تا در اولین فرصتی که استطاعت دادایی پیدا کردیم، بتوانند این کتاب‌ها را بخوانند و بفهمند.

آنچه شما به آن اشاره می‌کنید، درباره موتون دشوار کلاسیک مثل «مخزن‌الاسرار» نظامی صدق می‌کند اما درباره کتابی مثل «شاهنامه» که به زبانی قابل فهم سروده شده، و خواندن هم در بخش «شاهنامه و فردوسی» به آن اشاره کرده‌اید، ضرورت انجام این کار چیست؟

این زبان در روزگار فردوسی همه فهم بوده چراکه او این اثر را برای مردم عصر خودش سروده است اما امروز این ناچار شده‌ایم برای داستان‌هایی چون رستم و سهراب با رستم و اسفندیار و… از شاهنامه، شرح‌ها و توضیح‌های بسیاری حتی برای دانشجویان دانشگاه‌ها بنویسیم. ما این شرح‌هایی که از استنادنی چون آقایان امیری و شعاع وجود دارد.

ما در فهم این کتاب به دلیل تفاوت زبان و زبان‌متنوز هم مشکلاتی داریم که با اینکه به کارهای ما، توهم آنها را حل و اثر فردوسی را به زبان و درک مردم امروز نزدیک کنیم.

در مقدمه اشاره کرده‌اید که پایه بُتر در آوردن «شاهنامه» درصده‌دانشه و روح معنوی اثر را به مخاطب منتقل کنید
فصلنامه‌ای که کاری مثل «شاهنامه» روح معنوی اثر را با ساختار آنگر، خورده است و به بُتر در آوردن و شگفتن ساختار، تا حدی باعث از دست رفتن معنا هم می‌شود.

نه، من معتقد نیستم که با این کار معنای از دست می‌دهیم. البته می‌پذیرم که وقتی شعر حافظ، خیام، فردوسی و دیگران را به اثر در می‌آوریم، مسلماً قالب آرامی شکستیم و به تناسب قالب جدید، معنا هم تغییر پیدا می‌کند.

درست است که ما ساختارهای ادبی را به بُتر در می‌آوریم اما هیچ وقت ادعای نمی‌کنیم که کار ما برابر با اصل است چون هم عوض شده و هم ارزش معنایی اثر تا حدی پایین آمده است. البته این پایین آمدن ارزش در سطح مخاطب مورد نظر صورت می‌گیرد.

شما در مقدمه نوشته‌اید لایان هم می‌گوید که این کار

مدم درک و فهم درست متون نظم کلاسیک فارسی از جمله شکلاتی است که امروزه گریبانگیر علاقه‌مندان این آثار است از این رو برخی از آشنایان به ادبیات کلاسیک فارسی و اسنادان این حوزه در دانشگاه‌ها به منظور قابل فهم کردن این متون برای مخاطبان، آنها را به اثر امروزی درمی‌آورند. این کار معایب و محاسنی دارد که پرداختن به آنها، بهانه گفت‌وگویی این هفته ما با دکتر منصور رستگار فاسایی، مدرس زبان و ادبیات فارسی‌شد. ایشان یکی از شاهنامه‌پرومان مطرح کشور و مدرس آن در دانشگاه هستند و به تازگی مجموعه‌های هشت جلدی را با عنوان «دفعه‌های شاهنامه»** به بازار نشر عرضه کرده‌اند که تلخیص و بازنویسی «شاهنامه فردوسی به بُتر امروزی» است.**

دکتر رستگار فاسایی سال ۱۳۷۷ در قبا متولد شده و جزو اولین فارغ‌التحصیلان دوره دکتری دانشگاه تهران در رشته زبان و ادبیات فارسی است. از آنجا که علاقه اصلی وی، شاهنامه و اساطیر ایرانی است، موضوع بیشتر آثار وی نیز همین این زمینه است.

از جمله آثار دکتر رستگار فاسایی می‌توان به **تصویر افریسی در شاهنامه، ازدها در اساطیر ایران، فردوسی و هویت‌شناسی ایرانی** و… اشاره کرد. **دکتر رستگار فاسایی** علاوه بر دانشگاه‌های ایران، در کشورهای چون برزیل و هند نیز به تدریس زبان و ادبیات فارسی پرداخته است. **گفت‌وگویی** ما با وی پیش روی شماست.

نقالی مکتوب

گفت وگو با دکتر منصور رستگار فاسایی؛استادزبان و ادبیات فارسی

«شاهنامه انجام داده‌اید، ترساده و امروزی را ترجیح داده‌اید.

وقتی می‌گوییم بُتر فاعل، جنبه‌های ادبی برآمده دیگر غلبه پیدا می‌کند در حالی که در اینکه کارها مستقیم سادگی فکر و پیام اثر است که می‌تواند جوان را جذب و ترغیب کند که به سراغ اثر اصلی برود.

همین که درباره بُتر از واژهٔ «فاخره» استفاده می‌کنیم، خودبه‌خود از ویژگی سادگی و همه فهم بودن، فاصله می‌گیریم.

اگر به بخش‌های آغازین آثار توجه کرده باشید، می‌بینید که من کارم را با تشریح تقریباً فخر شروع کردم اما وقتی از جوان‌ها پرسیدم که این بخش‌ها بهتر است یا آنجا که به صورت ساده و امروزی نوشته شده است، آن‌ها همین شیوه را پیشنهاد دادند.

فکر نمی‌کنید آسان کردن معنا به تبیلی جوان‌ها در مراجعه به متون کلاسیک دامن می‌زند؟

اجازه بدهید اینقدر دربارهٔ جوان‌ها بی‌رحمانه قضاوت نکنیم چون نظام آموزشی ماست که این روش آموزش ماست که این متون را در دروس مقاطع تحصیلی نمی‌گنجانند تا به

تدریج درک و فهم آنها برای دانش‌آموزان و دانشجویان آسان شود. به دلیل همین کم‌توجهی‌هاست که وقتی الان به سراغ شاهنامه می‌روید، می‌بینید که مجموع دانش‌های شما برای خواندن آن کافی نیست.

من طی بیست و ۲۰ سال تدریس درهفتم تا دوازدهم آموزش با دانشجو وقتی متن را می‌فهمد و برای او جاذبه ایجاد می‌شود، تبیلی اش را کار نمی‌کناریم.

به نظر شما به بُتر در آوردن متون نظم و شاهنامه، کاری شبیه به نقالی با جاسی نوعی نقالی محسوب نیست؟

حتی اگر هم شبیه باشد می‌بینیم که بسیار خوب در جامعه جواب داده است چرا که بسیاری از مردم، شاهنامه و داستان‌های آن از طریق نقالی می‌شناسند بنابراین باید نوسنده‌ها را برای ارائه چنین کارهایی تشویق کنیم تا نمونه‌های خوبی نوشته شود و کسانی هم باشند که نفس کار را در رفع کنند و جامعه هم عادت کند این کارها را بخواند و بعد به سراغ شاهنامه برود.

خلاصه کردن آثار ادبیی کاری است که نویسندگان بزرگ دنیا مثل امیل زولا هم آن را انجام می‌دهند بنابراین نقالی هم که در واقع، خلاصه کردن اثر ادبی است، در صورت ایجاد جاذبه می‌تواند در تشویق مردم برای خواندن متون اصلی، مؤثر باشد.

از آنجا که **تأثیر هنرهای شنیداری در به خاطر سپردن مفاهیم**، بیشتر از آثار مکتوب است، به نظر شما بهتر نیست به جای بُتر در آوردن آثار ادبی معلوم از نوع «شاهنامه» که مابعت داستانی دارند، **نقالی را رواج** و گسترش دهیم؟

نه، اینطور نیست چون بُتر دانش شنیداری همیشه کمتر از دانش دیداری است. دانش وقتی کتابی می‌نویسد، مخاطبانان بی‌شماره چون آنها آزاد هستند که زمان و شیوه خواندن اثر شما را خودشان انتخاب کنند در حالی که باید زمینه‌های خاصی فراهم شود تا نمایش نقالی شکل بگیرد بنابراین اگر چه نقالی در ترغیب و تهج ذوق مردم مؤثر است اما نظر من در روزگار ما بُتر آن به اندازه کارهای نوشتاری نیست.

در مقدمه ذکر کرده‌اید که در انتخاب ابیات برای گنجاندن آنها لایه‌لای تر، معیارهای سادگی و برعکس بودن را در نظر داشته‌اید در حالی که در کار شما بسیاری جملاتی آمده‌اند است که فقط شکل روانی دارند و معاری از نکته خاصی هستند. به ویژه آنکه «شاهنامه ابیات پندآموز و حکیمانه بسیاری دارد که خواندن آنها می‌تواند برای نوجوانان بسیار آسان باشد.

من سعی کردم این ابیات را که نشان از اندیشه و جهان‌بینی فردوسی دارند، حتی المقدور در کار خود بیورم اما در جاهایی مثل داستان اوتیروان اقتدار از حکمت سخن گفته می‌شود که از راه حوزه‌های تعلیمی می‌گنجانم و آن‌را حسانه دور می‌کنم بنابراین از آوردن این ابیات برهیزر کردم. شاهنامه یازدهم فرهنگ ملی ماست بنابراین به بُتر در آوردن آن، کلیات اندیشه فردوسی باید نشان داده شود. کاری که من انجام داده‌ام، تلخیص به بُتر در آوردن شاهنامه است و سعی کرده‌ام این کار در عین حفظ ارزش‌های معنوی، دگرگونی و حسانس کار فردوسی انجام شود.

به نظر می‌رسد تمام داستان‌های شاهنامه را با همان سبوتن اصلی در کار خود آورده‌اید.
بله، حتی شاید بتوانم بگویم این کار اولین مجموعه‌ای است که از اول تا آخر یعنی «دوره پادشاهی شاهنامه را دقیقاً و بر طبق اصل اثر در خود گنجانده و در خلاصه کردن آن سعی شده است مابعت اصل اثر دست نرود و تبدیل به یک گزارش نشود. **شما برای بعضی ابیات، پاروئی آورده‌اید و در آنها واژه‌ها و حتی ابیات دشوار را معنی کرده‌اید اما این کار به صورت همه‌جانبه انجام نشده است. مثلا واژه‌های مثل «رشک» معنی شده اما واژه‌ای چون «هژده» نه چرا؟**

مشکل اینجاست که طی این سال شاهنامه خوانشی و تدریس شاهنامه به صورتی صورت می‌گرفت که معنای واژه‌ای را می‌دانم، دیگران هم آن را می‌فکند. این مسئله‌ای است که اتفاقاً شما باعث می‌شود، سراغ اثر بروم و مشکل آن را در جاب‌جای بعدی حل کنم.

چه مدت زمانی را صرف این کار کرده‌اید از چه منتهی به عنوان اساس کار استفاده کرده‌اید؟

حدود پنج سال صرف نوشتن این کار شد چون حتی در مراحلی تلخیص یک داستان یک ماه وقت می‌گرفت. برای کار هم از نسخه‌های مختلفی استفاده کردم.

تاریخ ادبیات فولکلور ایران

زبان عامه یکی از مهم‌ترین سرچشمه‌های ادبیات هر کشور است، به ویژه ادبیاتی که از آن با عنوان «ادبیات فولکلور» یاد می‌شود. از مهم‌ترین شاخصه‌های این ادبیات می‌توان به سادگی و بی‌زیبایی ساختار و اصیل و بومی واژه‌های به کار رفته در آن اشاره کرد. این دو ویژگی از آنجاستات می‌گردند که پدیدآورندگان ادبیات فولکلور هر سرزمین، عامه بومی آن هستند؛ مردمانی ساده که گریه‌ها و خنده‌هایشان سینه به سینه به گوش نسل‌های بعد رسیده است. همین انتقال سینه به سینه، ویژگی دیگر ادبیات فولکلور است.

ایران به عنوان یکی از کهن‌ترین تمدن‌های بشری که دارای سابقهٔ پرافتخار تاریخی و پیشینه ادبی سرشار است، این شاخه از ادبیات آن، همبای ادبیات کلاسیک کلام پررشته و به دلیل شگاهی بودن و دورمدانن از گزند نابودی که گریبان‌گیر آثار مکتوب کلاسیک است، توانسته از اصنام فرهنگ‌ها خود را به روزگار برساند؛ روزگاری که همه چیز در آن مکتوب و به سینه منتقل می‌شود.

طی یک قرن گذشته، به ویژه دو دهه اخیر، کتاب‌های بسیاری با موضوع ادبیات فولکلور ایران منتشر شده که نویسندگان آنها هم ایرانی و هم غیرایرانی بوده‌اند. یکی از این آثار، «ادبیات فولکلور ایران» نوشتهٔ ابهری سیدک، نویسنده اهل چک است. البته این کتاب در اصل برای گنجانده شدن در مجموعه‌ای با عنوان «تاریخ ادبیات ایران» نگاشته شده که به سرپرستی پابلو ریکسانداز آرن‌شناسی و زبان‌شناسی شرقی کشور چک به گزارش درآمد است.

طی چند دهه گذشته، بخش‌های مختلف این مجموعه از زبان‌های گوناگون به فارسی ترجمه شده، اما این بخش - که بخش بنجم این مجموعه است- در سال جاری برای نخستین بار از زبان آلمانی به فارسی برگردانده شده است. محمد آخگری، مترجم این اثر در مقدمه این کتاب می‌نویسد: مؤلف این کتاب با توجه به آگاهی عمیقی که از فرهنگ و آداب زبانی داشته یا پیشینهٔ علمی-تحلیلی، خاصنگه برخی عناصر فولکلوری، روند شکل‌گیری و تحول تاریخی-جغرافیایی و اجتماعی- فرهنگی و گروهِ حاملان فولکلور را در ایران و حوزه‌های فرهنگ ایرانی بررسی و مطالعه می‌کند و رابطهٔ میان ادبیات شفاهی و مکتوب و ادبیات نوین را نشان می‌دهد.

این کتاب شامل ۹ بخش است و هر یک از این بخش‌ها خود به عنوانِ مختلفی چون سیرکامل در ادبیات فولکلور ایران، نویسندگان دوران باستان، ادبیات طنز فولکلور، کتاب‌های خرافات و طالع‌بینی، مسخره‌های ایرانی و آزارش‌ان و… تقسیم می‌شوند.

«ادبیات فولکلور ایران» از انتشارات سروش در ۱۲۰ صفحه و با قیمت ۱۱۰۰ تومان منتشر کرده است.

سِمی خیری

گفت و گو با دکتر سید شهاب‌الدین صدر، رئیس کل سازمان نظام پزشکی

نشر در حوزه پزشکی

در دانشگاه برای دانشجویان پزشکی و دستیاران تخصصی تدریس می‌کنم. در کتاب «فیزيولوژی پزشکی» تألیف بخش قلب و عغد درون‌ریزه را برعهده داشته‌ام. عضو گروه مولفان کتاب‌های «اخلاق و تاریخ پزشکی» و «بیماری‌های شایع در مومس حج» هم بوده‌ام. همچنین نظارت بر ترجمه کتاب‌های «بیماری‌های تیروئید» America north «اسید» و «Rose»، «بچگانه ارتباط برقرار کنیم» و «فیزيولوژی قلب و سینه» IECG را نیز بر عهده داشته‌ام. بیش از ۳۰ مقاله علمی هم با موضوعات فیزيولوژی پزشکی در مجلات معتبر داخلی و خارجی منتشر کرده‌ام.

دوره‌نشر کتاب‌های **پزشکی مشکلات فراوانی وجود دارد** **عده‌دین مشکل این بخش را در چه می‌یابد و وضعیت نشر پزشکی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**
کتاب در جامعه پزشکی عصر مهمی است. سال گذشته ۱۲۰۰ عنوان کتاب در این حوزه منتشر شده که نتیجه فعالیت ۱۲ ناشر خصوصی و ۲۰ ناشر دانشگاهی هستند. البته فقط ۱۰ درصد این کتاب‌ها را ناشران دانشگاهی به چاپ رسانده‌اند. در نشر کتاب‌های پزشکی چند عامل مهم تأثیرگذار است و از جمله اینکه بسیاری از کتاب‌های مرجع و منابع درسی این رشته طی یک زمان‌بندی منظم به روز می‌شوند و ویرایش‌های جدید آنها انتشار می‌یابد اما بسیاری مواقع تا کتاب مراحل ترجمه و آماده‌سازی را پشت سر بگذارد، ویرایش جدید آن منتشر شده است. نکته دیگری که اساساً در تدوین کتاب‌های پزشکی به دلیل حساسیت و کیفیت مطالب اهمیت دارد، استفاده از تصاویر و کارهای گرافیکی است که باعث افزایش هزینه تهیه این کتاب‌ها شود.

در ضمن تئوری‌سناسی که برای تدوین این کتاب‌ها لازم است، باید ویژگی‌های خاصی داشته باشد. از جمله اینکه حداقل دانشجوی پزشکی باشند. علاوه بر این مسائل، به دلیل در دسترس بودن اطلاعات علمی به شکل‌های مختلف و از طریق اینترنت، انواع نرم افزارها و ابزارها -مرحجه دانشجویان به کتاب کشده است. اخیراً نیز موجی از خلاصه کردن کتاب‌های درسی به وجود آمده است.

اینگونه کتاب‌ها بیشتر مورد توجه افرادی هستند که در وقت‌های مختلف شرکت می‌کنند. این افراد به دلیل حجم زیاد منابع اصلی، کتاب‌های خلاصه شده را ترجیح می‌دهند. اما این افراد مطمئن

در مقایسه با کسانی که منابع اصلی را مطالعه می‌کنند، اطلاعات کمتری دارند، متأسفانه اینگونه کتاب‌ها با شمارگان بالا منتشر نمی‌شوند و نه تنها

اطلاعات کافی را به مخاطب نمی‌دهند بلکه باعث افت بازار کتاب‌های اصلی نیز می‌شوند. **سازمان نظام پزشکی اخیراً دستوری را ابلاغ کرده که بر اساس آن برای تبلیغات پزشکی، چاپ‌وجوب مشخصی تعریف شده‌است. این قانون در صورت اجرای صحیح مانع تبلیغات و اطلاع‌رسانی‌های نادرستی می‌تود که هم‌اکنون در این بخش وجود دارد. اما در قسمت نشر کتاب‌های پزشکی شاهد وجود کتاب‌های مستقیم که نه تنها ارزش علمی ندارند بلکه در راستای همان تبلیغات دروغین عمل می‌کنند. چرا در این زمینه قانونی برای نظارت بر این کتاب‌ها وجود ندارد؟**

بله، این نقص وجود دارد و این مسأله قابل تأمل است. وزارت ارشاد باید بر انتشار این کتاب‌ها نظارت داشته باشد و از آنجا که نظارت بر محتوای کتاب‌های پزشکی که امر تخصصی است، باید در این زمینه با کارشناسان این حوزه استفاده کند.

البته وزارت بهداشت هم باید در این حوزه نقش جدی داشته باشد.

این کار برای ما هم اهمیت دارد زیرا با توجه به وضعیت کنونی اختیاراتی که سازمان در حوزه آموزش مداوم دارد، امیدواریم بتوانیم در راستای

برنامه‌های گسترده‌ای که در حوزه آموزش و پژوهش داریم، به این مسأله هم بپردازیم. **سازمان در زمینه انتشار کتاب چه فعالیت‌هایی دارد؟**

با توجه به اینکه بخش مهمی از فعالیت‌ها به امر آموزش، بازموزی و اطلاع‌رسانی به جامعه پزشکی اختصاص دارد، چرا انتشارات مستقل ندارید؟ سازمان، کتاب‌هایی را منتشر می‌کند که اعضا پس از مطالعه آنها با پاسخ دادن به سوالات انتهایی آنها می‌توانند امتیاز بازموزی کسب کنند. از جمله این کتاب‌ها می‌توان به «خودآموز درمان اعتیاده اشاره کرد. این کتاب سال گذشته پس از اینکه تعدادی متخصص بر محتوای آن کار کردند، به وزارت

بهداشت عرضه شد که مورد استقبال قرار گرفت و تجدید چاپ هم شد. کتاب‌های دیگری هم با موضوع باروری و نابرابری و اطلاعات پزشکی در اینترنت به همین طریق منتشر شده‌اند. در ضمن کتاب «اطلاعات پزشکی در اینترنت» این ویژگی را دارد که برای تمام گروه‌های تخصصی قابل استفاده است و ۱۷ امتیاز بازموزی هم دارد.

در مجموع چندماهه است که جلدی وارد بحث تهیه و تدوین کتاب شده‌ایم و برای واردات‌دلی انتشارات نیز در حال برنامه‌ریزی هستیم. ولی الان هم که سازمان انتشارات ندارد، همکاران‌مان را در امر انتشار کتاب‌های حوزه پزشکی حمایت می‌کنیم. ما حتی حاضریم در چاپ‌وجوب امکانات سازمان با آنها مشارکت کنیم.

آیا سازمان در زمینه انتشار کتاب‌های پزشکی برای عموم مردم، کتاب‌هایی را منتشر کرده‌است؟
کار کرده است ولی در سال‌های اخیر، کارهای جدیدی را برای اطلاع‌رسانی عمومی در دست بررسی داریم تا از طریق ارتقای سطح علمی مردم، نقش در افزایش سطح سلامت و بهداشت جامعه داشته باشیم.

دوباره بچملانی بگویید که سازمان آنها را منتشر می‌کند یا از این جمله‌ها میجمله علمی سازمان نظام پزشکی، است که از مجلات علمی - پژوهشی معتبر و با سابقه کشور به شمار می‌آید و به صورت فصلنامه منتشر می‌شود. این مجله سال گذشته در جشنواره عوارومی جزو مجلات برتر پزشکی برگزیده شد. نشریه علمی «دانش پزشکی» هم یکی دیگر از این مجله‌هاست که سال گذشته در ۳۵ شماره و ۳۵ رشته تخصصی منتشر شد.

علاوه بر انتشار مجله، کار‌های علمی هم داریم مثل یکی از این مجله‌ها میجمله علمی «تدرستی» ما‌هنامه «بیک تدرستی» یا محتوای علمی برای استفاده خانواده‌ها منتشر می‌شود و اطلاعات علمی لازم در زمینه سلامت و بهداشت را به زبان ساده برای عموم مردم شرح می‌دهد.

در این گفت‌وگو شما به تعدادی مشکلات موجود در نشر پزشکی اشاره کردید، برای حل آنها چه پیشنهادی دارید؟

تألیف و ترجمه کتاب‌های علمی و تخصصی دشوار و هزینه‌چاپ آنها نیز زیاد است. این کتاب‌ها محدودیت زمانی هم دارند. وقتی قیمت زیاد باشد، روی فروش آن هم تأثیر می‌گذارد. بنابراین حمایت دستگاه‌های وزارت بهداشت می‌تواند تأثیر بسیاری در این زمینه داشته باشد. وزارت ارشاد نیز می‌تواند با ارائه تسهیلات به نشر کتاب‌های پزشکی، حمایت از مولفان و مترجمان و ارزیابی درست محتوای کتاب‌ها به حل شدن مشکلات نشر پزشکی کمک کند.

کتاب هفته
شماره ۱۷ / عید ۱۳۹۵

دوره جدید شماره ۳۴
شماره ۱۷ / مرداد ۱۳۹۵

درس‌های ژنتیک

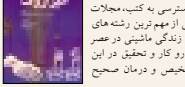
حداثیت ژنتیک پزشکی در این نکته نهفته است که از یک سو این رشته، دانشی صحیح و پویاست که بر پایه اصولی ترین مفاهیم زیست‌شناسی استوار شده و از این نظر یک علم پایه است و از سوی دیگر در دنیای واقعی زندگی مردم کاربرد دارد. از این رو با زندگی آنها می‌آموزد در حال حاضر کتابی که بتوان آن را به عنوان یک منبع آموزشی و کاربردی ارتباط با ژنتیک برای پرسنل بهداشتی و درمانی مورد استفاده قرار داد به زبان فارسی نگاشته نشده اما کتاب «درس‌های ژنتیک» به این امید نگاشته شده که باانتقال تجربه و نیز مطالب منتخب کتاب‌های معتبر موجود در زمینه ژنتیک، این خلأ تا حدی پر شود. موفک کتاب دکتر سعیدرضا غفاری، عضو هیات علمی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران تجربیات خود را که حاصل برخورد‌هایش با افراد گوناگون از جمله زوج‌های جوانی است که قبل یا بعد از ازدواج به دلیل نگرانی از ابتلای فرزندان‌شان به بیماری‌های ژنتیکی به ایشان مراجعه کرده‌اند، در این کتاب جمع آوری کرده است.

موفک، هدف از تهیه این کتاب و بیان مسائل نظری در قالب شرح حال‌های خانوادگی فرضی را نشان دادن ارتباط نزدیک فناوری ژنتیک با حربه کارشناسان نظام سلامت عنوان کرده است.

کتاب حاضر ۲۸۸ صفحه دارد و در قالب هشت فصل با عنوان‌های «مفاهیم پایه در علم ژنتیک»، «ژنتیک در پزشکی روزمره»، «مشاوره ژنتیک»، «دوران قبل از بارداری»، «دوران نوزادی»، «دوران پرگسالی»، «تکامل خدمات ژنتیک» و «مشاوره ژنتیک در ایران و جهان» تنظیم شده است.

درس‌های ژنتیک را مسئول انتشارات اندیشه‌سرا در شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و با قیمت ۶۸۰۰ تومان منتشر کرده است.

اصول و تکنیک‌های روش جراحی الزاروف

اطلاخ از نکات علمی و تحقیقات روز پزشکی بدون دسترسی به کتب، مجلات و انتشارات سالانه غیر ممکن است. ازبندی نیز یکی از مهم ترین رشته های تخصصی پزشکی است که به دلیل گسترش روزافزون زندگی مأمینی در عصر حاضر، توجه به آن هر لحظه مهم تر می‌شاید. ازاین رو کار و تحقیق در این زمینه و نگارش کتاب و مقاله، کمک بزرگی به تشخیص و درمان صحیح بیماران به حساب می‌آید.

این کتاب، نتیجه مطالعه منابع تخصصی ۱۰۰ اسامه اخرازیبندی به شمار می‌رود. مولف آن دکتر محمود کرمی مبارکه استادیار گروه ارتوپدی دانشگاه علوم پزشکی کرمان است که پیشتر مطالب آن را از کتابخانه بیمارستان Kng لندن تهیه کرده است. مولف، در انتهای هر بخش نیز نکات مهم، نقد، خلاصه مطالب و تجربیات خود را عنوان نظر موفک، مطرح کرده است. تهیه و تدوین این کتاب بیش از دو سال به طول انجامیده و برای آشنایی دانشجویان و متخصصان ارتوپدی با مبحث الزاروف مفید است.

در حال حاضر این روش در جهان و به‌ویژه در کشورهای بلوک شرق برای درمان بیماری‌های ارتوپدی جایگاهی خاصی دارد و هر ساله بسیاریها و کتگر‌های متعددی با هدف ارائه روش‌های نوین در این رابطه

برگزار می‌شود.

کتاب مذکور ۳۳۲ صفحه دارد و شامل ۳۷ فصل است.

اصول و تکنیک‌های روش جراحی الزاروف را نشر طبیب در شمارگان ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۳۵۰۰ تومان در بهار ۸۵ منتشر کرده است.

زهره نیلی

انجمن فرهنگی نثران کودک و نوجوان به پیشنهاد کمیسیون روابط عمومی این نهاد بر آن شده است تا طی مراسم کتاب‌های مناسب برای کودکان و نوجوانان را معرفی بر از نثران برگزیده‌ای که به چاپ آنگونه کتاب‌هاست گنדה‌ده، تحلیلی و قدردانی کند.

«جشنواره کتاب‌های مناسب ارایل شهریورماه برگزار می‌شود تا بهترین‌ها و مناسب‌ترین‌ها را برگزیند که چند هفته پیش معرفی شده‌اند و پربین دوباره آنها نه‌شور و شوقی را در نثران و پندآموزندگان آنها به وجود می‌آورد و نه برای خیرنگاران حوزه کتاب، خیرعاف و تازه‌ای به شمار می‌رود. چرا کتاب مناسب؟ اصلاً تناسب به چه معنی است؟! و پرسش‌هایی بود که در ذهن ما نیز چرغ زو و ما را بر آن داشت تا باقی‌مانده نثر کاران این جشنواره به گفت و گو بنشینیم. جشنواره‌ای که بر آن است به تقدیر از نثران برگزیده و آثار مناسبی که تولید کرده‌اند بپردازد.

بروز، سرپرده، هم‌بروب‌رابط عمومی انجمن فرهنگی نثران، آنگونه انجمن اصلی این برگزاری این جشنواره را

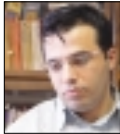
لذت؛ اصل فراموش شدهٔ کتاب کودک

درباره جشنواره کتاب های مناسب

تایرگذار پدید آید، قدردانی شود.

اسدالله شعیانی، شاعر، نویسنده و یکی دیگر از اعضای کمیسیون روابط عمومی که مدیریت نثر نوکا را نیز بر عهده دارد، اظهار می‌دارد در این جشنواره، ارزیابی کتاب‌های کودک از منظر نثران صورت گرفته است تا ضمن توجه به محتوا، به صنعت و هنر نثر نیز اهمیت داده شود.

وی داری این جشنواره را معنات با جشنواره‌های دیگر می‌داند و ادامه می‌دهد: «ما در این جشنواره بر آن بودیم که به فعالیت نثران توجه و نثران حرف‌های نوآور و بهترین‌ها را زده، مترجم و پدید می‌آورند، معرفی کنیم. شهرام اقبال زاده، مترجم و منتقد کتاب کودک و یکی از داروان این جشنواره با اشاره به تفاوت‌های این جشنواره با مراسم مشابه آن می‌گوید: «ما هیچ محدودیتی برای انتخاب کتاب مناسب، داستانی و غیر کتاب را که از لحاظ فرم و محتوا اثر درخبر و مناسبی بود، برای معرفی برگزیدیم برای مثال در انتخاب کتاب‌های داستانی به موضوعات متنوع و گنش عناصر داستانی توجه کردیم و در زمینه انتخاب کتاب‌های علمی به نو و روشمند بودن

یزدی سریزدی

منصور جام‌شیر

اسدالله شعیانی

شهرام اقبال زاده

آنها اهمیت دادیم همچنان‌که از کتاب‌سازی و گرافیک کارها نیز غافل نبودیم.

یکی از کارشناسان حوزه نثر کودک و نوجوان «مناسب» را از واژه‌ای نسبی می‌داند و اظهار می‌کند: «من با فهرست‌دهان مخالفم چرا که فکر می‌کنم نباید جامعه را به فکرتیرون عادت داد بلکه باید به خوانندگان اجازه داده شود در فرایند انتخاب کتاب، حضور فعال داشته باشند. بخوانند، فکر کنند، توضیح بخواهند و آن‌گاه برگزینند. البته اعضای انجمن و هیأت داروان نگفته‌اند و معتقد نیستند که فقط کتاب‌هایی که مالتخاب کرده‌ایم مناسب هستند و جز این نیست بلکه فقط به بررسی آثار منتشر شده پرداخته و خوانند بهترین‌ها از نگاه خودشان را به خوانندگان پیشنهاد کرده‌اند.

او عرصه ادبیات را میدان سابقه نمی‌داند و معتقد است: «نگاه حزبی بر ادبیات حاکم نیست بنابراین همه گروه‌ها باید نظر بدهند و بهترین‌ها را انتخاب کنند. البته کتاب‌های مناسبی که در این جشنواره برگزیده می‌شوند، از نظر داروان جشنواره که تعدادشان بسیار کم است مورد بررسی قرار می‌گیرند در حالی که نظر پدر و مادر، مربی،

روایت، داستان پردازی درباره یک قهرمان است

روایت به باور فرای، متنی است که در مورد یک قهرمان یا یک شخصیت داستان پردازی می‌کند؛ داستانی که در محیطی خاص روایت می‌شود.

دکتر بهرهاد احمدیان، در پنجاه و سومین نشست تصویری کتاب کودک که ۲۲ مردامه‌ده در خانه کتاب برگزار شد با بیان این مطلب گفت: «راسطو، درام را محاکماتی را یکی عمل می‌داند و بر اتفاق بسیار تکیه می‌کند؛ اتفاقی که بر جزئیات لذت بخش مبتنی است.

از این رو فرای نیز با تأیید نظر اراسطو بر این باور است که روایت، متنی است که در مورد یک قهرمان یا شخصیت، داستان پردازی می‌کند و این داستان در محیطی خیره‌وایی شکل می‌گیرد. برای نمونه هنای فلسفی، داستان پردازی نمی‌کنند و تنها به بازگفتن و ارائه گزارش از واقعیت می‌پردازند.

وی باستانی‌ترین شکل روایت را از دیدگاه فرای، روایت اسطوره‌ای دانست و افزود: «بسیاری از فلاسفه یونان و اندامر حماسه‌ها و اساطیر این سرزمین هستند؛ اساطیرهایی که تا قبل از زئوس، دی‌مادار بودند و از زمانی که انسان از آلد گیهان زاده شد، غیرمادی شده و انسان - خدایان پدیدآمند و این یکی از ویژگی‌های زمانس است.

وی همچنین افزود: «در متن زمانس، طبیعت و انسان با یکدیگر در ارتباط هستند به همین خاطر در پاره‌ای از تصاویر می‌بینیم که برای خورشید ماه، چشم و آبرو ولب و دهان می‌کنند و این همان یکی شدن انسان و طبیعت با یکدیگر است و این برخلاف ترازوی است.

کندیار و خود مخاطب نیز بسیار مهم است

همچین از آنجا که مخاطبان آثار گوناگون، یکسان نیستند

و همانند یکدیگر فکر نمی‌کنند، تعریف‌های آنها از کتاب

مناسب نیز همسان نیست.

وی لذت بخشی را اصل فراموش شده کتاب کودک می‌داند و معتقد است: «کودکان باید از کتاب و مطالعه آن لذت ببرند به همین دلیل نمی‌توان تنها به محتوا توجه کرد و با نظریت آن، ضعف تکنیک را پوشاند بلکه باید اجازه داد تا هر کدام به راه خود بروند. همچنین در نظر گرفتن گروه‌های سنی و تولید آثاری

منطبق با هر دهه سنی است بسیار وارد، ضمن اینکه نباید روحیات و علاقه بچه‌ها را نادیده گرفت. البته

اسدالله شعیانی نیز اظهار می‌کند: «نظر داروان و اعضای کمیسیون روابط عمومی بر این بود که این انتخاب در درجه اول، میان اعضای انجمن و در سطحی محدود برگزار شود و از نثران برگزیده تقییر به عمل آید از این رو علاوه بر داروان، خود نثران نیز به عنوان افرادی حرفه‌ای و آگاه اطلاعات خود را در اختیار یکدیگر قرار دادند و به ارائه و همکاری پرداخته.

شناخت مخاطب کامل نیست و همه چیز جنبه نسبی دارد.»

داشته.

۵۵۰ نفر عضو انجمن فرهنگی نثران کودک و نوجوان

هستند که ۹۸٪ از آنها در این جشنواره شرکت و کتاب‌های

خود را برای انتخاب و معرفی ارسال کرده‌اند. بروز سریزدی در این باره می‌گوید: «هر کدام از نثران، پنج عنوان از کتاب‌های خود را ارسال کردند و دوران طی سه مرحله به بررسی آثار پرداختند و برحسب دانش تجربه خود، کتاب‌های مناسب را برگزیدند تا از نثران آن تقدیر کنند. امبولیوم با حمایت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رفع نواقص و کاستی‌ها در سال‌های آینده بتوانیم به این جشنواره جنبه ملی و اثرشنکلی بدهیم.»

جام‌شیر نیز بیان می‌کند: «۹۰ نثر عضو انجمن هر کدام پنج اثر از آثار خود را ارسال کردند و دوران پس از بررسی اولیه، ۱۰۰ کتاب را برگزیدند که از این میان ۲۰ عنوان، مناسب تشخیص داده شد. اگرچه معتقدیم کتاب‌های

بسیاری از آنها برگزیده‌اند چرا که به اعتقاد او، این شناختی، ذائقه داروان را به هم می‌ریزد و انتخابی شناخته و سطحی را موجب می‌شود.

وی همچنین معتقد است دیدگاه‌های داروان باید تکثیر و جامع‌تر ضمن اینکه بهتر است توجه‌ها فقط به ما و توانایی‌های مختلف انفرادی حواسن شود که به مطالعه کتاب‌های گوناگون و صحت‌درا، کیفیت آنها بپردازد. این نویسنده و مترجم کودک به حلقه مفقوده نثریات فعال این حوزه کودک اشاره می‌کند می‌گوید: «برگزاری این جشنواره‌ها به ارائه فهرستی از کتاب‌های برگزیده داروان می‌انجامد. از طرفی مطالعه‌ها و نثریاتی هستند که به طور تخصصی به کار کودک می‌پردازند و نقدی را منعکس می‌کنند که حتی پدر و مادرهای تحصیل‌کرده نیز قادر به برقر کردن ارتباط با آنها نیستند. چیزی که در این میان گم شده، نثریاتی هستند که به تفاهای گوناگ و بپردازند و خوانندگان بتوانند آنها را ارتباط برقرار کنند و به یک شناخت نسبی از آثار ارزنده برسند.

مناسب و نثران برگزیده بسیاری وجود دارند که ما به آنها نپرداخته‌ایم اما بر آن هستند با کسب تجربه و دانش

به این انتخاب‌ها معرفی دیگر نثران نیز

اعضای انجمن، طبق آراء، کتاب‌های منتشر شده از سوی

اعضای انجمن فرهنگی، ۷۷ درصد کل تولیدات نثران

دولتی و خصوصی از دایر گرفته است و از بین ۱۳۷ نثر

فعال کودک که در نمایشگاه حضور یافته بودند،

پیش از ۲۰ درصد را اعضای انجمن فرهنگی تشکیل

می‌دادند.

وی بزرگ‌ترین جلوه برای کتاب را در دسترس قرار

تصویرگر، ناشر و.. قدردانی می‌شد نه از کتاب اما

می‌خواهیم از کتاب تجلیل کنیم و از نا در دسترس

علاقه‌مندان قرار دهیم. این آرزوی آقای سریزدی هم

هست که ارشاد، شوردرای و سازمان‌های مرتبط - با

همکاری یکدیگر - مکانی را به نثران اختصاص دهند تا

آثار خود را عرضه کنند و در اختیار علاقه‌مندان قرار

دهند.

اعضای انجمن روابط عمومی بر این بود که این انتخاب در

درجه اول، میان اعضای انجمن و در سطحی محدود

بگزار شود و از نثران برگزیده تقییر به عمل آید از این

رو علاوه بر داروان، خود نثران نیز به عنوان افرادی

حرفه‌ای و آگاه اطلاعات خود را در اختیار یکدیگر قرار

دادند و به ارائه و همکاری پرداخته.

حسن سطلق

علت اینکه انجام این کار مدتی به تأخیر افتاد، چه بود؟
اواسط سال ۷۷ که گفت‌وگو با خاطرنویسان جنگ و دفاع مقدس به عنوان مرحله نخست یک طرح پژوهشی به من واگذار شد، البته طرح و پیشنهاددهنده اصلی راهنمایی این کار، که مرا از ذکر نام خود سخت پرهیز داده‌اند- از دور و نزدیک کم و بیش بر چگونگی انجام این کار نظارت کردند و پاسخگویی پرسش‌هایی بودند که در هنگام نگارش من پیش می‌آمدند. افزوناً گفتۀ آنکه که پا در درگاه‌گفتیم و نوشتن‌های آن را از نزدیک آموخیم، در پیتم که چندین‌جا ها و ظرافت‌های آن تا چه حد است، تولید مهم‌ترین دشواری این کار صبر و شکیلی‌بر نامالیجات و نتگانهایی بود که گاه رخ می‌داد و پیوسته و امکان‌نیاز و گفت‌وگو با آنها را دشوار کرد؛ آیا با دربار معشایه به خلفه و عده و می‌باشند، برخی دیگر هم در شورشبان جاهای ورتافته زندگی می‌کردند. بعد مسافت بر مشکلات ناشی از زمین وخت و تغییر وقت ملاقات و گفت‌وگو می‌افزود. همچنین بعضی افراد حاضر به صحبت نبودند و خوش تر می‌داشتند خاطراتشان را کسی نشنود و بخواند.

همراه با همراز صامت اما جسور من در تمام این مسیر پرتلاش ورتشیب و پیونددهنده من با آن جمع پریشان، صیقل صورت کوچکی بود که با آشنایی سیری ناپذیر، تمام آنچه را که از زمانهای وختی می‌شد به خاطر می‌سپردم.

شنیدن تمام آن ادعایی‌نظم و ششیرین‌باری من که تا آن زمان چنگار می‌خورد، از زبان سوری و ساکت‌کتاب‌شونده، یوم حضور در راولپی حی حاضر، خوانده‌ها و شنیده‌های من از جنگ را جان بدیلا می‌بخشدند.

پس از یک سال اندکی، بی‌سفر آنگه‌ها در تجربه اندوزی، با دست‌به‌داری گرفتار به پایان رسید.

البته بدینست در اینجا به نکته اشاره کنم که ناموسانه در جریان تغییر مدیریت سفارش دهنده طرح پیش آمد و چاپ و انتشار این کتاب را که می‌بایست در سال ۹۸۸ صورت می‌گرفت به تأخیر انداخته و باوقته‌ای پنج ساله این اثر به بازار نشر عرضه‌شد. در حال حاضر نمی‌توانم بگویم چه راه فرود

موم

پچه‌ها/انگهگان/ آئشم می‌زند/ عمق چشمانتان/ از من طوطی روز را می‌پرسد و از بازگشت به وطن/ می‌گویم

پچه‌ها

نگذارید تا فرود منتظر بایتم اگر فردا را کم کنیم

عصر ما تلف خواهد شد.

این روزها که لیان عزیز در تب و تاب آش و عطشی می‌سوزد، اشعارشاعران معاصر عرب که در سوگ فلسطین و مقاومت این سرزمین در

سال‌هایش به هست بر می‌اندوزاناد ادب دفاع مقدس ، پژوهشی عالمانه و مؤثر در قالب گفت‌وگو با نسل اول خاطرنویسان دفاع مقدس بر پیشانی سید ابوالحسن که البته با گذشت ایام این دوران در خشان و عزیز و غیر قابل فراموشی پنهان‌شد تا اینکه روزی به رسم خانه کعبی و جست‌وجوی بر بافتن گنج‌های از یادرفته، شمال این پژوهش زرف رخ شود اما بعد از پیدایی تو شاید به نوبی در کنج زاویه احوال چندی مهمل ماند و البته حق آن بود که تاریخ انتشار بازماند تهیه و تدوین کار متین می‌شد.اما.

صحبت از کتاب خواندن «یادنگاران» است و آنچه مورد شد، قسمتی از مقدمه ناتر بر پی صفحات آغازین این کتاب است «یادنگاران» مجموعه‌ای است که در آن به گفت و شنود با خاطرنویسان دفاع مقدس پرداخته شده و رحمت آن را نیز خاتم موزن برپایان کشیده‌اند. بر کسی پوشیده نیست که نسل اول خاطرنویسان دفاع مقدس خاک‌راه‌های اول این عرصه را شکفته و شرایط را برای شکل‌گیری و بازروشدن این گونه ادبی مساعد کردند.

خاتم موزن پویان که کارشناسی زبان و ادبیات فارسی است و در زمینه‌های چون روزنامه‌نگاری و تدریس نیز فعالیت داشته، مجموعه پژوهشی «یادنگاران» را با تلاش از رشتهد و مستر سرخ‌علی

سالهای ۱۳۷۸ تهیه کرده است.

این مجموعه حاصل گفت‌وغل و تبادل‌ایشان در روزهای پنهان و آشکار آثار محکوب و دست‌فصله مقدس است که در قالب کتاب خاطره منتشر شده. توجه به پیش‌زمینه‌ها و می‌زمینه‌های مؤثر در

تشوین و توضیح نویسنده‌گان برای حضور در صحنه‌های تیرودنگارش و واقع و حوادث آن روزگار و همچنین تبیین دغدغه‌ها و آرمان‌های خاطره‌گیران، از جمله ویژگی‌های موردتوجه ایشان در تهیه و تدوین کتاب حاضر است.

با ایشان گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در پی می‌آید.

یادی از یادنگاران

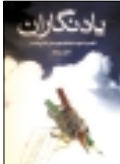
گفت و گو با معزز یرینیان، بیژر هاشگر و نویسنده

به دوسری داورمی که تا آن‌اگر این کار در همان سال ۹۸ چاپ می‌شد، به سبب مساج و سوابق سرد یا غیر ارادت‌گند نامرد

که به هر حال عمل زمان‌مغیر مهمی بود اهمیت‌بخشی و برجسته‌سازی نکتاتی است که این مصاحبه‌ها مرصده و شرح و توضیح آنها بوده است. شاید تنها وجه سومندی که برای این تأخیر می‌توانم قائل شوم این باشد که هم من و هم مصاحبه‌شوندگان این کتاب اکنون از پس این سال‌ها توانیم دگرگونی خود را احساس کنیم.

گفت‌وگو با خاطرنویسان جنگ چه ویژگی و اهمیتی دارد و این امر را تا چه حد ضروری و اساسی می‌دانید؟
به نظر من گفت و شنود شیوه‌ای است که بسیاری از مکاتبات یا ممان‌پنهان‌شده‌های فردا بدون می‌گشاید و نیز پنهان‌داشته‌هایی که گاه فرد میل به گفت و نوشتن

کوشش برترین کتاب دفاع‌مقدس برگزیده شده باشد و سوم، افرادی هستند که حتی اگر آنها برگزیده نیست

باید بودن موضوع، محتوا یا زاویه دید، به کارشان برجستگی خاصی بخشیده باشد. با این حال همچنان تعداد افرادی که باید سرآستان می‌رقبیم، زیاد بودند بنابراین از بین افراد واجد شرایط به انگیزش‌ناووبت‌بندی صورت گرفت.

آیا شما هم خاطره‌رمانه‌آور لوله‌عقل آثار داستانی در ادبیات جنگ می‌دانید؟

پاسخم به این سوال مثبت است. من داستانی را که ماده اولیه آن از خاطره گرفته می‌شود قوی‌تر و اثرگذارتر از داستانی می‌دانم که بکسر از عناصر غیرواقعی سرچشمه می‌گیرد بنابراین خاطرات جنگ به جهت آنکه این ظرفیت را دارند که دستمایه یا حوامیه‌حلق آثار داستانی قرار بگیرند، بسیار حائز اهمیت هستند چنانکه در حال حاضر داستان‌هایی که با بهره‌مندی از خاطرات ساخته و پخته‌اند و نوشته‌شده‌اند انگار شسته‌اند، به نظر من همچنان قابل‌بسی‌های بسیاری در ظرافت وجود دارد که هنوز از قبه به فعل درنیامده و در قالب داستانی بازگو نشده‌اند که باید مورد توجه قرار بگیرند.

اگر مطلب دیگری راجع به کتاب وجود دارد بفرمایید؟
شایسته است سخن بایتم من، ادای این باشد به استنادی که با فرخ نظری، مجمل‌مظهور و بروز به تمام نوآمده‌ای

چون من داده‌اند که به هر حال در بین اول‌فلم، نامی و

جایی نداریم اما این انتقار می‌کنم که راه نمود را در زمینه اشکاف و هویتی که هر فرد از رنگارنگ خلق خویش کسب می‌کند، با قلم انجام کرده‌ایم و در بازار حرفه و کار بازار کسی شهره

شده‌ایم که با قلم، دوستی و آشنایی دارد.

نکار نمی‌کنم این موفقیت بزرگی است که اگر باری بزرگوارانی چون آقای علیرضا گمری و آقای مهدی قهرمانی نبود، هم اکنون به شمال دیگری مشغول بودیم. البته همه متعلق فرمت و آرزو و نوشت‌گامی خود را دارند اما به هر حال مشغول شدن به حواری که در گفت‌وگوشان شن

و گفت با کتاب و اهل کتاب است، معنای عظیم است که تعبیر هر کسی نمی‌شود.

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

چون من داده‌اند که به هر

مانعی ندارد باوجوداین بیبید!

«لطیفه‌های بامزه» با طرح جلد چشم‌نوازش مرا یاد قصبه‌ریزی و کافور و اینها انداخت و کفتم باز هم با کتابی تکراری و شاید هم دچار کمبود ملاحظت و...

روبرو شده‌ام.

ناشر نه چندان معروف لطیفه‌های بامزه به هر دلیل کتاب نسبتاً خوبی را با بایف اسمعیل شاهرودی

بیشتر این لطایف سابقه تاریخی دارند و روایت رویدادهایی چه بسا واقعی هستند. موفق، خود در این باره می‌گوید:
لطایفی که در این مجموعه از نظر خوانندگانی گرامی می‌گذرد، سال‌ها پیش جمع‌آوری شده و منبع این نکات، کتاب‌های متعددی بوده که نگارنده از بین لطایف آن دست‌چین و انتخاب نموده است و پایه مبرورایم و سایرین دراز از دیگران شنیده است. اسمعیل شاهرودی در مقدمه کتاب خود به اختصار در تعریف لطیف و نظم مطلق آن بیان کرده است که از دیدگاه پندآموز و کاربردی وی حکایت می‌کند.

آن طوری که شایع است، اثری‌ها با وجود مشکلات فراوانی که از جهات مختلف گریزانان را چسبیده و رها نمی‌کند، موجودات خنده‌وو یا مسافلی هستند و همین دلیل ناپل عاشقانه در میان اثری‌ها که حدود ۷۰ میلیون نفر هستند، شاید بیشتر از مبادئه احساسات درجین باشد (البته چینی‌ها بابت زودتر همه چیزشان بشکنند، مخصوصاً صد و بیفتی شان!) که دوروبر یک و نیم میلیارد نفر جمعیت دارد و همه در حال موباز کردن اجناس ساخته هم‌جهان هستند.حالا شما لطیفه بسازید!دانه‌ها جدا هم عایت و زوایای به مردم ایران اتفاق عجیب و غریب در دنیا هستش آورده می‌رود و موردی اینجا انا اناخته و می‌اندازد.الله قول کریم می‌دونه.طرح و گرافیک بیست جمله حال کردید؟! حال کردید یا این فعل!؟

برای آنکه فکر نکنید همین طوری دلیل و کیلویی (مثل ساعت‌های چینی که قیمت یک کیلو از آنها کمتر از قیمت یک کیلو پشمک است) داریم از کتاب «لطیفه‌های بامزه» تعریف می‌کنیم، مجبوریم نمونه‌هایی از لطیفه‌های این کتاب را

برایتان نقل کنیم:

- یکی از اسامید که در خواس برپی شهرت زیادی داشت، روزی در خیابان به یکی از دوستانتش برخورد کرد و پس از احوال‌پرسی گفت: خواهش می‌کنم فردا شب برای صرف شام به منزل ما مشرف بیایید.
شما آقای دکتر بیزن هم خواهان آمدن آن مرد بیخندنی زد و جواب داد: هوی! استاد! من خودم دکتر بیزنم، شما استاد گفت: «معنی ندارد، با وجود این... بیاید!»

- شخصی خیر مرگ خود را در روزنامه‌ای خوانده متعجب شد و به دوست خود تلقن زد و او پرسید: خیر مرگ مرا در روزنامه خواندی؟ دوستش با خونسری دی پاسخ داد: بیه! حالا کی بینم از کجا داری صحبت می‌کنی؟

- در یکی از جلوه‌گویی‌های جنوب تهران برای

برای نهار خوردن به اینجا مشرف می‌آوردند... «باغیان‌های، پسر! بالای درخت چه کار می‌کنی؟ پسر! هیچی! یک سیب افتاده بود زمین، دارم آن را می‌گردم پسرچایان!

این کتاب ۱۵۰تومان بیشتر نمی‌ارزد و گر نه روی آن می‌زدند مثلا ۶۰۰تومان!

○ یکبار در جایی گفته بودم «کاریکلمانوره یعنی کاری کنیم که کلمات را به تور بیندازیم، یکی هم گفته بود کاریکاتور یا کلمات یعنی کاریکلمانور، نظر مبارک خودم را بیشتر پسندیدم. از آنجا که در کاریکلمانوره، طنز و کنایه کاربرد گسترده‌ای دارد، خواستم کسی با آن شوخی کرده باشد، حالا این تور انداختن دشواره دارد و به همین سادگی نیست. در این‌دانشان در زبان فارسی کنایه است از به چنگ آوردن و شکار کردن چیزی خاص و زنده و احتمالاً نادر است، کسی که تور می‌اندازد باید مهارت ویژه‌ای در این کار داشته باشد. اگر قرار باشد هر کسی از راه می‌رسد، برآورد و تور بیندازد

به هر جا دلش خواست، سنگ روی سنگ بند نمی‌شود. این توره‌های مسافرتی را که دیده‌اید! این همه مسافرتکش در شهر وجود دارد اما توره‌های مسافرتی کارشان باکلاس تر و خاص تر است. ماشین‌های معمولی، مسافران را فقط سوار می‌کنند اما توره‌های مسافرتی کارشان باکلاس تر و خاص تر است. ماشین‌های معمولی، مسافران را فقط سوار می‌کنند اما توره‌های مسافرتی هماغطور که از ریختن اسفشان پیداست، مسافران اتوری می‌کنند و بعد سوار می‌کنند. شما دیده و شنیده‌اید که تور یا توری به پارچه‌ها و بافته‌های جداکننده‌ای می‌گویند که شکل خاصی دارند. این توضیحات، می‌بینید چقدر کار کسی که می‌خواهد تور بیندازد دشوار می‌شود. پروریز شاپور از آدم‌هایی بود که کلمات را خوب توری می‌کرد و در

این کار مهارت ویژه‌ای داشت. مرحوم شاپور خیلی از کلمات و تعبیر‌های دلنشین را به تور انداخته است و در میان علاقه‌مندان به ادبیات طنز، هواداران فراوانی هم پیدا کرده است. آثار پروریز شاپور در زمینه «کاریکلمانوره» مشتمل بر چند جلد کتاب نسبتاً حجیم است و نسبت آن به SMSهای آسانم‌ی مثل نست چوب کبریت بی خطر زنجان یا مازنجان اصفاغان است. البته بایدآورنده محترم SMSهای آسانم‌ی درویش تر از آن هستند که از این مقایسه آورده خاطر بشوند اما ما به لحاظ وظیفه روزنامه نگاری و غیوه از همین جا به خاطر این مقایسه از آقای علی درویشانی بوزش و غیوه

می‌طلبیم.
شاعری بی‌ملاحظه در این باره می‌فرماید:
یکی طرفان SMS نسبت است اغذای صبح پرخیزان!
حلیم است!امان این همه آثار کم حجم!چرا شاپور آثارش حجیم است؟!»

SMSهای آسانم‌ی از آسانم به زمین نیامده بلکه احتمالاً آقای «علی درویشانی» روی زمین نشسته و آنها را پدید آورده است. دانشم فراوش می‌کردم.

زمستان فصل ماقبل بهار است

ناصر قیض

حالا که اسامید و دانشمندان تنوع از جمله خود ما «کاریکلمانوره» را موشکافانه معنی کرده‌اند، یادآور مفهوم کاریکلمانور از زبان آقای علی درویشانی هم بشویم: «کاریکلمانوره جملاتی است که برای تفکر، تعمق و یا شادی و خنده یا ترکیب کلمات منجاسی متضاد و همچنین مفاهیم متضاد و... که گاهی با بازی با کلمات هم نمودار می‌شود.

بایدآورنده این اثر در مقدمه مختصر و مفید کتاب خود نوشته است:
شاید زمان کوتاهی است که بایده‌ای به نام پیام کوتاه SMS در جامعه جوان و پر نشاط ایران عزیز رایج شده است اما رشد روزافزون استفاده از آن و رفتن به سمت رسومی که به حق نمی‌توان کارایی اصلی آن نامید، موقف این اثر را بر آن داشت تا مجموعه کاریکلمانوره‌ایش را جهت اشاعه و فرهنگ سازی در این زمینه جوانان دهد چرا که حتی اگر بخشی از این نوشته‌ها و جملاتی که حاصل مدافعه و تعمق و تفکر در کلمات و همچنین مسائل اجتماعی است، در پیام‌های کوتاه به کار گرفته شود، بی شک می‌تواند خود بارقه‌ای امید باشد که از سطح به عمق برود و بپردازد.
این آسانم‌ی چنان که اصالت ایرانی - اسلامی‌اش حکم می‌کند، بیندیشد، دقیق باشد و از انلاف وقت و هرز رفتن انرژی‌هایش جلوگیری کند. امیدوارم که حتی اگر می‌خواهیم بخندیم، با هم بخندیم و اگر می‌خواهیم بیندیشیم، برای همدیگر بیندیشیم.»

ناشر کتاب، موفف آن هم است. منظوم این است که خود موفف است یعنی موفف ناشر است. به عبارت دیگر ناشر ناشر کتاب، خود موفف است بدین معنی که موفف، خودش ناشر کتاب است و به عبارت آخری، موفف، خودش ناشر کتاب خودش است! کاغذ کتاب، کاغسه و خیلی کاغسه! چاپ تخت چمشید ۳۰۰۰ نسخه از این اثر را در چاپ اول به قیمت ۱۰۰۰ تومان وجه جالب مملکتی چسبیده است. SMSهای آسانم‌ی ۴۰ صفحه دارد و قطع آن از کف دست ما (معان من) کوچکتر است. به نمونه‌هایی از کاریکلمانوره‌های این کتاب که همکار من آنها را به سمع و نظر شما می‌رساند توجه فرمایید.

بارت که سنگین شد، کندتر حرکت می‌کنی! با رولان بارت! «شنیده نشود»

اگر همه می‌خواستند، فیکر توانایی طلا نبود!

«عجیبه سفر کن! حتی اگر شده از این سرتاق به آن سر.»

نگاهت را به هر چه بدوزی به آن رمال شده‌ای! وقتی خورشید می‌آید، آسمان غرق نور می‌شود! (۱۱۱۱)

پرواز فروختی نیست!

«ریشه‌ها به عمق می‌روند که درخت‌ها سار به افق می‌سایند!»

آب گل آلود پر از ماهی‌های گل آلود است.

قلب آدم‌پرفی سفید است!

کوکو با قلّه به آبی می‌رسد!

بیابان دانه، شروع درخت است!

چاقو را تا دسته در شکم هندوانه فرو کردم!

لحظه‌ها زمان نفس‌سنازم!

آسمان بالای آن تمام قله‌هاست!

لب‌لبی برای گذشتن است نه برای اقامت!

کتاب از خرید و بخودبند چون نمونهای بانکداری

از اینها هم در آن پیدا خواهید کرد. SMSهای آسانم‌ی خیلی کتاب‌های تازه است و گر نه مگر

منعنه طنز کتاب هفته معرفی‌اش نمی‌گویم، ما هر روز به دلایلی خاص داریم می‌خندیم. شاعری هم که بعد از آن خاصیت این دوشینی را گفته است:

زمستان فصل نعل بهار است

چقدر SMS افراد بهار است

فقط SMS تو خنده‌دار است»

مرغ سوخاری برای جنازه

قصه‌های غرب وحشی!- حالا ما مانده‌ایم این وسط با تکلیف که با این گرفتاری بزرگ چه کار کنیم!بخشش از مرغ سوخاری برای جنازه را با هم مرور می‌کنیم:

«مادربزرگ این بار لوله هفت تیر را توی دهان کلانتر کرد و به

پروفسور گفت: تو بگو، پروفسور گفت: خواب دیدم به گریه از توی

تایوت اومد بیرون و بهم گفت: ممکنه اون نمکدون رو به من بدی، این

طرف خط که ما هستیم، بی مزه ترین و بی‌نمک ترین همبرگر رو

می‌زن!مادربزرگ هفت تیرش را توی غلاف گذاشت و گفت: اگر کسی

دوباره از این خوابهای مزخرف ببینه، با من طرفه، شماقتا قبل از رفتن توی

رختخواب شما سوزناک بزنید. نیم ساعت بعد، تمام اهالی خانه مشغول

دیدن کابوس بودند. مادربزرگ توی سولوش، کلانتر توی نختش و

پروفسور توی توی توری‌اش.

به تفر به جنازه توی گمد قایم کرده... کمک، کمک...»

خواندن این کتاب‌ها را به همه نوجوانان کتابخوان توصیه می‌کنیم. شهرام

شغیعی با ادبیات و زبان کودکان و نوجوانان آشناست از آثار فراوانی در این

زمینه از او چاپ و منتشر شده است که در زمینه طنز داستانی می‌آرند از: در

نوجوانی، چنرا کچرا ها عاشق به خیر می‌شوند، ماجراجوی سلطان و

آقا کوجول، کوجول خامه‌ای، داستان‌های پاشنه‌ملا، هزار با هزار نقش، دستمال

توالث‌های قیسمتار مرکزی و...

کتابخانهکتابخانه ۳۷ خنجر

کتابخانهکتابخانه ۳۴ توره چندین ساله ۱۳۵۰

کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز

از طریق نشانی اینترنتی **www.snsi.com** به کتابخانه منطقه‌ای علم و تکنولوژی شیراز راه می‌یابیم. این کتابخانه گروه‌ای است خود را به عنوان یک مرکز اطلاع‌رسانی جامع در سطح کشور و منطقه مطرح کند. دکتر جعفر بهزاد رئیس این کتابخانه می‌گوید: امروزه اطلاعات به جزو اساسی و لاینفک تمام فعالیت‌های انسان بدل شده و از این رو وظی سال‌های اخیر این مساله بسیار مورد توجه بوده است به طوری که اصطلاحاتی چون «جامعه اطلاعاتی» و «انقلاب اطلاعاتی» را

رایانه کار واژه پردازی Word XP

روزانه چندین هزار من در حال نوشته شدن است از میان آنها برخی نامه‌های اداری، برخی متن کتاب، برخی متن روزنامه و هزاران برخی دیگر را شامل می‌شوند.

اگر به خاطر داشته باشید، پیش از این، متون را با ماشین تحریرهای مکانیکی تایپ می‌کردند که سرعت کم، محسوس‌های زیاد، عدم امکان ویرایش، عدم داشتن صفحه و عدم داشتن فونت‌های مختلف، از جمله معایب آنها بود.

امروزه کامپیوترها به کمک سیستم‌ها آماده‌اند تا نرم‌افزارهای تایپ متون فارسی و انگلیسی با کارایی بالا و ویژگی‌ها که دارند، کار تایپ را آسان و سریع کرده‌اند.

نرم‌افزارهایی که برای نوشتن متون فارسی و انگلیسی به کار می‌روند و قابلیت‌هایی برای صفحه‌آرایی، انتقال، فرمول‌چینی، کشیدن جدول، کشیدن نمودارها و… دارند، واژه‌پرداز نامیده می‌شوند.

امروزه واژه پردازهای کشور، ما را شرکت‌های خارجی تولید می‌کنند که دارای امکانات چاپ حروف فارسی نیز هستند.
MSWORD یکی از این واژه‌پردازها هستند.

نرم‌افزار **MSWORD** یک واژه‌پرداز انگلیسی بود که پس از تعریف حروف فارسی می‌توانست این حروف را نیز تایپ کند. این نرم‌افزار یکی از نرم‌افزارهای اولیه و ارزان قیمت پارکگاه بود که قابلیت‌ها آن را به کار می‌بردند. این واژه‌پرداز اگر چه دارای امکانات محدودی بود اما می‌توانست عملیات انتقال، کپی، جستجو و… جاگزینی، کشیدن جدول، و… را نیز انجام دهد. امروزه از این نرم‌افزار استفاده نمی‌شود.

واژه‌پرداز **اینترگرال** یکی از معروفترین نرم‌افزارهای واژه‌پرداز است که آن را یک شرکت ایرانی به نام **اسپید** تولید می‌کند. این نرم‌افزار علاوه بر اینکه امکانات بسیار وسیعی مانند واژه‌پردازهای خارجی دارد، محیط آن نیز تکملا فارسی است. واژه‌پرداز **WORD** یکی از واژه‌پردازهای بسیار قوی است که شرکت مایکروسافت آن را در نسخه‌های مختلف ارائه می‌دهد. از نسخه‌های معروف آن **WORD ۲۰۰۰** و **WORD ۲۰۰۳** است.

کتاب **رایانه کار واژه‌پردازی MSWORD**، امکانات **XP** بر اساس استاندارد آموزش فن و حرفه‌ای توضیح داده است. ششامی تولید به کمک ویرامعلنی این کتاب از نسخه **۹۷** و **۲۰۰۰** نیز استفاده کنید.

این کتاب که از سوی انتشارات راهی، اشرافی منتشر شده و شمارگان آن **۳۳۰۰** نسخه است، با قیمت **۲۶۰۰** تومان در دسترس مخاطبان قرار دارد.

ماهنامه آموزشی «وب»

ماهنامه آموزشی ، پژوهشی و اطلاع رسانی **وب**، ویژه مردم‌مشتک شده.

موضوع سخن سردبیر این نشریه در شماره **۷۴** آن، تجارت الکترونیک است.

وی می‌نویسد: «در ایران با توجه به ساختارهای کهن و قدرتمند تجارت سنتی، شبکه‌های ارتباطی مناسب مانند اینترنت، ابزارهای داخلی، خطوط مخابراتی، ماهواره و…

شبکه‌های هوشمند اختصاص دارد. آن سوی موتورهای جست وجو، پشت پرده کامپیوتر، تازه‌های بازار کتاب، گلری در دنیای فناوری، نکات ایمنی مرور در سایت‌ها و… و دیگر مطالب تازه‌ترین شماره **وب** است. این ماهنامه که از سوی موسسه فرهنگی هنری دنیاگران تهران منتشر می‌شود، با قیمت **۹۰۰** تومان در بازار نشر قابل دسترس است. مخاطب این شماره را همگنین می‌توانید در سایت نشریه **«وب»** به نشانی اینترنتی **www.weban.com** بخوانید. خبرنگارم داخلی «کلید» شمیمه این شماره

شبه قاره هند و خاورمیانه، از جایگاهی ممتاز برخوردار است. این کتابخانه ضمن برخورداری از حمایت‌های دولتی توانسته است طی اندک زمانی که از تاسیس آن می‌گذرد، برنامه و خدمات اطلاع‌رسانی خود را در میان جامع علمی و فن کشور و منطقه گسترش دهد.

هدف اساسی این کتابخانه آن است که از طریق روزآمد و نیز ماهیتنی کردن اطلاعات موجود خدمات خود را با کیفیت مطلوب در اختیار کاربران قرار دهد تا آنها بتوانند از پیگانه‌ها و منابع مکتوب موجود به آسانی بهره‌مند شوند. در این کتابخانه مجلات، کتاب‌های علمی فارسی و غیر فارسی، گزارش‌ها، تحقیقات و خبرهای علمی در حوزه های علوم و تکنولوژی در دسترس کاربران قرار دارد. این منابع اطلاعاتی از طریق ارتباطات الکترونیکی در اختیار مخاطبان قرار داده می‌شود و امکان

تبادل اطلاعات بین محققان ایرانی و منطقه‌ای نیز وجود دارد.
محققان می‌توانند از طریق این کتابخانه از امکانات علمی موجود در دانشگاه‌ها، موسسات پژوهشی و مراکز اطلاعاتی کشور بهره‌مند شوند.

کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز که منبع اطلاعاتی خود را تا مراد ماه سال جاری به روز کرده است، در شیراز، بلوار دانشجو، مجتمع دانشگاهی ارم واقع شده و ششامی تولید از طریق شماره‌نظف‌ها **۰۷۱۱-۶۲۷۰۳۱** و **۰۷۱۱-۶۲۷۰۳۲** با مسئولان آن گفت‌وگو کنید.

تصویر کتابخانه

کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر به بزرگ‌ترین کتابخانه الکترونیک فنی-مهندسی ایران تبدیل خواهد شد. دکتر عبدالرشاد عروجعلیان، رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر با بیان مطلب فوق گفت: «طی بازدیدهای دکتر قالیباف شهردار تهران از کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، قرار شد شهرداری ساختمان جدید این کتابخانه را تأمین کند. این ساختمان حدود ۸۵۰۰ متر مربع مساحت دارد و در ضلع شمال شرقی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، در محل تقاطع خیابان‌های حافظ و رشت واقع خواهد شد تا عموم مردم به آن دسترس آسان داشته باشند. شهرداری، ارائه این هزینه را منوط به آن دانسته که همه مردم بتوانند از منابع اطلاعاتی موجود در این کتابخانه استفاده کنند.»

وی با بیان اینکه تامین منابع اطلاعات کتابخانه برعهده کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر است افزود: «اگرچه بخش اعظم منابع اطلاعات فنی- مهندسی در مجموعه کتابخانه مرکزی دانشگاه موجود است، اما وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز تامین بخشی از این منابع را پذیرفته است. این کتابخانه کاملاً مکانیزه است و فقط یکسری منابع **cd** و **hard** کاملاً مشخص شده در مخزن اطلاعات آن وجود دارد. اما غیر از این منابع، بقیه متنوع اعم از ژورنال‌ها، مقالات و پایگاه‌های اطلاعاتی، به فرم الکترونیکی هستند که به کاربران عرضه خواهد شد.»

دکتر عروجعلیان، کتابخانه فنی مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر را مادر کتابخانه‌های فنی-مهندسی در همه ایران نامید و تصریح کرد: «این اقدام در همه دنیا اتفاق می‌افتد که یک کتابخانه مرکزی در رشته‌ای تخصصی، منابع علمی سایر کتابخانه‌های تخصصی همان حوزه را تأمین کند، حتی در نظر داریم که منابع علمی این کتابخانه را به مخزن اطلاعات کتابخانه‌های معتبر سایر دنیا لینک کنیم تا کاربران بتوانند مطالبی را که در ایران یافت نمی‌شود از آن کتابخانه‌ها تهیه کنند.»

رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر در پایان با اشاره به اینکه طی یک سال آینده، این طرح عملی خواهد شد، افزود: «اجرای این طرح یک زمان بندی ۱۲ ماهه دارد که الان دو ماه آن طی شده است و در یک سال آینده، باید به بهره‌برداری برسد.»

درگذشت یک کتابدار

آزاده سیدین

هفته گذشته در تمامی با کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر از من خواسته شد درباره منبع اطلاعاتی و چگونگی اطلاع رسانی در این کتابخانه گزارشی تهیه کنم پس از توافق با رئیس کتابخانه برای انجام مصاحبه در ساعات‌های ابتدایی صبح به محل کتابخانه رفتم. هنوز رئیس کتابخانه در دفتر کاری حاضر نبوده همین دلیل با همکاران وی یعنی معوان کتابخانه و مسئول بخش سفارش‌ها به گفت‌وگو نشستیم. حدود ۲۰ دقیقه از سرعت الکترونیکی شدن کتابخانه‌ها در سراسر دنیا صحبت کردیم و مشکلات کتابخانه‌های ایران در این‌باره یادآور شدیم.
دلیل اینکه رئیس کتابخانه هم رسیده و با ما همراه شد، رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر که حدود شش ماه است این پست را پذیرفته، با بیان پیشنهاد ورود علوم و تکنولوژی به کتابخانه‌های ایران از سیاست‌های حاکم بر کتابخانه این دانشگاه سخن گفت. هفته پیش شرح این گفت‌وگو در قالب گزارشی در همین صفحه منتشر شد. سپس از بچه‌ها گزارش مجدد با دانشگاه امیرکبیر تماس گرفتم تا خبر درج آن را در نشریه کتاب هفته اعلام کنم اما خبر نگاری شنبه، طبیعتاً، مسئول نامین منبع کتابخانه مرکزی دانشگاه امیرکبیر که همان روز اول از من خواسته بود گزارشی از این کتابخانه تهیه کند و خودشی بود در مصاحبه با من رئیس کتابخانه حضور داشت، در گذشته بود.

تشریح فرمت این کتابدار جوان آنچنان ناگهانی بود که فراموش کردم به دیگر همکاران او خبر درج گزارشی را اعلام کنم. وی حدوداً چندسالی با نشریه کتاب هفته و مسئول کتابخانه‌های الکترونیکی همکاری داشت و جیره‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه امیرکبیر برای ما ارسال می‌کرد.

لازم می‌دانم همین جا از زحمات بی‌دریغ این کتابدار خوش و شدمتگراگر به جامعه علمی کشور قدردانی کنم و از خدای بزرگ برای او طلب مغفرت نمایم. یادش زنده و روحش شاد.

بزرگ‌ترین کتابخانه فنی- مهندسی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر به بزرگ‌ترین کتابخانه الکترونیک فنی-مهندسی ایران تبدیل خواهد شد. دکتر عبدالرشاد عروجعلیان، رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر با بیان مطلب فوق گفت: «طی بازدیدهای دکتر قالیباف شهردار تهران از کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، قرار شد شهرداری ساختمان جدید این کتابخانه را تأمین کند. این ساختمان حدود ۸۵۰۰ متر مربع مساحت دارد و در ضلع شمال شرقی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، در محل تقاطع خیابان‌های حافظ و رشت واقع خواهد شد تا عموم مردم به آن دسترس آسان داشته باشند. شهرداری، ارائه این هزینه را منوط به آن دانسته که همه مردم بتوانند از منابع اطلاعاتی موجود در این کتابخانه استفاده کنند.»

وی با بیان اینکه تامین منابع اطلاعات کتابخانه برعهده کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر است افزود: «اگرچه بخش اعظم منابع اطلاعات فنی- مهندسی در مجموعه کتابخانه مرکزی دانشگاه موجود است، اما وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز تامین بخشی از این منابع را پذیرفته است. این کتابخانه کاملاً مکانیزه است و فقط یکسری منابع **cd** و **hard** کاملاً مشخص شده در مخزن اطلاعات آن وجود دارد. اما غیر از این منابع، بقیه متنوع اعم از ژورنال‌ها، مقالات و پایگاه‌های اطلاعاتی، به فرم الکترونیکی هستند که به کاربران عرضه خواهد شد.»

دکتر عروجعلیان، کتابخانه فنی مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر را مادر کتابخانه‌های فنی-مهندسی در همه ایران نامید و تصریح کرد: «این اقدام در همه دنیا اتفاق می‌افتد که یک کتابخانه مرکزی در رشته‌ای تخصصی، منابع علمی سایر کتابخانه‌های تخصصی همان حوزه را تأمین کند، حتی در نظر داریم که منابع علمی این کتابخانه را به مخزن اطلاعات کتابخانه‌های معتبر سایر دنیا لینک کنیم تا کاربران بتوانند مطالبی را که در ایران یافت نمی‌شود از آن کتابخانه‌ها تهیه کنند.»

رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر در پایان با اشاره به اینکه طی یک سال آینده، این طرح عملی خواهد شد، افزود: «اجرای این طرح یک زمان بندی ۱۲ ماهه دارد که الان دو ماه آن طی شده است و در یک سال آینده، باید به بهره‌برداری برسد.»

زندگی مولانا

مستی بحرینبی مترجم
در حال حاضر مشغول ترجمه کتابی هستم از نهایل جده؛ نویسنده ایرانی معلم فرانسه که زندگی مولانا و دیدارش با شمس از منتهای دانشی ساخته‌ست عنوان رومی سوخته! البته رومی سوخته نمی‌است که نویسنده این کتاب گفته ولی به نظر خود بنده درست نیست و یادبانی دیگر برای آن پیام چنانکه عنوان کردم موضوع محوری این رمان عشق مولانا، شمس و چگونگی پیدایش آن عشق است. البته ترجمه این کتاب با شکستگی نیز همراه است از جمله کشنده کردن اصل ایلی که نویسنده به زبان فرانسه در کتاب

آوده و... درباره این کتاب نیز به مکتب کارهای کلی با نشر نیلوفر محبت ملی شده و فرار است تا چند ماه آینده آن را تحویل نشر بدهم.

از غزالی تا خواجه نصیر

دکتر غلامرضا چشمدینزاد اول من بروه

پس از انتشار کتاب ما غزالی تا بهشت، نشر میراث مکتوب منظر تحویل ترجمه کتاب فیض الدین طوسی و آراء هوالفلسفه و الکلیه، نوشته دکتر هانی نعمان

فرهات است. نویسنده در این کتاب، آرای فلسفی و کلامی خواجه نصیرالدین طوسی را مورد بحث قرار داده و عشق‌ها و دلایلی مورد غفلت قرار گرفتن زندگی فلسفی خواجه نصیرالدین طوسی را کاوش کرده است. علاوه بر این، تعداد ۴۴ عنوان از کتاب‌ها در دسترس است. معاصر اسلامی نیز در کتاب حاضر فهرست‌نمایی شده است. ترجمه کتاب حاضر به احتمال قوی تا پایان تابستان سال جاری به طول می‌انجامد و تصور می‌کنم با سرعتی که نشر در تولید کتاب دارد، تا پایان سال شاهد انتشار آن باشیم.

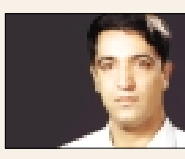
کتاب بعدی من، اثری تألیفی است که عنوان دو نهفت در یک ترازو را بر خود دارد. من در این اثر، یک نقد تطبیقی مبادی دو کتاب الهیات‌فلسفه امام محمدغزالی و الهیات‌التهافت ابن رشد اندلسی صورت داده‌ام. البته باید عنوان کنم که ابتدا قرار بود - به سفارش دوست گرامی ام آقای علی اوجیبی - کتاب حاضر در قالب یک مقاله برای جشن نامه استاد دکتر غلامحسین ابراهیمی دبیرانی ارائه شود. تصادم این بود که مقاله در خود و شایسته شأن و مقام آن فیلسوف گرامی باشد اما به دلیل تفصیل یافتن از قالب مقاله خارج شد به هیات کتابی درآمد که هنوز برای انتشار آن با نظری صحبت کرده‌ام.

قصه‌ها، مقاله‌ها و نقدها

دکتر محمود اسعدی

در حال حاضر مجموعه جدیدی از قصه‌ها، مقاله‌ها و نقدهای ادبی‌ام را نشر روزگار در دست چاپ دارد. خود بنده هم در حال تنظیم پیش از دوستان گفت‌وگو با اندیشمندان و صاحب‌نظران فرهنگی - هنری از جمله پل زنگور فیلسوف معاصر فرانسوی، ژان گیتون فیلسوف معاصر مسیحی و جورج جوردانی اندیشمند معاصر غرب و لیان هنت که قرار است ۱۰ جلد به چاپ برسد و هم‌اکنون دو جلد آن برای چاپ آماده است. همچنین مجموعه‌ای با نام نقد پاریس را در دست تهیه و تدوین دارم که در واقع جلد دوم کتاب «دزدی» است و شامل مقالات و گفت‌وگوهای درباره زبان فارسی است که در کشورهای چون هلند، اسپانیا، فرانسه، ایتالیا و... نوشته و برگزار شده‌اند.

از آواز کلاغ‌ها تا مرگ در نجف آباد!

حسن محمودی، منتقد و داستان‌نویس
حاصل چند سال قلم‌زدن و چکش‌کاری یک رمان، زودی در هیات کتابی با عنوان کلاغ‌ها می‌رود. در نجف‌آباد می‌زند منتشر خواهد شد. این رمان یکی از آثاری است که با وجود بیوستگی فکری و مبداهای داستانی یا رمان‌های قلمی بنده، در یک فضای شهری و با آدم‌های امروزی رخ می‌دهد. من در این رمان رویکردی اسطوره‌ای که امروز هم جریان و روح دارد، داشته‌ام. زمان داستان نیز نوسان‌هایی دارد که شاید برای مخاطب جالب و جذاب باشد.

برای انتشار این کتاب با یکی از ناشران دوست صحبت کرده‌ام اما تصور می‌کنم تا زمان تطبیق شدن قرارداد بهتر است از ذکر نام آن خودداری کنم. علاوه بر این، یک مجموعه داستان دارم که امیدوارم بتوانم تا پایان سال جاری آن را به شکل درست و قابل انتشار سامان دهم. عنوان این مجموعه داستان را «ناخن‌ها و آواز کلاغ‌ها» البته نام این مجموعه قطعی نیست و به احتمال قوی تغییر خواهد کرد.

تصحیحی پنج‌دساله

ابوالفضل خطیبی

مرکز نشر دانشگاهی به زودی دو کتاب روانه بازار نشر خواهد کرد: اولی اثری است از هلمر ریگنر تحت عنوان نقد برابوری در شاهنامه و ویس و رامین، و ریگنر در این کتاب که چیزی حدود پنجاه سال پیش در زبان انگلیسی منتشر شده است، به نقش تقدیر در شاهنامه ویس و رامین پرداخته و مقایسه‌ای تطبیقی نیز بین آن دو نمونه و معادله‌های تقدیر متون اوستا و پهلوی و اندیشه‌های هندی و یونانی صورت داده است. جالب است ما حتی یک مقاله علمی در مورد تقدیر در متون حماسی نداشته‌ایم و به تعبیری الرضا سر اولین کتابی است که به این بحث به شکلی مبسوط می‌پردازد.

کتاب دوم در زیر گریزه ۱۵ مقاله و نقد از من درباره شاهنامه است تحت عنوان گریزه مقاله‌های نشر دانش درباره شاهنامه این کتاب در اصل سری یازدهم مجموعه آثاری است که مرکز نشر دانشگاهی درباره مسائل می‌دهد که پیش‌تر در فصلنامه نشر دانش منتشر شده‌اند. علاوه بر این در یک پروژه تصحیح شاهنامه نیز با دکتر جلال خالقی مطلق و دکتر محمود امیدسالار همکار و هم‌داستان بودم. این تصحیح در هشت دفتر توسط نشر نیاده میراث ایران در نیویورک منتشر خواهد شد. البته تاکنون شش دفتر این کتاب عظیم به تصحیح دکتر خالقی مطلق در آمریکا منتشر شده و به زودی دفتر هفتم این کتاب با تحلیلی و تصحیح بنده و دکتر خالقی به زیور طبع آراسته خواهد شد و تا پایان سال جاری می‌توان شاهد انتشار این کار بزرگ بود که در مجموع تلاش سی و پنج ساله دکتر خالقی مطلق و مهم بازده ساله دکتر امیدسالار و بنده را به دنبال داشته است.

حقوق جزا و فقه اسلامی

دکتر عباس زراعتی حقوقدان
نشر ققنوس پس از انتشار دوره چهارم جلدی «حقوق جزای اختصاصی تطبیقی»، یک کتاب درسی از بنده زیر چاپ دارد. این کتاب دو جلدی برای یک درس هفت واحدی دانشجویان دوره کارشناسی ارشد حقوق تألیف شده است. همین ناشر با فاصله‌ای تقریباً اندک از انتشار اثر پیشین، مجلد دوم کتاب «حقوق جزای اختصاصی» بنده را منتشر می‌کند. من در این مجلد به جرایم اموال پرداخته‌ام. البته باید عنوان کنم که در جلد اول همین کتاب که پیش از این از سوی انتشارات فکرسازان منتشر شده است، جرایم علیه اشخاص را مورد بحث و بررسی قرار داده‌ام.

اثر بعدی، جلدهای سوم و چهارم کتاب «مبانی استنباط حقوق اسلامی» است که پیش از این، نشر ققنوس مجلدات اول و دوم آن را منتشر کرده بود. این دو مجلد آخر که به زودی از سوی انتشارات حقوق اسلامی روانه بازار خواهد شد، به همکاری دکتر حمید مسجدسرای یکی از دانشجویان دوره دکتری و عضو هیات علمی دانشگاه سمنان به رشته تحریر درآمده است.

لازم به یادآوری است که این ناشر قصد دارد دو مجلد قبلی را از انتشارات ققنوس تحویل بگیرد و هر چهارمجله را به صورت متحدالشکل منتشر کند. در این کتاب - که به باور اهل فن اثری نو محسوب می‌شود - اصول فقه از حالت سنتی آن خارج شده و با قواعد و قوانین حقوقی و موضوعه تطبیق داده شده است.

از دکارت و برهان وجودی

دکتر علی افشاری مدرس فلسفه

عضو هیات علمی انجمن حکمت و فلسفه ایران
انتشارات موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران به زودی ترجمه من از کتاب دیکشنری دکارت اثر جان کانتینگهام، دکارت شناس برجسته انگلیسی را تحت عنوان فرهنگ فلسفه دکارت روانه بازار نشر می‌کند.

نویسنده در این فرهنگ علاوه بر شرح آراء فلسفی، کلامی و الهیاتی رنه دکارت، به گردآوری کلیه واژگان کلیدی فلسفه او اهتمام ورزیده و سپس آن مفاهیم را مورد بررسی قرار داده است.

به طور حتم فرهنگ فلسفه دکارت در صورت انتشار می‌تواند تمام نیازهای کنشی را که به آراء فلسفی این متفکر فرانسوی علاقه مند هستند، برطرف نماید.

علاوه بر این مشغول تألیف کتابی هستم که عنوان فعلی آن برهان وجودی در فلسفه غرب و اسلامی است. من در این کتاب تاریخ برهان وجودی از زمانی که در قرون وسطی در غرب ابداع شد و مسیر تحولات و تغییرات آن در فلسفه غرب را مورد بحث قرار داده و به بررسی تمام انتقادهای موجود درباره این برهان پرداخته‌ام. در خیال این بررسی‌ها، سابقه برهان وجودی در فلسفه اسلامی نیز روایی شده است.

طهران بدون الف

محمود استادمحمد نمایش نامه نویس

با اینکه چند سال کار اجرایی نکردم، اسمال بعد از سال‌ها دل به دریا زدم و با ارسال نمایش نامه‌ای تحت عنوان «ظهور» به معنای «آزاد» و نوشتن که اسمال توسط نشر ققنوس روانه بازار نشر خواهد شد، نمایش نامه‌ای که به احتمال قوی روی صحنه هم خواهد رفت هر چند که خودم می‌دانم کار سختی را پیش‌رو دارم.

این نمایش نامه درباره مراسم زار (کلمه‌ای جنوبی که شاید ریشه آفریقایی داشته باشد) است و تا جایی که من می‌دانم این سنت در آفریقا شکل گرفته و به وسیله برده‌های آفریقایی وارد جامعه ایران و غرب شده ترکیب و تلفیق آنها به چنین سنتی انجامیده که برخلاف کارهای دیگر که ارتباطی به تاریخ نداشته علاوه بر این چند نمایش نامه منتشر نشده هم دارم که بعضی از آنها به زودی صحنه رفته‌اند اما واقعیت این است که دلم برای انتشارشان راضی نمی‌شود اما تصمیم دارم دستم به سر و روی بعضی از آنها (از جمله «وهم عکس»، «حقاتق سالمندان»، «خوبان و خوزیان»، «عکس خانوادگی» و...) کشیده و آماده انتشارشان کنم.